

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
REPUBLIKE HRVATSKE

ŽENE U POLICIJI

2011

Samo dobro obavljen posao smije biti kriterij

Krajnje je vrijeme da se termin „muško“ zanimanje prestane koristiti. Spol ne smije biti kriterij za obavljanje nekog posla

Na spomen riječi „policija“ mnogima je donedavno jedina Asocijacija bila skupina kršnih momaka u plavom koji nose oružje i bore se protiv kriminalaca. I doista: žena donedavno nije bilo u ovom zanimanju, ali ne zato što to one nisu htjele već zato što im je patrijarhalno društvo branilo ulazak u policiju zbog predrasuda da se one tamo ne bi snašle, da njihove karakteristike „slabijeg spola“ ne odgovaraju klasičnom opisu snažnog i hrabrog policijskog službenika.

Hrvaticama se mogućnost primanja u policijske redove pružila tek po uspostavi nove hrvatske države. Tako su kasno dobine prigodu da dokažu svoju ravnopravnost u tzv. „muškom poslu“ i da potvrde kako ga mogu obavljati jednakom uspješno kao i muške kolege.

Hrvatska se demokratizira krupnim koracima, a žene su u tom procesu izborile svoje mjesto i prihvocene su u do jučer nedostupnim zanimanjima. Veliku ulogu u ovome igra i temeljita reorganizacija i modernizacija policije, kroz koju policiju želimo približiti građanima i učiniti je manje krutom. Rodno osviještena policija nezamjenjiva je u razvoju i unapređivanju demokratske policijske službe. To je posebice važno u tranzicijskim društvima poput našega u kojima postoji istinska ili pretpostavljena nesigurnost. U Vijeću sigurnosti UN-a usvojene su dvije nove rezolucije koje obvezuju sve države da žene trebaju ravnopravno sudjelovati u svim segmentima koji se tiču sigurnosnih pitanja jedne države, a Hrvatska aktivno sudjeluje i čini konkretnе korake kako bi zadovoljila zahtjeve UN-a i EU te dokazuje zrelost samog Ministarstva u razvijanju odgovornog i pozitivnog radnog okruženja.

Ravnopravnost spolova, kao jedna od najviših vrijednosti ustavnog poretku definirana je Zakonom o ravnopravnosti spolova i znači da su žene i muškarci jednakom prisutni u svim područjima javnog i privatnog života, da imaju jednak status, jednake mogućnosti za ostvarivanje svih prava kao i jednaku korist od ostvarenih rezultata.

Vjerujem da je danas bespredmetno raspravljati trebaju li se žene zapošljavati u policiji ili ne, već se tek može raspravljati o tome koje blagodati to donosi policiji. Jedna je činjenica neosporna: doprinos žena u policiji je nemjerljiv! Prisustvo žena u ovom poslu promijenilo je policiju. Podaci iz MUP-a potvrđuju da su upravo žene među najkvalitetnijim, najboljim i najprofesionalnijim zaposlenicima. Žene ovoj struci donose niz prednosti: više senzibiliteata i empatije za probleme građana. Posebice je to važno u rješavanju slučajeva vezanih za osjetljive skupine stanovništva i kad su žrtve žene i djeca. Žene također imaju bolje komunikacijske vještine i lakše ublažavaju konfliktne situacije, što doprinosi kvalitetnijoj policijskoj usluzi i većem zadovoljstvu javnosti i građana.

Iako smo još uvijek društvo puno predrasuda i stereotipa u svakom pogledu i na svim razinama, institucija se promijenila, mijenja se i dalje. Muškarci se danas sve više mogu uvjeriti koliko su bili u krivu ne dopuštajući ženama da iskažu svoj puni potencijal i kroz ovo opasno zanimanje doprinesu sigurnosti zajednice u kojoj žive i rade. Krajnje je vrijeme da se termin „muško zanimanje“ prestane koristiti. Spol ne smije biti kriterij za obavljanje nekog posla. Jedini važeći kriterij koji se smije evaluirati jest dobro obavljen posao.

Drage policajke, želim vam sretan Međunarodni dan žena!

Tomislav KARAMARKO

Prilog „Žene u policiji“ – MUP 46, siječanj/veljača 2011.

Nakladnik:

Ministarstvo unutarnjih poslova RH

Glavna urednica:

Marija Kreš

Uredništvo:

MUP, Kabinet ministra,
Odjel za odnose s javnošću,
10 000 Zagreb,
Vukovarska 33

Stručni savjet:

Krunoslav Borovec, Tomislav Buterin,
Dubravko Novak, Oliver Grbić, Ivica Kostanić,

Redakcija:

Zlatko Ančić, Helena Biočić, Sandra Capan,
Mato Ernogić, Nikolina Gotal, Tamara Grčić,
Antonio Hadrović, Iva Hranitelj, Mirjana Kulaš,
Zoran Lončar, Aleksandra Ljuba, Marina Mandić,
Maja Marić, Dražen Medved, Sanja Nazlić,
Vlatka Potočić, Suzana Sokač, Tomislav Veršić
Ana Marija Vojković, Marija Žužul

Kolumna:

Nino Raspudić

Lektorica – redaktorica:

Otilija Mandić-Trkulja

Fotografija:

Ivica Lajtner,
Dubravka Pavković-Pogačar

Grafički urednik:

Vladimir Buzolić-Stegu

Priprema i tisk:

AKD, Zagreb, Savska 31

Naklada:

5000 primjeraka

Naslovna stranica:

Ivica Lajtner

8. ožujka 1857., New York, SAD

Policajke kroz povijest

Opća Deklaracija o ljudskim pravima po principu prirodnog prava u Francuskoj i Sjedinjenim Američkim Državama dovela je do postavljanja zahtjeva o jednakim pravima muškaraca i žena. Naime, žene su do tada bile isključene iz procesa donošenja ekonomskih, političkih i privatnih odluka. Imale su ograničenu mogućnost obrazovanja, nisu raspolagale svojom imovinom, nisu mogle potpisivati ugovore ili se zaposliti bez suglasnosti supruga. Povelja o pravima žene i građanke bila je usko vezana za Povelju o ljudskim i građanskim pravima.

Jednako tako je *Declaration of sentiment*, sastavni dio *Povelje o neovisnosti* iz 1776. godine. Premisa te Deklaracije jest da su svi ljudi, muškarci i žene, rođeni s istim pravima za život, slobodu, streljenje prema sreći i da je legitimni zadatak države osigurati im ostvarivanje tih prava. Nelegitimima su proglašeni svi zakoni koji na bilo koji način žene stavljuju u podređeni položaj.

Ustav Republike Hrvatske općom klauzulom o ravnopravnosti (čl. 14) jamči svim građanima "sva prava i slobode, neovisno o njihovoj rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama". U najvišim ustavnim vrednotama navedena je ravnopravnost spolova uz nacionalnu ravnopravnost, mirovorstvo, slobodu, jednakost, socijalnu pravdu, vladavinu prava.

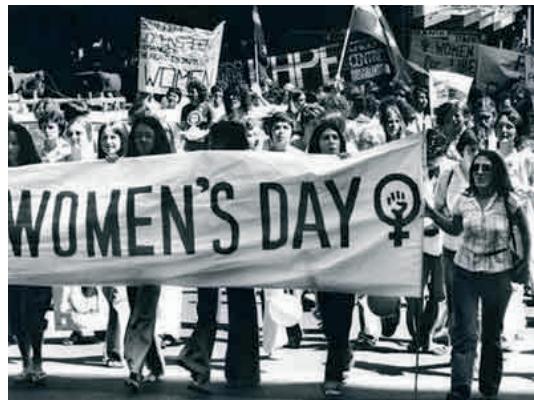
Gledajući povjesna previranja i rasprave o pravima pojedinaca ili kada se radilo o političkim promjenama, koje u današnje vrijeme zahvaćaju

tranzicijske zemlje Europe, moramo primijetiti da promjene u prvom mahu uvijek zahvaćaju žene. Prvenstveno se to odnosi na ostanak bez radnih mjesto, dužinu čekanja na radno mjesto, na pad životnog standarda te „nestanak“ žena s visokih položaja u politici i gospodarstvu. Naime, žene su u tranzicijskim zemljama, pa tako i u Hrvatskoj, subjekti političke moći - ali ne i nositeljice političkih promjena. Ista se stvar dogodila u policiji. Unatoč činjenici da ih možemo pronaći na položajima koji spadaju u srednji ili visoki menadžment, ne spadaju u "kolegij" koji donosi odluke.

Kako je sve započelo

Sjetimo kako je sve počelo. Davnog, 8. ožujka 1857. u New Yorku tekstilne su radnice započele štrajk zbog niskih plaća, predugog radnog vremena i teških uvjeta rada. Učinile su to zato što su iskoristi

Od opće deklaracije o ljudskim pravima, preko Ustava i zakona, do vlastitih prava

8. ožujka stotinjak godina kasnije, New York, SAD

štavane i kao radnice i kao žene. Sva sila deklaracija i povelja nije ih zaštitila od prozivanja i mišljenja da su manje poželjna radna snaga. Zamjera im se činjenica rađanja i kratkoročnog odsustva s tržišta rada, "...a da se pritom zaboravlja fundamentalna činjenica kako bez obitelji i zajednice, ekonomija ne znači ništa." (Else A., 1996.).

Prvi Dan žena slavio se u veljači 1909. godine te se time obilježava i požar u tvornici Triangle Shirtwaist u New Yorku kad je poginulo 140 žena. Žene su na navedeni dan marširale ulicama svake godine, a 1908. godine je tako ulicama New Yorka prošlo 15 tisuća radnika tražeći kraće radno vrijeme, bolje plaće i pravo glasa. Dvije godine kasnije, 1910. godine, na prijedlog slavne njemačke socijalistice Clare Zetkin ustanovljen je Međunarodni dan žena.

Pokreti žena imali su i političku dimenziju i to posebice u Rusiji koja se oslobođanjem žena iz "oko-va kuhinje" promovirala kao predvodnica promjena u ženskim pravima. Demonstracije koje su se u Rusiji organizirale bile su prvi stadij ruske revolucije, a nakon Oktobarske revolucije, feministkinja Alexandra Kollontai nagovorila je Lenjina da 8. ožujka postane državni praznik u čast "herojstva radnika".

Tijekom Prvog svjetskog rata demonstracije su se nastavile i to kao poziv na mir. U razvijenim zapadnim zemljama Međunarodni dan žena uglavnom se prestao obilježavati 1930-ih godina jer ga se povezivalo s komunizmom, međutim 1960-ih su ga ponovo počele slaviti feministice.

U vrijeme Drugog svjetskog rata, točnije 1943.

Drugi svjetski rat:
Desna žena je u odori
redarstvenog časnika

Na raskriju Palmotićeve i Jurišićeve ulice u Zagrebu 70-tih godina prošlog stoljeća. Prometna policajka u zimskoj odori upravlja prometom, a zbog bolje preglednosti stoji na kružnom postolju.

Žene:

- Čine većinu siromašnih u svijetu.
- Čine većinu nepismenih u svijetu.
- Na istom radnom mjestu u svijetu zarađuju 30 do 40 posto manje od muškaraca.
- Zauzimaju između 10 do 20 posto rukovodećih radnih mesta i upravnih poslova, odnosno 20 posto proizvodnih poslova u cijelom svijetu.
- Čine samo 5 posto državnih poglavara.
- Unatoč udjelu od 51 posto u stanovništvu spadaju u političku, ekonomsku i statusnu manjinu.
- Većinom su žrtve nasilja.

u američkom je časopisu objavljeno 11 savjeta za zapošljavanje žena i to zbog nedostatka muške radne snage koja se nalazila diljem svijeta u ratnim operacijama.

Nažalost, nigdje u svijetu žene se ne mogu povući da na svim poljima društvenog i profesionalnog života imaju ista prava i mogućnosti kao muškarci.

Povijesni ulazak žena u policiju povezuje se uz 19. stoljeće i potrebu postojanja žena koja bi nadgledale starije žene i djece u zatvorima, pritvorima i duševnim bolnicama. U New Yorku je 1845. godine šest žena imenovano na radna mjesta nadglednika žena i djece u dva zatvora, a broj se s vremenom povećavao.

Alice Stebbins Wells - prva žena sa značkom

Prva

Prva policijska službenica bila je Alice Stebbins Wells, a imenovana je 1910. godine kad je prikupila peticiju s potpisima stotina utjecajnih građana. Do tada je bila socijalna radnica u Los Angelesu. Nastavila je s promoviranjem ulaska više žena u policiju držeći predavanja i govore u 73 američka grada. U sljedećih šest godina u trideset drugih gradova u ustrojstvene jedinice policije zaposlene su žene. U svojim govorima i nastupima borila se za ideju da su žene u policiji posebno korisne za preventivne aktivnosti te rad s maloljetnicima i ženama počiniteljima kaznenih djela. Kao prva žena sa "značkom" doživjela je i neke smiješne situacije. Naime, u to vrijeme policijski su se službenici besplatno vozili gradskim trolejbusem, međutim kad se ona htjela ukrcati konduktér ju je optužio da se lažno predstavlja u muževu ime.

Zbog epiteta "prva" ubrzo je postala glavna vijest na svim naslovnicama i svi su željeli intervju s njom. Kad je primljena u službu, novine su je prikazale kao "koščatu", grubu i muškobanjastu osobu koja rukuje pištoljem. Alice Stebbins Wells nije prestala promovirati žene u policiji jer su 1926. godine svega 1 do 2 posto, od cijelokupnog broja policijskih službenika, bile žene. Kad je 1940. godine otišla u

mirovini imala je 30 punih godina staža u policiji, ali je zato zastupljenost žena bila puno veća.

Najznačajniji pomak dogodio se 1973. godine kad je Policijski odjel u Washingtonu odlučio u patrolni rad uključiti žene, što će za žene biti i procjena njihove efikasnosti. Naravno da je utvrđeno da poslove patroliranja jednako dobro obavljaju i žene i muškarci te da imaju jednakе rezultate u razrješavanju i suzbijanju nasilja kod građana. Građani su izražavali podjednako poštovanje prema oba spola, a posebice su istakli žene u intervencijama povodom obiteljskih svada. Također su smatrali da su žene ugodnije i stručnije.

Idućih deset godina uslijedile su mnoge studije, a sve su potvrdile isto: žene u policiji rade jednakо dobro kao i muškarci. Jesmo li ravnopravne?

Zakon je početkom 20. stoljeća glasio:

"No young girl can be questioned by a male officer. Such work is delegated solely to policewomen, who, by their womanly sympathy and intuition, are able to gain the confidence of their younger sisters."

- Nijednu djevojku ne može ispitivati policajac. Takav je posao povjerava isključivo policajkama, koje po svom ženskom suošćenju i intuiciji mogu pridobiti povjerenje svojih mlađih sugrađanki.

Hrvatice danas

Hrvatice u policijske redove mogu uči od uspostave samostalne države. A jednakost im je garantirao Zakon o ravnopravnosti spolova iz 2003. godine, kojim se promiču spolna i seksualna prava kao temeljne vrijednosti. U Republici Hrvatskoj ustrojen je i Ured za ravnopravnost spolova

Hrvatice u policijske redove mogu uči od uspostave samostalne države. A jednakost im je garantirao Zakon o ravnopravnosti spolova iz 2003. godine, kojim se promiču spolna i seksualna prava kao temeljne vrijednosti. U Republici Hrvatskoj ustrojen je i Ured za ravnopravnost spolova

stima školovanja, stručnog usavršavanja, specijalizaciji ili raspoređivanju na radna mjesta. Međutim, djevojke u vrijeme postojanja Srednje policijske škole nisu se mogle upisivati i pohađati je, već su u policijski sustav mogle ući preko temeljnog tečaja, školovanja odraslih za zanimanje policajac ili su mogle upisati specijalistički studij.

Na promociji prve generacije stručnih specijalista kriminalistike na visokoj policijskoj školi za najveće ukupne ocjene i prosjek od 4,61 najvećom

„Policajci na svoj posao gledaju kao na posljedicu kontrole preko vlasti, dok policajke tu službu smatraju javnom službom“

(Talneo, 1969; Sherman, 1973.)

pohvalom pohvaljeno je dvoje studenta, od kojih je jedna bila žena, za drugu najveću ukupnu ocjenu i prosjek od 4,52 velikom pohvalom pohvaljena je jedna studentica, a za prosjek ocjena veći od 3,95 pohvaljeno je ukupno 11 studenata, od čega su četiri studentice. U Odjelu za policijsku obuku Policijske akademije od 2006. do 2011. godine školovalo se ukupno 1. 418 žena ili 30.9 posto. Prosječna uspješnost žena u završavanju Programa prekvalifikacije za zanimanje policajac je iznosi 98.5 posto. Prosječna uspješnost muškaraca iznosi 97.5 posto. Od ukupnog broja školovanih polaznica od 2008. do 2011. nagrađeno je i pohvaljeno njih 94 ili 6,6 posto.

Što više, europski promatrači promjena i uskladivanja hrvatskog zakonodavstva za zakonodavstvom Europske unije zamjeraju pretjeranu jednakost žena i to u pogledu činjenice što se za žene i muškarce u policiji, vojsci i javnoj administraciji propisuje umirovljenje s jednakim brojem godina staža. Također se zamjera nedostatak vođenja statističkih podataka po spolu, uključujući Ministarstvo unutarnjih poslova.

Velik broj žena u policiji može se pronaći na čelu odjela i grupa kriminalističke policije, posebice na poslovima gospodarskog kriminaliteta i međunarodne policijske suradnje, primjerice Interpolu, gdje je 2007. godine evidentiran sastav od 50 posto žena i jednakotoliko muških kolega.

U 21. stoljeću ženama se otvaraju veće mogućnosti izbora, a većina tih mogućnosti vezane su uz ona područja života koje su prethodno pripadala u "mušku" nadležnost.

Žene su svoju priliku zgrabile, a predrasude? Ma tko ih šiša!

Marina MANDIĆ, Ana Marija VOJKOVIĆ

U Tablici 1 i 2 prikazan je broj žena i muškaraca među redovnim i izvanrednim studentima na Visokoj policijskoj školi u proteklih pet godina

i to na Stručnom studiju Kriminalistike i Specijalističkom diplomskom stručnom studiju Kriminalistike.

Tablica 1
Stručni studij Kriminalistika

Akademска година	Укупно редовни	Студентице	Укупно изванредни	Студентице
2005./2006.	-	-	169	17
2006./2007.	-	-	155	36
2007./2008.	35	6	102	37
2008./2009.	25	5	67	15
2009./2010.	25	6	83	17
2010./2011.	24	6	135	31
Укупно	109	23	711	153
Diplomiralo	23	4	78	15

Muškarci i dalje najbrojniji među policijcima i rukovoditeljima

Ministarstvo unutarnjih poslova ima 26.352 zaposlenika, a čine ih policijski i državni službenici te namještenici. Policijskih službenica i službenika ima najviše, odnosno 20.821 službenik. U Tablici 1 je prikazan brojčani odnos između policijskih službenica i službenika u odnosu na njihovu stručnu spremu. Policijskih službenika je 83,8 posto ili 17.464, dok je policijskih službenica samo 16,12 posto ili 3.357. Što se tiče državnih službenika (Tablica 2), zanimljivo je da je odnos između roda gotovo obrnut. Naime, čak 83,32 posto državnih službenika zauzimaju žene, odnosno 3.287. Muškaraca među državnim službenicima je tek 658 ili 16,68 posto.

Od dvadeset policijskih uprava, Policijska uprava istarska je na prvom mjestu kada je riječ o ženama. Nai-me, tamo radi najveći broj žena prema postotku u odnosu na sveukupan broj zaposlenih, odnosno čak 36,86 posto. Zanimljivo je da u Policijskoj upravi zagrebačkoj radi najveći broj žena gledajući apsolutni broj, njih 1.411 žena. Najveći broj žena zaposleno je u Odsjeku za energetiku i održavanje MUP-a u sjedištu, njih čak 170. U Policijskoj upravi zagrebačkoj najviše žena radi u Odsjeku uslužnih poslova, odnosno 160 djelatnica. U Ministarstvu unutar-njih poslova u 117 ustrojstvenih jedinica rade samo žene, a najviše žena radi u zagrebačkom Odsjeku kadrovskih poslova, čak 19 žena.

Tablica 3 prikazuje odnos u postotku između muškaraca i žena na rukovodećim pozicijama i to prema tri kategorije rukovodenja: niži, srednji i viši rukovoditelj. Omjer u višom i srednjem rukovodenju je podjednak oko 14 posto, dok u nižem rukovoditelju ima oko 10 posto žena.

Marina MANDIĆ, Ana Marija VOJKOVIĆ

Foto: <http://www.cmbih.com>,
<http://www.lapdonline.org>,
Muzej policije

Tablica 2
Specijalistički diplomski stručni studij Kriminalistika

Akademска година	Укупно	Студентице
2007./2008	114	14
2008./2009.	77	11
2009./2010.	79	16
2010./2011.	89	22
Укупно	359	63
Diplomiralo	104	12

Tablica 1
Brojčani pokazatelji za policijske službenike prema spolu spremu

Полицијски слуžbenici	VSS	VŠS	SSS	мане од SSS	укупно
Žene	808	469	2.079	1	3.357
Muškarci	2.279	1.951	13.202	14	17.464
Укупно:					20.821

Tablica 2
Brojčani pokazatelji za državne službenike prema spolu

Дрžавни слуžbenici	VSS	VŠS	SSS	мане од SSS	укупно
Žene	327	357	2.529	74	3.287
Muškarci	225	128	305	0	658
Укупно					3.945

Tablica 3
Rukovoditelji u MUP-u prema spolu

	žene	muškarci	ukupno
Viši rukovoditelji*	14,1 %	85,9 %	100 %
Srednji rukovoditelj**	14,4 %	85,6 %	100 %
Niži rukovoditelj***	10,8 %	89,2 %	100 %

*viši rukovoditelj

– od zamjenika načelnika PU, svi načelnici u sjedištu, ravnatelji, ministar

**srednji rukovoditelj

– od zamjenika PP do načelnika sektora, donačelnici u sjedištu

***niži rukovoditelj

– od šefa smjene u PP do pomoćnika u PP, donačelnici odjela u PU

Stanka Saraja

Žena rođena prije svog vremena

Raditi bilo kakav prilog o ženama o policiji, a ne razgovarati sa Stankom Saraja, nije ozbiljan pristup temi. Žena, iza čijeg imena stope epiteti poput: "legenda", "najveća", "najjača", "čelična"... dočekala me u zagrebačkom Sektoru kriminalističke policije u Heinzelovoj u uredu koji dijeli sa trojicom kolega. Kroz šalu kaže da je na istom mjestu gdje je i započela. Odmah mi je rekla kako su super ekipa i kako je sretna što vidi takvu predanost poslu. Mladi šefovi bolji su od očekivanog, komentira. Oduševljava je što su "jedni od nas". Napokon su shvatili: ljudi daju više ako su zadovoljni!

Rstanka Saraja u službi policije je od 1976. godine, a prije toga šest godina bila je student prometnik. Kada sam zbrajala koliko je godina kolegica Saraja u policiji, palo mi je na pamet da sam se ja tada rodila. Zanimalo me što nam ima reći žena koja je u 35 godine službe promjenila 19 radnih mjesta, a jedini segment policije u kojem nije bila jest granična policija. Našalila se i rekla kako je i tamo bila, ali u nadzoru.

MUP: Tijekom godina ste radili i u odori i u kriminalističkoj policiji. Što Vam više leži na srcu?

Stanka Saraja: Pa, otprilike sam radila pola pola. Pola radnog vijeka u krimu, a pola u temeljnoj policiji. Moj odgovor je - odora. Ona mi više leži na srcu. Baš sam je voljela! Voljela sam odoru policajca, voljela sam moć koju ona nosi, voljela sam posebnost, voljela sam biti policajac, a više od svega voljela sam pomagati ljudima. Možda razlozi sežu

u moje djetinjstvo i mladost, vrijeme kad želite pomoci ljudima oko sebe, a ne možete. Odora je donijela moći i mogla sam pomagati ljudima. I kao dijete stalno sam, u vlastitoj kući, dokazivala kako sve mogu. U kući s dvije sestre i tri brata uvijek sam se borila za jednakost. I kad me otac nije htio pustiti na školovanje, jer sam u kući i u polju obavljala puno poslova i bila korisna - nisam odustala. Plakala sam danima da me pusti na školovanje. I pustio me. Jedini je uvjet bio da se vratim. Nikada se nisam vratila!

Žena treba biti žena

MUP: Mislite li da žena u policiji treba biti žena ili treba postati "jedna od dečkiju"?

Stanka Saraja: Žena treba biti žena. Ali to sam shvatila tek s godinama. Silno sam htjela biti ravnopravna. Trenirala sam streljaštvo i jiu-jitsu kao čistu policijsku disciplinu koja mi je u poslu trebala, a judo sam trenirala za vlastiti gušt, da se malo tučem s dečkima. Htjela sam biti osposobljena kao dečki, ali sam ipak mišljenja da smo kao žene „pismenije“ u onom širem smislu riječi. Čak i kada sam ustrajala u nekim stvarima, nije mi bio cilj ispravljati kolegu, nego mi je bio cilj da posao bude odraden najbolje što može biti. Nema potrebe natjecati se - mi jesmo bolje (osmijeh). Psihički smo jače, stabilnije, temeljitije, upornije, a uz sve to smo žene, majke i živimo za svoju djecu.

Ne daju im muževi

MUP: Istraživanja pokazuju da su žene bolje u ver-

Voljela sam odoru
policajca, voljela
sam moć koju
ona nosi, voljela
sam posebnost,
voljela sam biti
policajac, a više od
svega voljela sam
pomagati ljudima

Očevid u Donjoj Lomnici, V. Gorica, 1982. U požaru kuće, koji će Stanka pamtitи cijeli život, izgorio je invalid nepomičan 20 godina. Vatrogasci su joj tada dali kacigu jer su po mjestu očevida padale izgorene grede.

Rođena prije svog vremena

MUP: Mislite li da bi ženama u policiji bilo lakše kad bi bile bolje organizirane, kad bi više stajale jedna iza druge?

Stanka Saraja: Svakako. Ja već duže vrijeme pratim promjene koje se događaju. U prijašnjoj državi, kad sam se ja zaposlila, žena je bilo vrlo malo. Tada je u Zagrebu bilo 14 žena u policiji, a u policijskim postajama ih gotovo nije bilo. Ja sam radila u Policijskoj postaji Zagreb-Centar i bila jedina žena. Međutim, vidimo kako od samostalnosti Hrvatske u policiju ulazi sve više žena. Žene kao da su nahlite, ali nisam sigurna da je svima motiv ljubav prema tom poslu. Tu je vjerojatno više motiv bio socijalne naravi, a u tom pogledu nema razlike između muškaraca i žena. Žene danas u policiji mogu ostvariti snove koje sam ja samo sanjala. Na primjer, ja sam silno željela biti motorist kao 20-godišnjakinja kad sam položila ispit za motor. Međutim, nisam mogla raditi na cesti kao motorist jer nije bilo moguće. Tada žene nisu mogle ni primirisati Interventnoj policiji, nisu mogle dobiti ni mjesto u policijskom stacionaru, nego su bile prisiljene plaćati puno skupljı podstanarski smještaj. Naravno, žene su danas i glasnogovornice, što je prije bilo samo za muškarce. Danas žene tih prepreka nemaju i ja sam jako zadovoljna zbog toga. Ali, još uvek smatram da bi se žene mogle bolje organizirati.

MUP: Kada ste kao rukovoditelj imali mogućnost birati suradnike jeste li imali na umu i njihov spol

Žene, ako osjete da nisu spremne ni sposobne za određenu funkciju one ne prihvataju posao. Dečki prihvataju pod svaku cijenu, jer im je nametnuta uloga "glave kuće"

balnim disciplinama, sklonije su timskom radu te lakše prihvataju kritiku od muških kolega. Međutim, kad im se nudi visoka rukovodeća funkcija - ne prihvataju izazov. Zašto se to događa? Vi ste prihvatali izazov.

Stanka Saraja: Žene su realnije i, u tom pogledu, poštenije. Žene, ako osjete da nisu spremne ni sposobne za određenu funkciju one ne prihvataju posao. Dečki prihvataju pod svaku cijenu, jer im je nametnuta uloga "glave kuće". Žene, u tim situacijama više procjenjuju svoje sposobnosti i to uvijek čine dajući prednost obitelji, obiteljskom životu. Razlog tome je tradicionalno okruženje u kojem je većina žena odrasla i u kojem žive, a koje očekuje da ona bude kući, s djetetom. Žene po tom pitanju same donose odgovor. Ne priznajem izjave "ne daju im muževi".

MUP: Je li pravedno da se pred ženu uvijek stavlja taj izbor između roditeljstva i visoke profesionalnosti, dok se pred muškarce taj izbor ne stavlja?

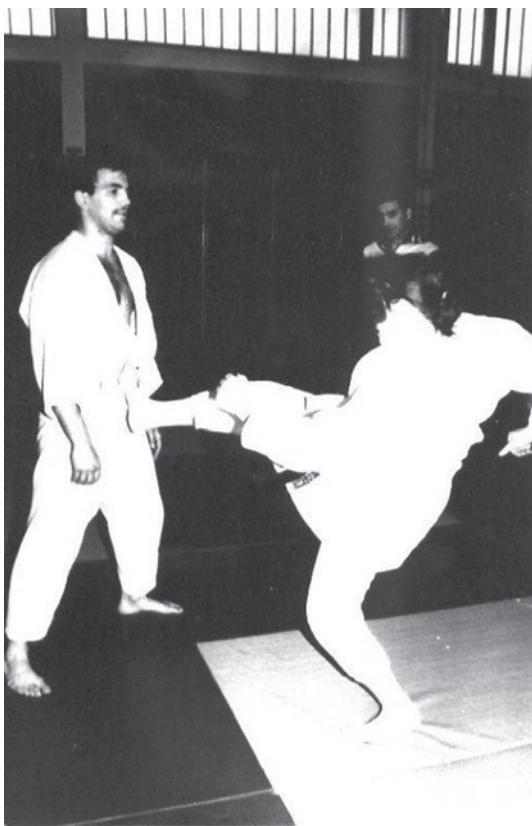
Stanka Saraja: Apsolutno nije pravedno. To je rezultat dugogodišnjeg, tradicionalnog načina našeg života na ovim prostorima. Ali...toga je danas sve manje. Žene imaju izbor i već su bezbroj puta dokazale da mogu izaći iz tih okvira.

MUP: Kako se Vi nosite s konfliktom uloga. I Vi ste majka, supruga, policijska službenica?

Stanka Saraja: Htjela sam sebi i drugima dokazati da se sve te uloge mogu pomiriti. Tada sam sve to mogla pomiriti jer sam jako voljela svoj posao i bila sam zadovoljna. Međutim, danas vidim da su ipak moja djeca trpila i da im je moje odsustvo od kuće teško palo. Previše su to osjetila. To se manifestiralo na različite načine. Najprije su kao mali voljeli policiju, onda su je počeli mrziti jer im je policija „uzimala“ mamu. Često su bili sami...žao mi je zbog toga. Danas su odrasli i poštuju policiju.

MUP: Je li to nešto što biste promijenili da možete? Žalite li zbog toga?

Stanka Saraja: Da. To bih definitivno promijenila - manje bih radila. U to vrijeme se radilo strašno puno. Prekovremen rad se uopće nije brojao punih 25 godina moga rada. Tada mi nije smetalo: mogla sam raditi 16 ili 20 sati i vikendom - i to je bilo normalno. Nisam bila svjesna koliko sam takvim životom oštećivala djecu.

Godina 1980. nositeljica crnog pojasa u jiu-jitsu sa sparing partnerom Igorom Panadićem u dvorani na Novoj Vesi u Zagrebu.

Uvijek sam smatrala da onaj koji izabere poziv policajca mora uvijek željeti više i mora uvijek željeti pomoći. Odmah i sada. Uvijek nalazim načina kako pomoći.

ili isključivo i samo reference i rezultate rada?

Stanka Sarajć: Ja sam uvijek nastojala upoznati ljude. Nikada nisam zdravo za gotovo prihvaćala nečiju preporuku ili što se o nekoj osobi govorи. Uvijek sam se išla sama uvjeriti je li osoba takva. Prvi kriteriji su mi uvijek bili kakav je tko radnik, koliko je savjestan, discipliniran i koliko voli posao. To mi je uvijek bilo najvažnije. Policijski je posao uvijek bio klasu viši i teži od ostalih - pomagati ljudima. Uvijek ste usmjereni prema drugim ljudima. Nažalost, takvim načinom života posao nam je često na prvom mjestu. Eto, i to je nešto što se promijenilo. Prije za službu obitelj nije postojala, a sada se važnost obitelji u poslovnom svijetu sve više spominje. Kao rukovoditelj ljudi sam uvijek nastojala najbolje "iskoristiti". Svaka osoba ima svoje specifičnosti: bilo u privatnom životu, bilo djeca ili je trudnica... I tome se treba prilagoditi. Ali, naravno, ne na uštrb službe - posao se mora odraditi. Pravedno rukovođenje je bio moj cilj.

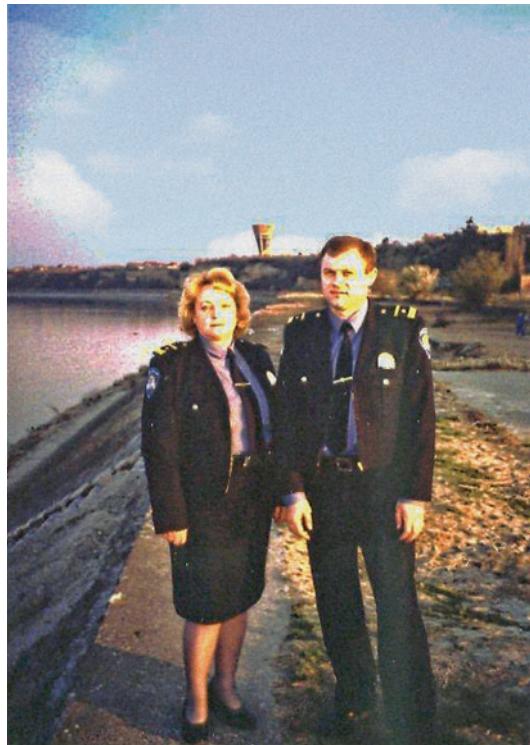
Zavist, ne predrasude

MUP: Ima li u policiji predrasuda spram žena i potiču li te predrasude građani ili kolege?

Stanka Sarajć: Predrasuda ima sve manje, ali mislim da dolaze i s jedne i s druge strane. Mislim da je više prisutna zavist. Žena u ovom poslu mora zadovoljiti 30 posto strože kriterije da bi bila super. Mora biti bolja kako bi bila prihvaćena. Komentari i izgovori su najčešće bili: ne želim ja s njom u patrolu, neću ja nju čuvati i slično. Tome nema mjesta. Policijske službenice svoje intervencije odraduju bez nasilja, razgovarajući. Ne završava svaka intervencija primjenom sile i liscama. I te intervencije treba brojati, a ne favorizirati samo uhićenja. Nikoga ne treba favorizirati. Specijalna i Interventna policija odraduju svoj posao koji jednako vrijedi kao i posao maloljetničke delinkvencije koji je vrlo složen i iscrpljujući. Ili posao temeljne policije koja je prva na cesti, prva na mjestu dogadaja. Svatko se sprema za svoj segment posla. Naravno da sam i ja, kao žena u policiji, doživjela par blistavih primjera kao: "Ti si glupača, za tebe je kuvač!" Međutim, uvijek sam bila čeličnih živaca, pa tako i u tim situacijama. Samo sam pisala. Prije mnogo godina jedan me taksist vrijedao, ja sam samo pisala - i napisala protiv njega prijavu sucu. Taksist se na prijavu žalio pa smo se tako susreli kod suca, odnosno, sutkinje koja je prvo upitala mene o čemu se u tom konkretnom slučaju radilo. Rekla sam da se sada ne mogu konkretno sjetiti svih riječi kojima me vrijedao, ali da čvrsto stojim kod svoje pisane prijave. Na te je riječi taksist ponovno poludio i počeo vikati "glupačo..." i naravno ponovio je sve riječi iz prijave. Sutkinja je rekla kako je upravo potvrdio sve navode iz prijave i slučaj je bio zaključen.

MUP: Za policijski posao se veže velika količina stresa i to posebno kad govorimo o rukovodećim mjestima i odgovornosti. Kako se Vi nosite sa stresom i kako ga se oslobođate?

Stanka Sarajć: Ja stres dobro podnosim. To mi je jedna vrsta pozitivnog adrenalina. Što više akcije, to bolje. Osjećala sam se sigurno i imala sam veliko samopouzdanje. Stalno sam trenirala i bila fizički potpuno spremna. Mislila sam da mi

Vukovar 1998. godine - Završetak procesa mirne reintegracije hrvatskog Podunavlja. Stanka Saraja s kolegom, također voditeljem iz Operativno-komunikacijskog centra policije MUP-a RH

nitko ništa ne može. Za mene bi stres bio najveći oblik straha, a ja strah nisam osjećala. Za rasterećenje uvijek sam odabirala fizičku aktivnost. Sada su to šetnje, vožnja biciklom i plivanje, a prije je bilo trčanje, rad na strunjajučama i streljaštvo. Za dušu i psihu volim čitati. Televizija mi nikada nije bila omiljena. Više me mučila preopterećenost i premor u poslu nego sam stres. Mislim da je veliki problem činjenica što si ljudi ne znaju pomoći. Ne vole aktivnosti pa se okreću tabletama, u nedogled piju kave, živciraju se i prihvaćaju poroke cigarete i alkohol. Ukratko - muče se.

MUP: Što kažu Vaša djeca: jeste li u kući bili mama ili policajac?

Stanka Saraja: Voljela bih da to njih pitate, ali znam da me jako vole i nježni su prema meni. Kćerka ima više primjedbi od sina, no to je jednostavno tako. Bila sam stroga mama i postavljala jasne granice.

MUP: Vi, osim u policiji, pomažete i u svoje slobodno vrijeme?

Stanka Saraja: Uvijek sam smatrala da onaj koji izabere poziv policijaca mora uvijek željeti više i mora uvijek željeti pomoći. Odmah i sada. Uvijek nalazim načina kako pomoći. Ja nikada nisam imala dovoljno novca. U policiji nema puno novca. Ali možete pomoći. Prikupljala sam i za djevojčicu koja ide sa mojom djecom u školu, a ima težak oblik osteosarkoma. I dalje se bori za život, ostala je bez noge. Njezina je obitelj u teškoj finansijskoj situaciji, a ja sam im nisam mogla značajno finansijski pomoći. Naravno, tražila sam dobre ljudе da pomognu. Djelomično sam zadovoljna, ali može se više.

MUP: Je li se dobro, koje ste dali u službi i privatnom životu, Vama dobrim vratilo?

Stanka Saraja: Da. Ali i lošim. Svaku pogrešku koju sam napravila - vratila mi se. Pogreške sam činila zbog prevelike revnosti prema poslu, a što je imalo svoje posljedice. Žao mi je.

MUP: Jeste li u svojoj dugogodišnjoj službi ikada osjetili da Vas je netko zakinuo zato što ste žena?

Stanka Saraja: Ne. Nikada nisam doživljavala da sam diskriminirana kao žena. Zato što sam stalno radila na sebi i mogla sam napraviti sve što se od mene očekuje. Ako sam i negdje bila zaki-

nuta bilo je to zbog moje ljudske pogreške, zbog pogrešne procjene, zbog prevelikih očekivanja, ali me nitko drugi nije zakinuo.

Zakon i pravednost

MUP: Što biste poručili mladima: imate li čarobnu formulu kojom biste ih posavjetovali? Kako ženu pripremiti za ono što je čeka u policiji?

Stanka Saraja: Prvo bih svakome poručila da ne ide u policiju ukoliko ih taj posao istinski ne zanima. Na taj način čitav život štetite sebi, kolegama i građanima. I bit će teret i problem. Moj savjet je: učiti, učiti i učiti. Potrebno je svakodnevno se pripremati fizički i psihički. Učite jezike i usvajajte sve što vam je dostupno jer znanje je najveće bogatstvo. I naravno, nikada nemojte zanemariti obitelj. Ona je na prvom mjestu. Budite pošteni i korektni ljudi. U svakom svom djelovanju budite pravedni i činite najbolje što znate. Neka vas ne vodi samo zakon, jer zakon nema lice. Neka vas vodi i pravednost.

Marina MANDIĆ
Foto: Privatni album Stanke Saraja

Više žena vodi do veće profesionalizacije policije

Za svoje profesionalne djelatnosti žena je manje plaćena od muškaraca. Za radne sate i uloge majke, supruge, odgajateljice, kuharice i čistačice koje joj tradicionalno prema mišljenju svih građana, ali i njih samih pripadaju - uopće nije plaćena. U svezi toga ne nameće se nikakvo pitanje - to se podrazumijeva i smatra se normalnim. Međutim, upravo je ta majčinska uloga najznačajnija logistička uloga održivosti ekonomije i ukupnog društva

Ovoj tematici razgovarali smo sa socio-logom Renatom Matićem, profesorom na Hrvatskim studijima, koji je i sam dugi niz godina predavao sociološke i etičke predmete na Policijskoj akademiji.

U tih trinaest godina, razgovarajući sa tisućama kadeta i studenata, bio je pogodan „medij“ s kojim su studenti mogli razgovarati o onome što ih muči. Iz neposrednog zapažanja profesor Matić mogao je vidjeti i procijeniti odnose i relacije između žena i muškaraca, upoznati se sa strukturom mišljenja i profesionalnošću u policijskoj strukturi.

MUP: Možete li objasniti ulogu i važnost žena u policijskom sustavu?

Renato Matić: Krenemo li od temeljne pretpostavke da je država, a posebno policija građanski servis, u svakodnevnoj komunikaciji s građanima i građankama jednog društva logično je da ukupna produkcija i profesionalnost budu uskladeni s temeljnim društvenim prepostavkama. Dovoljno je krenuti od pretpostavke i činjenice da u našem društvu prevladavaju žene, gotovo 52 posto. Sama ta činjenica govori da postoji potreba za ženama u policiji. Kako bi se ravnopravno komuniciralo sa stanovništvom i adekvatno odgovorilo na potrebe građana, odnosno građanki, u policiji mora postojati adekvatan broj zaposlenih žena. Mišljenje da bi se muškarac trebao baviti zanimanjima koja se tiču obrane ili sigurnosti samo je logika kojom je društvo kroz stoljeća socijalizirano. Situacija se mijenja. Međutim, zabrinjavajuće je i tužno što sama logika funkcioniranja jedne institucije ne može poteći iz nje same, nego su poticaji došli zbog vanjskih utjecaja i želje za njihovim zadovoljavanjem.

MUP: Smatrate li da bi trebalo promijeniti odred-

be o primanju 30 posto ženskih kadeta na Policijsku akademiju?

Renato Matić: Pravilo prihvata 30 posto žena dovoljno je kako bi se odgovorilo na prilično patrijarhalnu i maskuliziranu tradiciju kojom smo opterećeni, ne samo mi Hrvati već i ukupna civilizacija - htjeli to priznati ili ne. To što se u posljednjih petnaestak godina kod nas (ili nekoliko desetljeća u najrazvijenijim društvima) nešto mijenja zapravo je nešto što unutarnja logika društva naprsto zahtijeva. Međutim, da bi društvo normalno funkcionalo svi članovi društva moraju biti adekvatno i ravnopravno zastupljeni. Sama logika funkcioniranja jedne institucije zahtijeva da ta institucija bude presliku društva. Trideset posto žena u policiji moralno bi raditi dva puta više kako bi ljudska, civilna i građanska prava bila uskladena i da bi se odnos populacije stanovništva uskladio sa populacijom institucije.

Konflikt uloga

MUP: Recite nam nešto o tradicionalnoj naspram današnje moderne uloge žena.

Renato Matić: Vrlo je zanimljivo kako su upravo prve zaposlene žene u policiji na neki način na svojim leđima prelomile i iznijele tu nevjerojatnu rigidnu i patrijarhalnu strukturu. Ona nije bila samo pitanje dobre ili loše volje većine zaposlenih (a to su bili muškarci), nego jednog temeljnog odgoja kojeg su žene i muškarci dijelili, tih predrasuda koje se nisu ni dovodile u pitanje, poput pitanja može li žena jednako dobro obavljati policijski posao. To je jednostavno bila uvreda za muškarca. Pokazalo se, prema iskustvima dobro razvijenih građanskih društva ali i prema našoj praksi, da su najbolje rezultate u teorijskom ali i u praktičnom smislu ostvarile upravo žene.

Kad bi se gledali muški i ženski doprinos u održivosti društva i kad bi se doista sve uloge poštено platile, kapitalistički sustav koji poznajemo naprsto se ne bi održao. Liberalne feministkinje već nekoliko desetljeća intenzivno govore o tome. Za svoje profesionalne djelatnosti žena je manje plaćena od muškaraca. Za radne sate i uloge majke, supruge, odgajateljice, kuharice i čistačice koje joj tradicionalno prema mišljenju svih građana, ali i njih samih pripadaju - uopće nije plaćena. U svezi toga ne nameće se nikakvo pita-

Dovoljno je krenuti od činjenice da u našem društvu prevladavaju žene, gotovo 52 posto. Sama ta činjenica govori da postoji potreba za ženama u policiji. Upravo su prve zaposlene žene u policiji na svojim leđima prelomile i iznijele nevjerojatnu rigidnu i patrijarhalnu strukturu.

nje - to se podrazumijeva i smatra se normalnim. Međutim, upravo je ta majčinska uloga najznačajnija logistička uloga održivosti ekonomije i ukupnog društva. Uz to, njezino radno mjesto uopće ne trpi. Da samo netko pokrene zdravorazumno pitanje treba li to biti plaćeno, postavilo bi se i pitanje koja bi to ekonomija prema strukturnim unutarnjim obrascima mogla izdržati.

MUP: S obzirom na to da ste godinama radili kao profesor na Policijskoj akademiji, jeste li mogli primijetiti neku razliku među muškim i ženskim kadetima: veću sklonost nekim predmetima, usvajanju novih znanja?

Renato Matić: I iz onoga što sam na Policijskoj akademiji imao prilike vidjeti mogu potvrditi da žene nisu nimalo zaostajale. Dapače, neke od njih isticale su se i među muškarcima, a u nekim slučajevima muškarci su se i sami referirali na kolegice. Svaka priča da su žene, kad je riječ o primjeni sredstava prinude, na bilo koji način manje kapacitirane pripada u onaj doseg predra-

suda koje su opterećivale i još uvijek opterećuju našu sveukupnu društvenu stvarnost. Sjećam se dobro svake promocije. Od 1995. do 2007. godine nije bilo ni jedne generacije u kojoj najbolji i najuspješniji studenti nisu zapravo bile studentice, a govorimo o prosjeku svih ocjena predmeta, vježbi i vladanja. Pitanje da su ravnopravne već je prevladano. Ovdje se pokazalo da su žene zapravo dominantne.

Gradani u policajke imaju veće povjerenje

MUP: Što mislite koje su blagodati, prednosti ulaska žena u policiju? Koliko je policijska služba profitirala njihovim uključivanjem u profesiju?

Renato Matić: Prednosti od žena u policiji vidljivi su na nizu istraživanja, ali pitanje je tko ih želi vidjeti i iskoristiti. Temeljni kapacitet jednog društva svi su članovi društva i sve njihove individualne kompetencije i mogućnosti. Da bi se to sve ravnopravno iskoristilo na dobrobit društva, svi ti kapaciteti trebaju biti mobilizirani. Sve dok žene ne

Iz onoga što sam na Policijskoj akademiji imao prilike vidjeti mogu potvrditi da žene nisu nimalo zaostajale. Dapače, neke od njih isticale su se i među muškarcima, a u nekim slučajevima muškarci su se i sami referirali na kolegice.

Budući da su u bioškom smislu u ovom pogledu kapacitiranije žene, te informacije mogu pretvoriti u kvalitetniju i održiviju odluku. To se u dobro uređenim, demokratskim sustavima, naprsto koristi. To ne znači da su te dobro uređene demokratske zemlje postale manje patrijarhalne, nego se naprsto statistički pokazalo kako veća prisutnost žena znači apsolutno i veću kvalitetu posla.

budu apsolutno, prema svojoj volji te svojoj profesionalnoj i strukovnoj kompetenciji, prisutne tamo gdje one misle da trebaju biti prisutne mi kao društvo nećemo iskoristiti svoj temeljni kapacitet. Statistički gledano: jedina prednost koju muškarci posjeduju više od žena jest jači dinamički kapacitet u jedinici vremena. Međutim, istraživanja su također pokazala da stres kroz duže vrijeme brže slama muškarce nego žene. Održivo trpljenje stresa biološki je prisutnije kod žena. To je posebno važno za policijsku struku u kojoj su stresne situacije svakodnevne. Osoba koja je na rukovodećem položaju sa svih strana „filana“ je informacijama koje mora procesuirati, a da ne „pukne“ ili ne „izgori“. Budući da su u bioškom smislu u ovom pogledu kapacitiranije žene, one te informacije mogu pretvoriti u kvalitetniju i održiviju odluku. To je nešto što se u dobro uređenim, demokratskim sustavima, naprsto koristi. To ne znači da su te dobro uređene demokratske zemlje postale manje patrijarhalne zato što su ti ljudi bolji sami po sebi, nego se naprsto statistički pokazalo kako veća prisutnost žena znači apsolutno i veću kvalitetu posla. To je nešto što je zbog ekonomskog održivosti stavljeno u pogon i što se tijekom desetljeća pokazalo najboljim mogućim odabirom. Također, medicina je dokazala da su muškarci skloniji dobroj koncentraciji samo na jedno područje djelovanja dok žena može istodobno pokrивati više stvari gotovo jednakom kvalitetno. Osim toga, granica fizičke boli koju žene mogu podnijeti također je veća. Rezultati i činjenice u nekim zemljama koje su već značajno emancipirane dokazuju da sve veći postotak žena u policiji značajno povećava ukupnu profesionalnost policije i da su građani, statistički gledano, značajno zadovoljniji komunikacijom i suradnjom s policijom. Prikupljanje podataka temeljna je zadaća policije. Čitav niz istraživanja na polju društvenih znanosti dokazuje da je komunikacija otvorenija na mjestima i u situacijama u kojima je veća prisutnost žena. Građani u policijske imaju veće povjerenje što rezultira slobodnijim otkrivanjem informacija. Sama ta činjenica govori o čisto logičnoj i zdravorazumskoj potrebi da žene u policiji budu zastupljene u onoj mjeri u kojoj su zastupljene i u društvu.

Žene koje su napredovale, morale su biti dvostruko bolje od muškaraca

MUP: Smatrate li da je, u odnosu na muškarce, ženama teže doći do rukovodećeg položaja, a jednom kad dođu imaju li većih poteškoća postići autoritet nad svojim podređenima?

Renato Matić: Kad bismo gledali našu prak-

su, postoji jedna zanimljiva zakonitost, a to je da su sve žene koje su stigle do rukovodećih mjeseta u policijskom sustavu morale proći prvotnu kalvariju, počevši od najprimitivnijih seksističkih ispada koji se kod nas uopće ne prijavljuju, što smatram jednim od velikih propusta. Seksistički komentari jako narušavaju radnu atmosferu i strašno narušavaju povjerenje koje je zapravo temeljni zahtjev i očekivanje građana od policije. U europskim policijskim sustavima postoje čitavi mehanizmi za takve slučajeve. I najmanja primjedba nedopustiva je. Nakon prijave takvog ponašanja žene su u potpunosti zaštićene i svaka prijava rezultira provjерom i sankcijama. Uz to, na odgovornost na odluke muškaraca i žena rukovoditelja gleda se drugačije, odnosno, no odluke koje donosi žena gleda se kroz „povećalo“. Od deset odluka muškarac može donijeti četiri pogrešne, ni jedna jedina ne bi se oprostila - ženi. Prema svemu tome, žene koje su napredovale i dokazivale se pred muškarcima kojima, budimo realni, i dalje drže najviše hijerarhijske položaje i donose najvažnije odluke, morale su biti dvostruko bolje od muškaraca. U svezi toga također ističemo jednu zanimljivost: žena koja je prošla taj put i okupila tim dobrih suradnika visoko je poštovana, dok vrlo rijetko koji muškarac, nakon što se „dočepa“ toga položaja koji se za njega još uvijek tradicionalno podrazumijeva, ima takvu privilegiju. Ovdje dolazimo do još jedne zanimljivosti koju je potrebno istaknuti kao što će od svojih podređenih imati dvostruko veću podršku nego muškarac, od nadređenih će ta podrška izostajati jer je sadašnja struktura svih državnih institucija, uključujući i policiju, naprsto takva.

Ipak, važno je napomenuti da unatoč tome što su državne i vladine institucije u Hrvatskoj na najnižoj razini ljestvice povjerenja (govorimo li o povjerenju koje građani iskazuju prema institucijama), policija, uz crkvu i vojsku, još uvijek zauzima vrlo visoko mjesto.

MUP: Je li Hrvatska spremna na vodeću ženu u policiji, odnosno, na ministricu unutarnjih poslova?

Renato Matić: To pitanje ministra ili ministricice značajno je u simboličkom smislu. Puno je značajnije koliko doista unutar same profesionalne strukture ljudi, odnosno i žene i muškarci koji su zaposleni, imaju jednake šanse i koliko se međusobno ozbiljno i s povjerenjem doživljavaju.

Razgovarala Nikolina GOTAL
Snimila Dubravka PAVKOVIĆ-POGAČAR

O svojim kolegicama govore

Zanimalo nas je što o ženama u policiji misle rukovoditelji u našem Ministarstvu. Razgovarali smo s državnim tajnikom Vladimirovom Faberom, glavnim ravnateljem policije Oliverom Grbićem, tajnikom Kabineta ministra Dubravkom Novakom i načelnikom Odjela za odnose s javnošću Krunoslavom Borovcem. Razgovarali smo i s načelnikom PU istarske Mladenom Blaškovićem, u čijoj upravi zastupljeno najviše žena.

MUP: Što mislite o ženama u policiji i koja su vaša iskustva sa njima?

Vladimir Faber: Osobno imam vrlo dobra iskustva s ženama u policiji, često sam na rukovođeća radna mesta, bez obzira na otpore okoline, imenovao policijske službenice i gotovo nikada nisam požalio zbog toga.

Oliver Grbić: Na žene u policije gledam u potpunosti ravnopravno kao i na muške kolege. Tijekom moje dugogodišnje karijere neki od mojih najbližnjih suradnika bile su i jesu žene i moja iskustva vezana uz tu suradnju su pozitivna. Štoviše, mogu reći da su često bile konkretnije i preciznije u obavljanju svojih poslova od muškaraca.

Dubravko Novak: Kao prvo, sigurno je da žene zaslužuju svoje mjesto u policiji i mogu obavljati sve poslove, iako se i one same u nekim poslovima osjećaju "prirodnije". Podupirem imenovanja žena na čelna mesta i mogu reći da su me rijetko kada razočarale. Moja iskustva u radu sa ženskim kolegicama u policiji su dobra.

Krunoslav Borovec: Moj stav o ženama u policiji je izuzetno pozitivan, kao i sva dosadašnja iskustva u radu s njima. Po prvi put sam neposrednije radio sa ženama u policiji kao pomoćnik načelnika za kriminalističku policiju u Policijskoj postaji Dubrava 1997. godine, kad su dvije kolegice vodile grupe za obradu kriminaliteta. Jedna od njih grupu za krvne delikte, a druga grupu za gospodarski kriminalitet. Mogu reći da su u odnosu na svoje muške kolege, koji su također u to vrijeme bili vode grupe, dominirale u poslovima koje su radile, prije svega zbog dosljednosti, odgovornosti i pedantnosti s kojom su obavljale svoj posao.

MUP: Jesu li su žene u policiji ravnopravne s muškarcima?

Vladimir Faber: Smatram kako su žene u policiji u većini policijskih poslova potpuno ravnopravne s muškarcima osim, primjerice, u specijalnoj poli-

ciji. Vjerujem da će u idućih desetak godina znatno porasti broj žena na policijskim poslovima. Reforme koje već godinama provodimo, a posebno promjena policijske kulture i filozofije, kao i proces demokratizacije društva u cjelini, govore u prilog ovoj tezi.

Oliver Grbić: Moramo biti svjesni činjenice da se državljkama Republike Hrvatske, kao policijskim službenicama, mogućnost primanja u policijske redove za sve policijske poslove pružila tek po uspostavi nove hrvatske države. Tim činom žene su dobile prigodu da dokažu svoju ravnopravnost u tzv. „muškom poslu“ i da potvrde kako ga mogu obavljati jednako uspješno kao i muške kolege. Sa zadovoljstvom mogu zaključiti kako se situacija kad je o tome rječ znatno promijenila na bolje u odnosu na neka prijašnja vremena. Naša se institucija promijenila. Mijenja se i dalje, a muškarci se danas sve više mogu uvjeriti koliko su u prošlosti bili u zabludi ne dopuštajući ženama da iskažu svoj puni potencijal i da kroz ovo opasno zanimanje doprinesu sigurnosti zajednice u kojoj žive i rade. Naravno da uvijek može bolje i uvjerravam vas kako se ja osobno, kao i moji suradnici, zalažemo da spol ne bude kriterij za obavljanje nekog posla, već jedini važeći kriterij smije biti i jest – dobro obavljen posao.

Dubravko Novak: Smatruju li se ravnopravnima muškim kolegama – to trebate pitati njih, a što se mene tiče ravnopravnost dokazuju svaki dan.

Krunoslav Borovec: I da i ne. Ravnopravne su u smislu odgovornosti i obaveza koje imaju na svojim radnim mjestima, ali još uvijek nisu u jednakoj mjeri zastupljene kao muškarci. No, ne treba umjetno nastojati izjednačavati zastupljenost po spolnoj osnovi u policiji, već ulazak žena u policiju treba biti prirodan. On će očito biti sve veći jer je interes u ženskoj populaciji za ovaj posao sve veći, a i poslovi koje policija obavlja postaju

Vladimir Faber

Oliver Grbić

Dubravko Novak

Krunoslav Borovec

Mišljenja sam da žene nedostatak fizičke snage nadoknađuju boljom taktkom postupanja, što je vidljivo i iz činjenice da određen broj rukovodećih mesta u PU istarskoj zauzimaju policijske službenice

sve sofisticirajiji i sve raznovrsniji, pa se time otvara i veći prostor za žene u policiji.

MUP: Jeste li zadovoljni s brojem žena u policiji i što je „ženski duh“ pridonio policiji?

Vladimir Faber: Nisam zadovoljan s ukupnim brojem žena u policiji, ali sam zadovoljan promjenama odnosa među spolovima prilikom prijema u policiju u proteklih nekoliko godina. Žene svakako doprinose približavanju policije građanima. Po prirodi su komunikativnije i u praktičnom radu brže usvajaju promijenjenu uloge policije u društvu: iz autoritarne i konzervativne policijske organizacije u policiju kao javni servis građana.

Oliver Gribić: Nisam u potpunosti zadovoljan brojem žena u policijskim redovima i naravno da još uvek ima prostora za veću zastupljenost žena u ovom opasnom zanimanju te se naše Ministarstvo zalaže za to. Žene u policiji nisu potrebne samo da budu broj koji zadovoljava određene standarde, već kao stručni kadar kojim želimo poboljšati kvalitetu našeg zajedničkog rada, a time i života cijelokupnog društva. Društvo toga također mora postati svjesno. Odgovorno tvrdim kako su žene u policijskom poslu potrebne u svakom području rada i kako su one povremeno i uspešnije od muškaraca. U prilog tome govor i činjenica kako će građani i građanke svoje probleme lakše povjeriti ženi nego muškarцу jer od policijskih službenica mogu očekivati više strpljenja, razumijevanja i tolerancije. Žene donose niz prednosti, prije svega više senzibiliteta i empatije za probleme građana, što doprinosi kvalitetnijoj policijskoj usluzi i većem zadovoljstvu javnosti i građana. Upravo kad ocjenjuju rad i reiting policije građanima je jedno od najvažnijih pitanja koliko policija posvećuje pažnje njima, njihovim problemima ili savjetima i prijedlozima koje oni sami daju policiji. Istraživanje koje je nedavno provedeno u jugoistočnoj Europi u osam ministarstava unutarnjih poslova, pa tako i u našem, pokazalo je da su žene djelotvornije na poslovima i zadacima koji zahtijevaju komunikativnost, empatičnost, analitičnost, pedantnost, sistematičnost i sl. To su prije svega prevencija, rad s djecom i građanima, rad s žrtvama nasilja, istraga zločina, prikupljanje informacija, operativno promatranje, priprema dokumenata, kontrola prometa i sl. Valja istaknuti i činjenicu kako građani sustav u kojem je zaposlen veći broj žena smatraju manje represivnim i otvorenijim.

Polijska uprava istarska zauzela je prvo mjesto po zastupljenosti žena. Naime, tamo je zaposleno 36,86 posto žena u odnosu na sveukupan broj.

MUP: Kako komentirate podatak da u PU istarskoj radi najviše žena u odnosu na sveukupan broj zaposlenih?

Mladen Blašković: Svaka demokratska zemlja, koja želi postati dio europskog ekonomskog prostora, zagovara ravnopravnost spolova u svim aspektaima pa tako i jednaka prava za žene i muškarce prilikom zapošljavanja. Drago mi je da PU istarska već godinama prati razvojne trendove te je s navedenim postotkom žena iznad europskog standarda prema kojem policiju mora činiti 30 posto žena.

MUP: Smatrate li da u policiji postoji podjela poslova na muške i ženske poslove?

Mladen Blašković: Iako se godinama policijski posao gledao kao isključivo muško zanimanje, danas su žene ravnopravne s muškarcima u bilo kojem pogledu. Jedini mjerodavan kriterij je dobro obavljen policijski posao, odnosno: od svih se

policajkih službenika prilikom obavljanja njihovih dužnosti očekuje isto, bez obzira o kojem je spolu riječ. U PU istarskoj policijske službenice raspoređene su na svim poslovima: u temeljnoj, prometnoj, graničnoj, kriminalističkoj i interventnoj policiji. Obavljaju sve zadaće kao i njihovi muški kolege tako da nikako ne možemo govoriti o podjeli poslova na "muške" i "ženske". Naravno da se uvijek pojavljuje neizbjegljivo pitanje: mogu li s obzirom na tjelesnu konstituciju žene ravноправno obavljati sve poslove kao i muškarci? No, mišljenja sam da žene nedostatak fizičke snage nadoknađuju boljom takтиkom postupanja, što je vidljivo i iz činjenice da određen broj rukovodećih mesta u PU istarskoj zauzimaju policijske službenice.

MUP: Budući da ste dio svoje karijere proveli u specijalnoj policiji, gdje su pretežito službenici muškog spola, vidite li u radu sa ženama određene prednosti?

Mladen Blašković: Nema nekih većih razlika u radu s policijskim službenicama i službenicima. Ono što je bitno za dobro obavljen policijski posao kvalitetni su međuljudski odnosi. No, naravno da žene svojom prisutnošću i radom pridonose poboljšanju i učinkovitosti policijskog sustava. Poznato je da se zbog svojih komunikacijskih sposobnosti, više razine tolerancije i razumijevanja, žene bolje nalaze u specifičnim situacijama te su uspješnije u ustpostavljanju odnosa s djecom i maloljetnicima, starijim osobama, strancima, žrtvama određenih delikata i drugim posebnim skupinama građana.

Suzana SOKAČ

Dubravko Novak: U proteklih par godina bilježimo sve veći broj žena koje svoju budućnost vide u policijskim redovima pa, iako smo sada malo ispod europskog standarda, smatram da je samo pitanje vremena kad će udio biti isti. Žene često nadmašuju muške kolege u kreativnosti, maštovitosti i komunikacijskim vještinama, a njihov je rad koncretan i sistematičan. Od velikog su povjerenja. Neka to bude ženski doprinos policiji koja će biti manje "represivna", a više "u službi građana"!

Krunoslav Borovec: Smatram da je „ženski duh“ donio više senzibiliteta i više osjećaja za neka važna područja policijskog rada. Posao policije nije samo da nadzire i kažnjava, već da brine i štiti posebno o slabijima u društvu. U tome žene mogu dati vjerojatno više od svojih muških kolega. Danas je gotovo i nemoguće zamisliti neka područja policijskog rada a da žene u njima ne rade. Kad je u pitanju kriminalitet, onda je to sasvim sigurno kriminalitet na štetu djece i maloljetnika zatim nasilni kriminalitet, poput nasilja u obitelji, te spolni delicti na štetu žena, ali i druga područja u kojima žene daju svoj doprinos.

MUP: Je li polica „nježnija“ zbog žena u policiji?

Vladimir Faber: Naravno, polica zbog toga nije „nježnija“. Prije bih rekao da postaje bolja i da prati interese i potrebe društva u kojem danas živimo. Na žalost, ne mogu ne primijetiti kako pojedina istraživanja pokazuju da u policijskoj populaciji još uvijek (pre)velik broj policijaca smatra kako žene nisu ravноправne u policiji. To je problem s kojim se moramo suočiti i rješavati ga, a ne ga gurati pod tepih ili, kao što volim reći, "zamatati u celofan".

Oliver Grbić: Ne bih koristio riječ „nježnija“. Mislim da bi riječi poput „empatičnija“, „senzibilnija“ ili „manje represivna“ bolje opisale modernu policijsku organizaciju u kojoj su zastupljene i žene, a kakva je i naša. I zasigurno trebamo težiti da sustav takvim i održimo, a zbog svih ranije spomenutih prednosti koje žene donose.

Dubravko Novak: Nježnost s tim nema veze. Žene svoj posao u policiji obavljaju prije svega profesionalno i odgovorno. Vjerujte, znaju pokazati i "čvrstu" ruku kad je to potrebno, ali isto tako imaju moći smirivanja situacije a to, složit ćemo se svi, nije mana, nego vrlina.

Krunoslav Borovec: Definitivno jest. Dobro je poznato kako žene, za razliku od muškaraca, sukobe češće rješavaju nenasilnim putem i to je u končanici pozitivno. Također, već duže vrijeme se kompetencije za rad u policiji ne mijere snagom mišića nego snagom uma, pa stoga žene taj posao mogu ravнопravno nositi sa svojim muškim kolegama.

Vjerujem da će u idućih desetak godina znatno porasti broj žena na policijskim poslovima.
Reforme koje već godinama provodimo, a posebno promjena policijske kulture i filozofije, kao i proces demokratizacije društva u cjelini, govore u prilog ovoj tezi.

Mato ERNOIĆ

Zanimalo nas je što o svom poslu, novinarima i sebi kažu glasnogovornice PU šibensko-kninske Marica Kosor i PU zagrebačke Jelena Bikić.

Koliko dugo radite u MUP?

Od 1993. godine.

Kada ste postala glasnogovornica policijske uprave?

27. kolovoza 2007. godine.

Da ne radim u policiji bila bih...

Diplomirani pravnik.

Na posao dolazim u [koliko sati?]

U 7 sati.

S posla odlazim oko [koliko sati?]

Točno u 15 sati.

Odnosi s javnošću za vas su:

- a) stresan posao
- b) uzbudljiv posao
- c) posao kao i svaki drugi

Opišite sebe u tri riječi

Odgovorna, komunikativna, tolerantna.

Za vas kolege kažu da ste kakva osoba?

Pa uglavnom ovo gore navedeno.

Najdraža boja?

Ljubičasta.

Pušite li?

- a) da
- b) ne [Bože sačuvaj - nikada!]
- c) ponekad zapalim

Vaš najveći gaf koji je snimila kamera?

Izraz ljutnje na licu.

Kako bi ste jednom riječju opisali novinare?

Osobe koji žele što više informacija, jer je to njihov posao da ne kažem „kruh“, a ne njihova značitelja. Ali, mi smo ti koji određujemo granicu!

Što najviše ne volite kod novinara?

Zajedljivost, neprimjerene upadice.

Najviše volite surađivati sa:

- a) ženama
- b) muškarcima - jer poštjuju dogovoreno, manje zapituju i ležerniji su u poslu.

Na poslu vas najviše nervira:

- a) zvonjava telefona i mobitela
- b) objašnjavanje krim. istraživanja novinarima - jer su pojedini novinari nedovoljno upoznati sa relacijama u našem sustavu, u odnosu na policiju, Državno odvjetništvo, Sud itd.
- c) sve od navedenog

Kako se nosite sa stresom na poslu?

- a) prestanem sejavljati na telefon i mobitel
- b) meditiram

Najzrelija vs. najml

c) zapalim cigaretu i naručim kavu

d) derem se na suradnike

e) zovem ergocista

f) ništa od navedenoga samo sebi govorim: „ja to mogu“ i „sve će proći - što više telefon zvoni to će prije završiti!..“

Nakon napornog radnog dana, najviše vas opušta... (navesti što)

Posao u prirodi, vinogradarstvo, maslinarstvo.

Odaberite pojam koji više volite:

- a) odora – krim.
- b) jutro – večer
- c) kava – alkohol
- d) ured – kuća - pomalo i jedno i drugo
- e) selo – grad
- f) sukњa – hlače - volim suknu, ali sam uvijek u trapericama

Što prvo radite kad dođete doma?

Nakon presvlačenja i pranja ruku, dovršim ručak najedem se i odvezem se do sela.

Najzgodniji hrvatski političar?

U Vladi - naš ministar

Koliko imate mobitela (privatnih i službenih):

- a) 1
- b) 2
- c) 3
- d) 4.

ađa glasnogovornica

Koliko dugo radite u MUP?

Od 2007. godine.

Kada ste postala glasnogovornica policijske uprave?

U travnju 2010. godine.

Da ne radim u policiji bila bih... (navesti zanimanje)

Nemojte mi reći da osim policajca ima i drugih zanimanja?!

Na posao dolazim (u koliko sati?)

Oko 7.30 sati.

S posla odlazim oko (koliko sati)

Svakim danom sve kasnije i kasnije...oko 18 sati.

Odnosi s javnošću za vas su:

- a) stresan posao
- b) uzbudljiv posao
- c) posao kao i svaki drugi

Opisite sebe u tri riječi

Dobro raspoloženi optimist.

Za vas kolege kažu da ste kakva osoba?

Hm... prije da čete vi to saznati pa mi javite! Većina „anketiranih“ se slaže da sam uvijek dobro raspoložena pa je nekima palo na pamet da bi me možda trebalo testirati na droge! Ne kuže da mi nakon 30-og poziva na mobitel preostaje jedino smijeh i rezancija.

Najdraža boja?

Lila, ljubičasta.

Pušite li?

- a) da
- b) ne
- c) ponekad zapalim

Vaš najveći gaf koji je snimila kamera?

Odgovarajući na upit na koji je način muškarac vrijedao moralne osjećaje građana nisam mogla obuzdati smijeh govoreći da je 85-godišnjoj bakici pokazivao spolovilo.

Kako bi jednom riječju opisali novinare?

Znatiželja!

Što najviše ne volite kod novinara?

Kada me pitaju koje je kazneno djelo iz članka 177. Zakona o kaznenom postupku! (definitivno najjači biser!!)

Najviše volite suradivati sa:

- a) ženama
- b) muškarcima
- c) Nema mi razlike!

Na poslu vas najviše nervira:

- a) zvonjava telefona i mobitela
- b) objašnjavanje krim. istraživanja novinarima
- c) sve od navedenog

Kako se nosite sa stresom na poslu:

- a) prestanem sejavljati na telefon i mobitel
- b) meditiram
- c) zapalim cigaretu i naručim kavu
- d) derem se na suradnike
- e) zovem ergocistu
- f) pravim se da se to ne događa meni, već mojoj najboljoj prijateljici Jeleni

Nakon napornog radnog dana, najviše vas opušta (navesti što)

Ništa određeno, glavno da sam s obitelji.

Odaberite: (tu odaberite pojam koji više volite)

- a) odora – krim.
- b) jutro – večer
- c) kava – alkohol
- d) ured – kuća
- e) selo – grad
- f) suknja – hlače

Što prvo radite kad dođete doma?

Odmorim 15 minuta - ako mobitel to dozvoli

Najzgodniji hrvatski političar?

Sad ste me uhvatili! Mogu li ovdje kao natjecatelji kviza koristiti preskok ili kviska?!

Koliko imate mobitela (privatnih i službenih):

- a) 1
- b) 2
- c) 3
- d) 4.

Ana Marija VOJKOVIĆ

Mreža žena policijskih službenica za bolje sutra

Mreža žena policijskih službenica jugoistočne Europe (Women Police Officers Network) - WPON je projekt Udrženja šefova policije JI Europe - SEPCA, a cilj je osnivanje regionalne mreže policijskih službenica za unaprjeđenje aktivnosti ravnopravnosti spolova, potpora i izgradnja karijera i sustava obrazovanja policijskih službenica, promoviranje načela ravnopravnosti spolova i demokratičnosti u obavljanju policijskog posla.

Masovniji prijem žena u policiju u cijeloj jugoistočnoj Europi, pa tako i u Republici Hrvatskoj relativno je novijeg datuma, te bi Mreža žena trebala pružiti optimalna rješenja za niz otvorenih pitanja potpune integracije žena u policijski sustav. Sama inicijativa osnivanja Mreže žena policijskih službenica u JI Europi prezentirana je u prosincu 2008. godine u Opatiji na Godišnjem koordinacijskom sastanku SEPCA-e te su je prihvatali svi članovi, a kao prvi korak provedeno je istraživanje o statusu žena policijskih službenica.

Istraživanje je provedeno od lipnja do prosinca 2009. godine u osam ministarstava unutarnjih poslova i to u Albaniji, Federaciji BiH, Republici Srpskoj, Bugarskoj, Crnoj Gori, Hrvatskoj, Makedoniji i Srbiji. Istraživanje je dalo uvid u trenutno stanje i položaj policijskih službenica u policijskim organizacijama u regiji, definiralo je područja za suradnju i donijelo 16 preporuka za unaprjeđenje položaja žena u policiji. U istraživanju je sudjelovalo 3 897 ispitanika (žena i muškaraca, rukovoditelja i nerukovoditelja), a provedeno je anketiranjem ispitanika s četiri upitnika koja su međusobno usporediva. U našem Ministarstvu unutarnjih poslova sudjelovalo je 560 ispitanika i to 170 policijskih službenica, 222 policijska službenika, 25 rukovoditeljica i 143 rukovoditelja. Prema rezultatima istraživanja propisane su preporuke, a sve s ciljem poboljšanja i unaprjeđenja trenutnog stanja.

Rezultati istraživanja

Zanimljivo je da je zbog četiri različita upitnika moguće napraviti uvid u stanje službe za ljudske resurse i dobiti mišljenja policijskih službenica i službenika te rukovoditelja i nerukovoditelja. Samo ovakvo istraživanje mogla je odrediti dobar pravac za poduzimanje konkretnih aktivnosti koje su pretvorile uspostavljanju Mreže.

Izdvajamo:

Žene su u odnosu na ukupan broj zaposlenih u Ministarstvu unutarnjih poslova zastupljene 28,65 posto (rujan 2009.); odnosno 29 posto (siječanj 2010.). Policijskih službenica je u istom razdoblju bilo 13,5 posto, odnosno 14,7 posto. Za usporedbu taj udio u Srbiji iznosi čak 19,95 posto.

Na rukovodećim mjestima strateške razine (načelnice PU, ravnateljice uprava u sjedištu MUP-a, načelnice sektora u sjedištu MUP-a) ima 12,5 posto žena, na srednjem – koordinacijskoj razini (načelnice odjela) – 10,5 posto žena i na operativnoj razini (voditeljice odsjeka do šefa smjene) – 13,85 posto žena. Ti su podaci najbolji u regiji.

Stajalište je ispitanika da su žene djelotvornije na poslovima i zadacima koji zahtijevaju komunikativnost, empatiju, analitičnost, pedantnost i slično, dok su muškarci uspješniji na poslovima koji traže uporabu fizičku snagu, uporabu sredstava prisile, osiguranje javnih skupova visokog rizika, hvatanje počinitelja kaznenih djela koji pružaju otpor, smjenski i noćni rad s interventnim jedinicama i slično.

Kao motiv ulaska u policijske redove žene su uglavnom navodile zanimljivost i dinamičnost posla, altruističke pobude (želja da pomognu drugima) i naravno sigurno zaposlenje.

Kada govorimo o stručnoj spremi nerukovodćeg kadra zanimljivo je da je prednost na strani žena koje u 54,52 posto slučajeva imaju višu ili visoku stručnu spremu za razliku od muškaraca (49,87 posto).

U Vijeće mreže žena policijskih službenica JI Europe odlukom glavnog ravnatelja policije imenovane su policijska službenica za međunarodnu suradnju u Uredu glavnog ravnatelja policije Iva Balgač i policijska službenica Odjela za nezakonite migracije u Upravi za granicu Lidija Pentavec.

U Sarajevu je 25. i 26. studenoga 2010. godine održan prvi godišnji sastanak Mreže žena policijskih službenica u jugoistočnoj Europi. Tijekom sastanka donijet je godišnji plan rada Mreže te je izabran Izvršni odbor na jednogodišnji mandat u sastavu: predsjednica Jelena Vasiljević (Srbija), zamjenica Lidija Pentavec (Hrvatska) i članica Sanja Sumonja (BIH - Republika Srpska).

Kada govorimo
o stručnoj
spremi
nerukovodćeg
kadra zanimljivo
je da je prednost
na strani žena
koje u 54,52
posto slučajeva
imaju višu ili
visoku stručnu
spremu za
razliku od
muškaraca
(49,87 posto)

Iva Blagač

Lidija Pentavec

Za vas smo pitali naše predstavnice

MUP: Koji su daljnji planovi Mreže žena policijskih službenica i kako će se to reflektirati na Hrvatsku?

Iva Blagač: Na prvom sastanku regionalne Mreže održanom u Sarajevu u studenome prošle godine donesen je detalja plan aktivnosti. Planom je predviđeno održavanje radionice koja će se baviti pitanjima ravnopravnosti spolova u obavljanju policijskog posla, predviđen je drugi godišnji sastanak Mreže. No, što je značajno i pohvalno, ostavljena je mogućnost održavanja radionica na nacionalnoj razini uz potporu regionalne Mreže. Interesantna je i činjenica kako je jedan od ciljeva ili zadatka regionalne Mreže i pružanje podrške u osnivanju nacionalnih mreža žena policijskih službenica. Naravno, mi u hrvatskoj policiji razmišljamo i planiramo poduzeti i korake potrebne za osnivanje nacionalne Mreže. To je posao koji će se odraditi vjerojatno u 2012. godini, nakon što dobijemo uvid kako funkcioniра regionalna mreža, a koje će nam pružiti znanja kako najbolje organizirati našu mrežu.

MUP: Imenovani ste u Izvršni odbor regionalne Mreže, što to znači za hrvatsku policije i vas osobno?

Lidija Pentavec: Vjerujem kako je i ovim činom, odnosno, odabirom predstavnice hrvatske policije u izvršni odbor jednog međunarodnog udruženja, hrvatskoj policije odano priznanje vođeće policijske organizacije u regiji. Ovo područje

zastupljenosti žena u policiji i ravnopravnosti spolova, zasigurno je jedno od područja u kojem Hrvatska prednjači i to treba iskoristiti na način da svoja iskustva prenesemo kolegama i kolegicama iz regije. Naravno i kod nas postoji mogućnost za poboljšanjem i unaprijeđenjem. Za mene osobno ovo je velika čast, ali i odgovornost s obzirom da predstavljam svoju policijsku organizaciju, a prvenstveno žene u njoj.

Preporuke

- Nakon opsežnog istraživanja osmišljen je Plan aktivnosti koji se temelji na preporukama. Upravo će preporuke biti ključne za kreiranje politike zapošljavanja žena, njihovo obrazovanje i daljnji razvoj karijere. Preporuke se odnose na osam policijskih organizacija JI Europe pa tako i Republiku Hrvatsku.
- Ne postoji ujednačen i sistematiziran pristup novačenju i prijemu žena u policiju te će Mreža poduprijeti razvoj i izradu kojima bi se donijela nova nacionalna strategija u tom području. To svakako uključuje razmjenu najbolje prakse u tom području s državama Europske unije kao i angažman lokalnih stručnjaka za pitanja rodne ravnopravnosti.
- Način provođenja marketinške kampanje za prijem u policiju u pojedinim policijskim službama nije ujednačen i sustavan već je sveden na individualnu motiviranost kandidatkinja. Mreža će biti podrška svim zainteresiranim ministarstvima u formuliranju marketinških kampanja i strategija

Pitanje prisustva
žena u policiji
nije samo
pitanje ljudskih
prava, nego
i jedne nove
kvalitete koje
žene svojim
prisustvom
donose
policijskim
snagama
- smatra
predsjednica
Mreže žena
policijskim
službenica JI
Europe Jelena
Vasiljević.

PREZENTACIJA IZVJEŠĆA

USPOSTAVLJANJE MREŽE ŽENA POLICIJSKIH SLUŽBENICA U JUGOISTOČNOJ EUROPICI

i okrugli stol na temu:

Položaj žena policijskih službenica u Republici Hrvatskoj – mehanizmi za unapređenje ravnopravnosti spolova

Zagreb, 5. studenog 2010. godine

**U Vijeće mreže
žena policijskih
službenica JI Europe
odlukom glavnog
ravnatelja policije
imenovane su
policijska službenica
za međunarodnu
suradnju u Uredu
glavnog ravnatelja
policije Iva Balgač i
policijska službenica
Odjela za nezakonite
migracije u Upravi
za granicu Lidija
Pentavec**

koje bi bile usmjerenе na što veće pridobivanje žena, uz pružanje prave informacije o zahtjevima, specifičnostima i rizicima policijskog posla.

- Mreža žena preporučiti će policijskim službenicama, članicama, da u propagandnim kampanjama posebnu pažnju usmjeri na one sadržaje i aspekte policijskog posla koji su atraktivni za žene. Na taj način bi se posebno potaklo prijavljivanje žena za policijski posao, ali i senzibilizacija šire javnosti za prihvaćanjem žene u tom zanimanju.

- Odabir kandidata neujednačen je i samim time pokazuje određenu nedorečenost službi za ljudske resurse. Mreža će svoje aktivnosti usmjeriti prema postizanju što objektivnije procedura i ostvarivanju principa jednakih mogućnosti prilikom odabira kandidata za prijem u službu.

- Obrazovanje u području ravnopravnosti spolova i temeljnih ljudskih prava treba postati sustavni zadatak svih policijskih obrazovnih institucija i službi, a Mreža žena će u tom smislu formirati preporuke o minimalnom broju sati i sadržaju takvih obrazovnih programa budući su oni od posebnog značaja za senzibilizaciju pripadnika policije.

- Mreža žena smatra potrebnim poduprijeti povećanje broja žena mentora budući da bi znanje

i potrebna stručna podrška na taj način doseglo višu razinu.

- Kod žena treba sistematski dizati svijest o odgovornosti koju imaju u procesu što uspješnije integracije u policijsku službu (permanentan rad na vlastitom usavršavanju, otvoreniji odnos prema mlađim kolegicama i slj.).
- Budući da se prijestupnici drugačije ponašaju prema ženama, a drugačije prema muškim kolegama tome je potrebno prilagoditi obuku i ukazati na neke karakteristike poželjnog profila policijaca – onog koji će s više sigurnosti i uspjeha kontrolirati situaciju u interakciji s prijestupnicima.
- Potrebno je preispitati sustav praćenja i napredovanja kadrova kao i fluktuacije kadrova u ministarstvima i to je definirano kao jedna od prioriteta.
- Mreža će sudjelovati u osmišljavanju zajedničkih standarda i sadržaja policijske obuke kojom bi se unaprijedio ukupan rad svih pripadnika policije bez obzira na njihov spol.
- Mreža će poduprijeti donošenje normativnih regulativa kojima bi se bolje organizirao rad u odnosu na preraspodjelu radnog vremena ili fleksibilno radno vrijeme, skraćeno radno vrijeme za žene sa djecom do određenog uzrasta, bolje organiziran smjenski rad, uskladjivanje radnog vremena sa predškolskim ustanovama, smanjenje prekovremenog rada i dežurstava i slično.
- Mreža žena će svakako dalje podupirati udruživanje kao mogućnosti unaprjeđenja kvaliteta i efikasnosti obavljanja policijskih poslova i ravnopravnosti spolova.

Bilo koji vid organiziranja znači sustavnu brigu za određenu skupinu i uvijek je dobrodošla. Ako se iza toga krije skupina mlađih žena, policijskih službenica - i više je nego dobrodošlo. Nadamo se da su vas prvenstveno preporuke Mreže žena policijskih službenica u JI Europi potakle da nanovo razmislite što bi se sve u položaju žena u policiji moglo poboljšati. Kao žene ste se vjerojatno i sjetile konkretnih situacija u kojima ste se našle i na koje ste sve prepreke naišle u svakodnevnom životu. Ukazujući na probleme i dajući svoje prijedloge kako ih unutar postojeće policijske organizacije riješiti, potičete potpunu implementaciju žena u policijsku organizaciju.

Pridružite se.

Marina MANDIĆ

Foto: www.seesac.org, Dubravka PAVKOVIĆ-POGAČAR

Žene koje muškarci slušaju

Razgovarali smo s nekoliko bivših i sadašnjih načelnica u MUP-u. Saznajte kako im je bilo napredovati u tradicionalno muškom zanimanju i imaju li problema s autoritetom

Načelnica koja o sebi razmišlja isključivo kao o policijskoj službenici

Načelnica Odjela kriminalističko-obavještajne analitike Sonja Raguž kao osamnaestogodišnja gimnazijalka, unatoč protivljenju roditelja, razrednika i nastavnika te na iznenadenje tadašnjih prijatelja, koji su se vidjeli kao lječešnici i odvjetnici, odlučila se za nešto drugačije, novo, izazovno: studirati na Fakultetu kriminalističkih znanosti i raditi u policiji. Kao maturantica imala je jedinu želju rješavati komplizirana silovanja i neriješena ubojstva, pokazati da je sposobnija i pametnija od počinitelja. Nije joj bila želja juriti u autima i pucati, već razmišljati, rješavati probleme.

U svojih 18 godina staža policajce je dijelila na stručne i nestručne, profesionalne i one koji to nisu, na „bad“ ili „good guy“. Zbog toga o sebi ne razmišlja kao o ženi načelnici, već isključivo o policijskoj službenici koja se trudi pružiti najviše što zna i može na svom radnom mjestu. Načelnica Raguž navodi da nikada nije bila izložena bilo kakvom negodovanju, odnosno, narušavanju autoriteta od bilo kojeg suradnika ili nadređenog rukovoditelja.

U samom početku svog rada žena u policiji izaziva veću pozornost i zbog činjenice što ih je još uvijek malo, ali i možda zbog djelomične po-dozrivosti i predrasuda spram stručnosti. No, kad svojim radom pokaže da je samostalna, odgovorna i profesionalna mislim da taj „teret“ što je žena postaje sve manji, naglašava Raguž. Dodaje da je žena po svojim karakteristikama sistematicnija, fokusiranija na sam problem s naglašenijim analitičkim pristupom problemu i baš zbog toga ponекad izlazi na vidjelo da žene ulažu veće napore u rješavanje određenoga pitanja, odnosno, slučaja od muških kolega.

Helena BIOČIĆ

Neki se posao bez žena ne može obaviti

Nakon studiranja i rada na Prehrambeno-biotehnološkom fakultetu te želje da na specifičan način, primjenom znanstvenih metoda, pridonose miru i sigurnosti građana Republike Hrvatske,

Sonja Raguž, načelnica Odjela kriminalističko-obavještajne analitike

Ines Gmajnički,
načelnica Centra za forenzično ispitivanje, istraživanje i vještačenje „Ivan Vučetić“

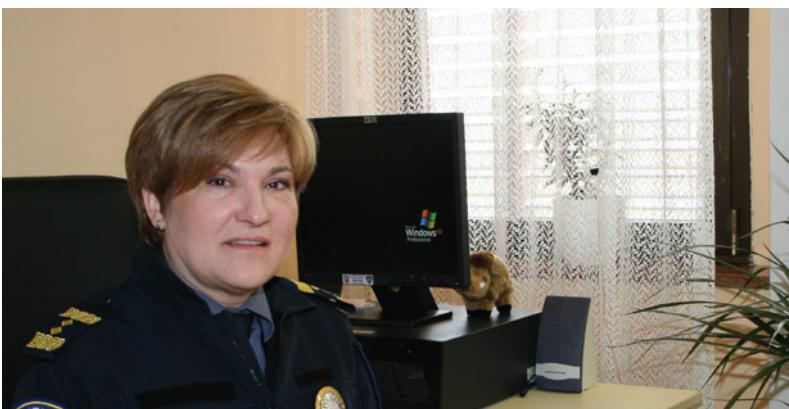
zapošljavanje u toksikološkom laboratoriju Centra za forenzična ispitivanja, istraživanja i vještačenja „Ivan Vučetić“ bio je logičan nastavak karijere Ines Gmajnički.

Njen dugogodišnji rad u Centru, velik broj vještačnih predmeta te profesionalan i korektni odnos prema suradnicima, osigurali su joj autoritet kojim je vrlo zadovoljna. Navodi da se pitanje autoriteta u rukovođenju u policijskim redovima, ali i općenito, zasniva na stručnosti i kompetentnosti rukovoditelja. Inače, posao načelnika, odnosno, načelnice Centra smatra jednako zahtjevnim, kako za ženu, tako i za muškarca.

- Danas žene imaju svoje mjesto u policiji u mnogim poslovima koje je nemoguće obaviti bez njih. Kako je sve više žena u policiji - sve ih je više i na rukovodećim pozicijama. Moramo težiti ukidanju predrasuda da je policijski posao tradicionalno muški, kako bi veći broj žena koje su jednakopospobne, a u nekim segmentima i sposobnije od

Mirna Kovač, načelnica Odjela pomorske i aerodromske policije u Upravi za granicu

Mirna Kovač, načelnica Odjela pomorske i aerodromske policije u Upravi za granicu

muškaraca, zauzeo svoje mjesto na rukovodećim pozicijama u policiji, a da se ne moraju dokazivati kroz duže vremensko razdoblje od svojih muških kolega – zaključila je načelnica Gmajnički.

Helena BIOČIĆ

Poličijski posao se oduvijek smatrao 'muškim' posloom

Načelnica Odjela pomorske i aerodromske policije u Upravi za granicu **Mirna Kovač** u policiji je od ratne 1994. godine, kad su mnoge njene kolege upućivali na ratom zahvaćena područja. Iako nije znala mnogo o policijskom poslu, bila je tada prisiljena brzo učiti, najprije na poslovima državljanstva, a kasnije u Sektoru policije, Odjelu pomorske i aerodromske policije.

Iako joj je ponekad pomalo žao što nije požila pravosudni ispit odmah po završetku studija, nikada nije požalila što radi u ovako velikom i kompleksnom sustavu kao što je naše Ministarstvo unutarnjih poslova.

- Nemam problema s uspostavom autoriteta možda zbog toga što skoro polovinu mog Odjela čine žene - našalila se Mirna te dodala da nika-

da nije osjetila da je muške kolege ne doživljavaju ozbiljno, čak naprotiv: ženskim šarmom i profesionalnošću stekla je njihovo povjerenje.

Smatra da je ženama u policiji teže napredovati nego muškim kolegama, iz tog razloga što se policijski posao oduvijek smatrao „muškim poslom“.

-Uz to i naše društvo je dosta konzervativno pa stoga teže prihvata ženu na rukovodećem mjestu te se stoga žene uistinu moraju više truditi i dokazivati – smatra Mirna Kovač.

Helena BIOČIĆ

Od državne službenice do šefice sektora policije

Načelnica osječkog Sektora policije **Verica Križić** u MUP-u radi od rujna 1991. godine, kad je radila kao državni službenik s visokom stručnom spremom. U prosincu 1996. godine imenovana je načelnicom Odjela za maloljetničku delinkvenciju, u listopadu 2005. godine načelnicom Policijske postaje Čepin, zatim načelnicom II. Policijske postaje Osijek, a u rujnu 2010. godine postala je načelnicom Sektora policije PU osječko – baranjske.

Načelnica Križić najveći je dio svoga radnog vijeka proveo u Sektoru kriminalističke policije.

- S kolegama i kolegicama radila sam na taj način da nam je posao bio izazov i potreba za stalnim unaprjeđivanjem policijskog postupanja i stalnim osobnim poboljšanjem putem razmjene iskustava. Tada smo znali govoriti da smo bogatiji i na pravom tragu kad bismo mišljenje glasno izgovarali i kolege i kolegice jer istu stvar gledamo, a i doživljavamo - različito. Pravi odgovor bio je onaj podjednako prihvatljiv i jednima i drugima – govorи načelnica Križić, dodajući kako se s kolegama trudila zajednički ostvarivati ciljeve i veseliti se ostvarenom.

Kao žena u policiji nikad se nije osjećala drugčijom, niti je osjećala bilo kakvu razliku u odnosu na „muške“ kolege. Jednom riječju, osjećala se – dobro.

Verica se sa smiješkom na licu prisjeća jedne anegdote iz 90-th godina prošlog stoljeća.

- Još uvijek me kolege znaju upitati za „mirišljavog silovatelja“. Naime, u kaznenu prijavu silovanja, nepoznatog počinitelja sam kako mi je žrtva i rekla, opisala kao osobu koja je „ugodno mirisala“ – ispričala nam je načelnica Križić.

Maja MARIĆ

Još uvijek različito doživljavaju muškarca i ženu u odori

Dubravka Vilhelm, načelnica sektora za granicu PU osječko-baranjske, u policiji radi od 1992. godine. Najprije je radila na upravnim poslovima, a od 1995. godine nalazi se na liniji rada granične policije. S visokom stručnom spremom stručnog specijaliste kriminalistike 2006. godine postala je načelnica Odjela za državnu granicu Policijske uprave osječko – baranjske, a 2010. godine načelnica Sektora za granicu.

Smatra kako još uvijek ima razlika u „doživljavanju“ muškaraca i žena u odori, no i da te razlike ipak nisu toliko izražene da bi u značajnijoj mjeri utjecale na kvalitetno obavljanje svakodnevnim radnim zadataka;

- Svi moramo raditi svoj posao i to je ono što je jedino važno i čime se trebamo rukovoditi – zaključila je naša sugovornica.

Maja MARIĆ

Najveće je umijeće uskladiti posao i obitelj

Načelnica Policijske postaje Čabar **Lidija Obajdin** u policiji radi 18 godina. Pripada prvoj generaciji žena koje su primljene na posao u policiju te poslane na tečaj za policijce. Kaže kako se u početku ipak morala više truditi kako bi razbila postojeće predrasude. Naime, kao pripadnica prve generacije žena u policiji, kod dijela muških kolega naišla je na podozrivost kako će se kao žena snaći na, do tada, isključivo „muškom poslu“. No, kad je obavlajući policijski posao pokazala da može sve što i njeni muški kolege - i sumnje su nestale.

Od 1997. godine obavljala je dužnost zapovjednice tadašnje Postaje granične policije Čabar. Od 2001. do 2005. godine poslove pomoćnice načelnika za granicu, a od 2005. godine do danas je na radnom mjestu načelnice PP Čabar.

Istiće kako u rukovođenju nije imala nikakvih problema stoga što je žena te da sa svim kolegama dobro surađuje. U postaji je trenutno oko 20 posto žena. Lidija Obajdin kaže kako voli svoj posao i rad u odori, a najveće joj je zadovoljstvo pomoći ljudima. Smatra da je policija ovdje kako bi zaštitila građane i brinula se o njihovoј sigurnosti, stoga je posebno veseli kad netko od građana dođe i kaže kako su mu pomogli.

Kao i većina zaposlenih žena, smatra da je najveće umijeće pronaći ravnotežu između potreba posla i potreba obitelji. Kaže kako je ponekad obitelj trpjela zbog obveza na poslu, ali sad je već

Dubravka Vilhelm, načelnica sektora za granicu PU osječko-baranjske

Načelnica Policijske postaje Čabar Lidija Obajdin

Vjera Malbaša, načelnica policijske postaje Sinj

pronašla načine kako uskladiti obje strane, a da svi budu zadovoljni.

Mirjana KULAŠ

Muškarci su prije brže napredovali

Prva žena Policijske postaje Sinj **Vjera Malbaša** u policiji radi od 1998. godine. Prije toga deset je godina radila kao samostalna poduzetnica. Vjera kaže da joj kao ženi u MUP-u nije bilo ništa teže ili

Višnja Trajčevski, zapovjednica Jedinice za zadržavanje i prepratu

Jasenka Hoge, pomoćnica načelnice PP Čabar za granicu

drugačije raditi nego muškim kolegama.

- Istakla bih da su muškarci u ovoj službi brže napredovali, iako su imali istu stručnu spremu i radno iskustvo kao i mi žene, koje smo dugo vremena bile na neki način nepoželjne unutar sektora policije i kriminalističke policije. Sada su trendovi nešto drugačiji pa, kako vidimo, sve je više žena načelnica policijskih postaja, odjela, imali smo i načelnicu policijske uprave, pa u skoroj budućnosti vjerojatno možemo očekivati i poneku ministriju unutarnjih poslova – rekla je načelnica PP Sinj.

Kaže da unatrag nekoliko godina zamjećuje da se kolegice, one koje rade kao policajke, čak na neki način štite tako što ih se više raspoređuje na radna mjesta u kancelarijama, a ne na ulice, u opshodnj. Smatra da to također nije dobro zato što bi mogli žaliti policajci da su oni sada u neravnopravijem položaju u odnosu na žene.

Sanja NAZLIĆ

U policiji treba biti više žena rukovoditelja

Svjetli primjer stvarnosti suvremene hrvatske policije krije se u zapovjednici Jedinice za za-

državanje i prepratu **Višnji Trajčevski**. Ušavši u punoljetnost policijske karijere i dosadašnjim radom na različitim policijskim poslovima, izrasla je u odgovornog i profesionalnog menadžera u policiji. Ona se već 1993. godine, kao diplomirani pedagog-socijalni pedagog, priključila u redarstvene redove te dala svoj doprinos u teškim danima Domovinskog rata. Njezin radni i ratni put nije bio nimalo lagan, ali kako ona sama kaže: „Pomoći ljudima i društvu u cjelini je lajtmotiv moga postupanja i prihvatanja policijskog poziva“.

U početku karijere radila je kao policijska službenica-operater u OKCP u Zagrebu, gdje je zaprimajući različite pozive građana, u jednom slučaju razgovorom pomogla anonimnom građaninu, kojeg je revoltiralo povećanje cijene kruha, a drugom je zgodom također anonimnom građaninu, svojom strpljivošću i razgovorom, pomogla u svladavanju obiteljskih nesuglasica s nasrtljivom suprugom.

Nakon toga radila je 11 godina kao pomoćnik voditelja OKCP MUP-a te na poslovima prevencije. Nakon kraćeg razdoblja kao pomoćnik voditelja smjene OKCP u Zagrebu, suvereno je i odvažno preuzeila „uzarenu“ funkciju zapovjednice Jedinice za zaštitu i prepratu PU zagrebačke.

Sa četrdesetak policijskih službenica i službenika koji rade u Jedinici uspješno organizira prihvat i obradu oko 11 000 osoba godišnje te kroz različite oblike privođenja ili preprate njezini policijski službenici godišnje prevale preko 200 000 kilometara.

Ključ uspjeha u postu vidi u zadovoljnim policijskim službenicima i timskom radu, gdje se poštuje zapovjedni lanac, ali u kojem ona unosi i dašak ženske osjetljivosti i fleksibilnosti.

Naglašava da bi trebalo biti više žena rukovoditelja u policiji jer ih krasiti jednaka stručnost i upornost kao i mušku populaciju.

- Žene su bolji organizatori, oplemenjuju kruštost policijskog sustava svojom pojavom i pristupom, manje traumatiziraju žrtve kaznenih djela, poglavito mislim na seksualna kaznena djela, maloljetničku delinkvenciju i delikte nasilja u obitelji – smatra Višnja.

Dobra organiziranost je ključ uspjeha i u privatnom životu ove zapovjednice koja, uz višegodišnji skladni brak, uspješno korača i u sferi poslovnog života. Policijsku tradiciju u njezinoj obitelji namjerava nastaviti i još maloljetni sin.

Zlatko ANČIĆ

Gradi mi se lakše obraćaju jer sam žena

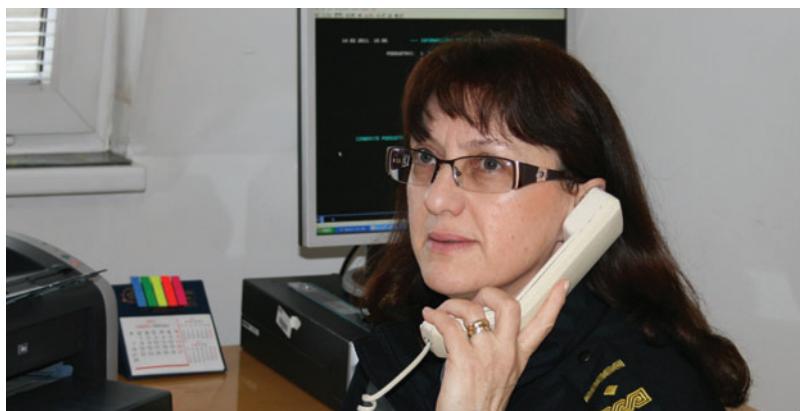
Jasenka Hoge, pomoćnica načelnice PP Čabar za granicu, u policiji radi već 14 godina. Najprije je radila na poslovima temeljne policije, a zatim kao šef smjene operativnog dežurstva. Od 2005. godine obavlja poslove pomoćnice načelnice policijske postaje za granicu u PP Čabar. Jasenka kaže da tijekom službe od svojih muških kolega nije nailazila na posebne probleme iz razloga što je žena. U samom početku, dok je još radila u ophodnji, susrela se sa sumnjičavim pogledima građana koji su je doživljavali slabijom od njenog muškog kolege. No, ističe, da je sada na ovom radnom mjestu čak i prednost to što je žena jer joj se u mnogim situacijama građani lakše obraćaju sa svojim problemima. Također, smatra kako kao žena može lakše razumjeti i probleme svojih muških kolega te im u slučaju obiteljskih ili drugih potreba kod, primjerice, planiranja službe izlazi u susret.

Kao i njenoj načelnici, u ovom poslu joj je najvažnija pomoć i kvalitetna komunikacija s građanima. Policijski posao, također bi preporučila i drugim ženama jer smatra da je izuzetno zanimljiv i dinamičan.

Mirjana KULAŠ

Lorraina Banković, pomoćnica načelnika policijske postaje za pomorsku i aerodromsku policiju u PP Mali Lošinj

Marija Filipić, voditeljica OKCP-a PU krapinsko-zagorske

Volim ovaj posao zbog kontakata s ljudima

Pomoćnica načelnika policijske postaje za pomorsku i aerodromsku policiju u PP Mali Lošinj **Lorraina Banković** u policiji radi od 1993. godine, a uglavnom je radila na poslovima granične policije. Na sadašnjem radnom mjestu je tri godine i pohadala drugu godinu specijalističkog diplomskog studija kriminalistike. Lorraina kaže da s kolegama nikada nije imala nikakvih problema. Ovaj posao voli naročito zbog kontakta s ljudima, velikim dijelom i strancima jer tada može koristiti i znanja stečena tijekom školovanja u hoteliersko-turističkoj struci te aktivno primijeniti znanje čak tri strana jezika: engleskog, talijanskog i njemačkog.

Mirjana KULAŠ

Za napredovanje su potrebni rezultati

Voditeljica OKCP-a PU krapinsko-zagorske **Marija Filipić** u policiji radi više od 20 godina. Kaže da ju je policijskom poslu privukao vjerojatno njezin temperament.

- Sve što čovjek u životu radi treba raditi s voljom i odgovorno. Treba biti, jednom riječju, čovjek,igrati „otvorenim kartama“. Nije prvi put da me netko tako nešto pita pa se znam osvrnuti na ruskog pisca Maksimova Gorkog koji je rekao „Čovjek – kako to gordo zvući!“. Kad imate tu karakteristiku, tada nema problema

s autoritetom – kaže Marija. Smatra da budući da radimo vrlo odgovoran i zahtjevan posao, bez obzira kojeg ste spola, morate imati rezultata iza sebe koji su uvjet napredovanja. Šefica OKC-a se prisjetila jedne anegdote iz Valbandona.

-Krajem prošle godine MUP je organizirao seminar za sve načelnike, odnosno, voditelje OKCP, među kojima sam naravno bila i ja - jedina žena. MUP-u sam dostavila osobne podatke radi organizacije smještaja. Dolaskom u hotel gospođa na recepciji upitala me ljubazno kako se zovem i za koji sam seminar. Kada sam joj odgovorila, pogledala me i rekla da na popisu nema ni jedne ženske osobе već da se nalazi osoba sa imenom Marijan, na što sam joj odgovorila da sam to sigurno ja. Još jednom me pogledala te smo se obje nasmijale – ispričala nam je Marija Filipić.

Zoran LONČAR

Nikada nisam požalila

Završetkom srednje Ekonomski škole u Karlovcu nisam se vidjela u činovničkom poslu jer su moj karakter i temperament te velika ljubav prema

Tamara Grčić, glasnogovornica u PU karlovačkoj

Marija Galić, načelnica PU bjelovarsko-bilogorska (2004. - 2008.)

oružju (prvakinja Hrvatske u streljaštvu – 1994. godine) u meni donijeli životnu odluku da želim biti policijska službenica. Željela sam se boriti protiv kriminala i svojim humanim i pravednim radom pomoći drugima, a prije svega malom čovjeku.

Uskoro sam upisala Višu policijsku školu, koju sam završila 1994. godine. Tada sam se zapislala u PU karlovačkoj gdje sam obavljala poslove policijske službenice, potom načelnice policijske postaje, a danas i glasnogovornice.

U proteklih 16 godina moga rada bilo je i ljestvih i teških trenutaka. Naime, policijski posao za žene nije nimalo lak ukoliko taj posao, prepun opasnosti, želite odradivati odgovorno i ravнопravno s kolegama policijcima. S jedne strane imate osjećajnu ženu, majku i suprugu koja se bavi svim uobičajenim kućanskim poslovima, a s druge strane imate ženu koja želi biti emancipi-

rana i ravnopravna u svemu sa svojim kolegama. Ženu koja ne želi da ju vrednuju po spolu već po njezinom znanju i rezultatima rada.

I sve to za uspjeh nije dovoljno ukoliko nemate punu potporu i razumijevanje svoje obitelji koja je nerijetko, zbog specifičnosti posla, u nečemu uskraćena. Ukoliko svaka žena uspije uskladiti obiteljski i poslovni život budite sigurni da ni jednoj ženi nije teško biti policijski službenik.

U svom se životu uvijek želim sjećati lijepih trenutaka, koji me podsjećaju na ono dobro što sam doživjela radeći policijski posao. Kad mi tijelo preplavi onaj osjećaj da sam učinila dobro djelo, bez obzira na opasnosti kojih ima u ovom poslu, sa sigurnošću mogu reći da nikada nisam požalila što sam došla u policiju. I danas bih donijela istu odluku kao i prije 18 godina kad sam upisala Višu policijsku školu u Zagrebu.

Tamara GRČIĆ

Ponosna sam što sam bila načelnica

Policijska uprava bjelovarsko-bilogorska još uvijek je jedina uprava u Hrvatskoj na čelo koje je stala žena. Bjelovarčanka **Marija Galić** bila je načelnica Policijske uprave bjelovarsko-bilogorske od srpnja 2004. do prosinca 2008. godine, a u policiji radi od 1992. godine. Marija kaže da ne voli govoriti o tom razdoblju s pozicije žene i da ne želi govoriti o iskustvu jedine žene među muškim kolegama - načelnicima PU.

- Smatram da nije u redu pisati o nekome samo zato što je žena. Nikoga nije interesirao rad ove PU, rezultati koje je postizala već je jedino zanimljivo bilo to što je na njezinom čelu u određenom trenutku bila žena – rekla nam je Marija i dodala da ju to na određeni način ponizava.

- Ne zanima me biti osoba koja će se spomenuti u određenim prigodama samo zbog spola i stvaranja slike o ženama u policiji koja ne odgovara stvarnosti, već iluziji koju netko želi predstaviti kao stvarnost. Nisam osoba koja se bori za feminističke ideje, ponosna sam što sam bila načelnica PU, ali ne zato što sam bila jedina žena. Zato što sam to bila ja Marija Galić, osoba koja je diplomirana pravnica, koja je imala snage, entuzijazma, upornosti i znanja, a ne Marija Galić-žena – rekla nam je bivša načelnica. Marija Galić sada radi kao načelnica bjelovarskog Odjela zajedničkih i upravnih poslova.

Dražen MEDVED

NJEMAČKA**One su srušile "mušku utvrdu"**

Tijekom 1990. godine u njemačkim je novinama najčešći naslov bio "Pala je muška utvrda". Naime, te je godine u Saveznoj Republici Njemačkoj dozvoljen prijem žena u policiju. Ni jedna država se toliko žlavo nije odupirala ulasku žena u policiju kao što je to slučaj s Njemačkom, a najduže se opirala pokrajina Bayern. U komentaru Temeljnog zakona do tada ste mogli pronaći i sljedeće: "...one (žene) nipošto ne smiju obnašati službu s oružjem". Argument je neizgovorena sumnja da žene u odori u naoružanim organizacijama destabiliziraju obrambenu sposobnost vojske. A ako odemo još dalje u prošlost, pronaći ćemo da je Pruski list 1929. godine napisao: "Rad žena na samostalnom položaju u kriminalističkoj policiji (...) nipošto nije prihvatljiv. Nema tih riječi kojima se može dosta upozoriti na to da žena obnaša funkciju koja je čini pretpostavljenom muškim kriminalističkim službenicima."

Od "kobne" 1990. godine sve njemačke novine pod posebnim povećalom drže žene u policiji i to posebno "šeifice". Tako je u povodu Međunarodnog dana žena 2008. godine objavljen članak pod naslovom "Same sebe stavljamo pod pritisak". U članku je autor Ulrich Wangemann intervjuirano werdersku šeficu kriminalističke policije Ines-Susanne Mirsch, gradonačelniku grada Michendorf Corneliju Jung te njezinu kolegicu iz grada Schwelowsee Kerstin Hoppe i to na temu kolika je cijena karijere kod žena. Zanimljiv je bio odgovor Ines-Susanne Mirsch, koja je na pitanje jesu li žene pod većim pritiskom od njihovih muških kolega odgovorila kako žene same sebi stvaraju pritisak. Također je dodala kako žene moraju uložiti puno više truda od muškaraca kako bi im se rad priznao.

Kao i kod većine europskih država i u Njemačka je posljednjih godina vidljiv uzlazni trend po pitanju ulaska žena u policiju. Dok je tijekom 1997. godine zastupljenost žena u saksonskoj policiji bio 23,8 posto, udio je 2004. godine narastao na 26,3 posto. Unatoč tome u Njemačkoj policija pripada u one grupe javnih zanimanja u kojima nisu dovoljno zastupljene na vodećim mjestima.

Kako bi se potencijali žena u potpunosti iskoristili te kako bi se povećao udio kvalificiranih žena na visokim položajima, diljem Njemačke pokrenut je projekt FIS (Frauen in Spitzenpositionen - Žene na visokim položajima). Tim projektom, kojeg od siječnja 2010. do kraja 2012. godine financira njemačko Savezno ministarstvo znanosti i obrazovanja i Europski fond Europske unije, pokušavaju se

visoke pozicije učiniti dostupnije visokokvalificiranim kadrovima žena. Projekt je nakon istraživanja i empirijske procjene dao preporuke za djelovanje u dugoročnom razdoblju.

Prekretnica u faktičnoj primjeni ravnopravnosti muškaraca i žena u policiji je 1. rujna 1994. godine: toga dana stupio je na snagu Zakon o napredovanju žena i uskladivanju obitelji i zanimanja u Saveznoj upravi i Saveznim sudovima. Radi ostvarivanja ravnopravnosti između žena i muškaraca, žene se promiču sukladno Zakonu o napredovanju pri čemu se prednost određuje prema osposobljenosti, kvalifikaciji i stručnosti. To obuhvaća i povećanje postotka žena ukoliko su u pojedinačnim područjima žene zastupljene u manjem broju od muškaraca. Također se promiče uskladivanje obitelji i zanimanja kod žena. Policijske ustrojstvene jedinice temeljem tog Zakona svake godine izrađuju plan o napredovanju žena i on se svake godine aktualizira.

Danas u Saveznoj graničnoj policiji i Saveznom kriminalističkom uredu radi 21,6 posto žena sa srednjom stručnom spremom i 17 posto sa višom stručnom spremom, a u Bavarskoj je 40 posto pripravnica ženskog spola.

NIZOZEMSKA**Svugdje prisutne, a rijetko na vrhu**

Prvá žena policijska službenica u Nizozemskoj pojavila se 1953. godine. Bila je nadležna za brigu o mladima i nadzoru. Potom su žene počele zauzimati i druga radna mjesta poput uniformiranog ogranka, nadzora prometa i postrojbe za nemire. Žene počinju radi i u noćnim smjenama, u dnevnim centrima za djecu, kao honorarno zaposle-

ne, a zauzimaju i mesta viših policijskih djelatnica.

Danas u Nizozemskoj policiji nedostaje žena na visokim položajima, priznaju i sami. Zapravo ih toliko žarko želete da žene imaju prednost ukoliko je neko mjesto upražnjeno. Ministar unutarnjih poslova je 2009. godine na mjesto načelnika policije južne Holandije odbio imenovati muškog kandidata prije nego što se provjeri ima li žena koja udovoljava traženim uvjetima. Upravo je stoga znanstvenicima teško objasniti zašto onda u nizozemskoj policiji nedostaje žena. Nizozemska policija već odavno nije "muška utvrda" budući da je gotovo 40 posto niže rangiranih policijskih službenika ženskog spola.

Jedna nizozemska policijarka sa 19-godišnjim iskustvom posvјedočila je: "Kada sam započela s radom u policiji bila je to 'mačo kultura'. Bila sam prva žena u svojoj grupi. Kao žena morala sam se češće dokazivati. Tijekom godina to se promijenilo".

Međutim, promjene koje su u nizozemskoj policiji tijekom godina nastale na nižim razinama nikada nisu stigle do samog vrha. Upravo taj fenomen Nizozemci su nazvali "stakleni strop". Ženama je, unatoč tome što su u srednjem rukovodećem kadru zastupljene sa 40 do 60 posto i što ih je u sustavu obuke 50 posto, onemogućeno da probiju "stakleni strop". Mnoge su stvari odlično uređene: od anti-diskriminacijske politike, izdašnog porodiljinog dopusta te vrlo fleksibilan popis prava koji idu u prilog roditeljskim obvezama. Jedino što ostaje za zaključiti jest da je to osobni izbor žena u Nizozemskoj. Većina njih, naime, nakon zasnivanja obitelji, prelazi na polovicu radnog vremena i posvećuje se obitelji. Unatoč svemu, policijski sustav ih i dalje "mami" jer su njihove mogućnosti neprocjenjive.

SJEDINJENE AMERIČKE DRŽAVE

Diskriminacija po spolu i boji kože

Policija u Sjedinjenim Američkim Državama unatrag dvadeset godina zapošljava žene

bez obzira na rasu i spol. Međutim, svi se jednoglasno slažu kako su za integraciju žena u policiju u SAD-u zaslужne same žene i to svojom odlučnošću i borbom. Naime, žene su transformirale svoju tradicionalnu ulogu radnika i jednostavno iskoristile svoju zakonsku mogućnost da sudjeluju u policijskim poslovima. No, priznanje među muškim kolegama tek se treba dogoditi. Žene u najbolju ruku od svojim muškim kolega dobiju hladnu, a u najgorem slučaju "neprijateljsku" dobrodošlicu. Baš u inat tome došlo je do kneprestanog rasta broja žena koje su se zapošljavale u policiji. U policiji su žene 1970-tih godina čile samo 2 posto zaposlenih policijskih službenika, a 1991. godine bilo ih je 9 posto, dok ih je samo 1,4 posto bilo na visokim položajima. Danas u policiji države New Yorka možete pronaći 15 posto uniformiranih žena. Gotovo sva provedena istraživanja u SAD-u pokazala su kako žene u policiji nisu prihvaćene ni od strane svojih muških kolega ni od strane rukovoditelja, a ni od strane vlastite policijske organizacije. Na rad žena u policiji i dalje se gleda sa skepsom iako rade policijski posao već duže od 100 godina. Ipak, nije sve tako crno. Naime, javnost i građanstvo na rad žena u policiji gleda mnogo pozitivnije i pozdravljuju njihovu prisutnost na cesti, posebice u patrolnoj službi.

U Americi se prva policijska nadzornica pojavila početkom 19. stoljeća, a 1910. godine dokumentirano je postojanje žene s punim policijskim ovlastima. I na ovim područjima povijest je puna primjera u kojima su žene prilikom zapošljavanja morale ispuniti vrlo visoke standarde, a za to su dobine manju plaću. Postojala su ograničenja u kojim su odjelima mogle raditi, mogle su napredovati samo unutar tzv. "ženskih" odjela. Svi se slažu kako im je u Americi najveća šteta nanesena kad im je bilo zabranjeno raditi u patrolnoj službi, a kasnije im se zamjeralo što nemaju "policijskog iskustva" te ne mogu napredovati u službi. Stupanjem na snagu Federalnog zakona dozvoljen im je rad u patroli te su napokon mogle demonstrirati svoje vještine u obavljanju policijskog posla. Stoga se posebna pažnja u SAD-u posvetila istraživanju sposobnosti žena za obavljanje policijskog posla, a ne iskorištavanju njihovih kapaciteta.

U SAD-u muške kolege svoje kolegice ne vide kao "prave policajce": iščekuju njihove pogreške i sumnjuju da imaju iste sposobnosti kao oni. A osim toga, na teret im se osim spola stavlja rasa i obrazovanje. „Obojene“ policajke susreću se s dodatnim preprekama, a takvih je 30 posto, za razliku od obojenih policajaca kojih je svega 15 posto.

U Sjedinjenim Američkim Državama tipična policajka ima 30 godina i zaposlila se zbog financijske sigurnosti i sigurnog posla, ima završen fakultet i u policiji radi između 5 i 10 godina, a osjećaju spolnu i rasnu diskriminaciju. Policajke koje rade u urbanim sredinama češće se susreću s većim stupnjem cinizma vezano za njihovu policijsku karijeru, a kao najveće razočarenje u policijskom poslu navode nedostatak mogućnosti za napredovanje, konflikt između radnih sati i privatnog života te negativan stav muških kolega.

Dakle, iako su Sjedinjene Američke Države po mnogo čemu uzor svijetu, u ovom području dobro bi im došle strukturne i tehničke promjene koje će u konačnosti dovesti do promjena socijalnog razmišljanja i gledanja na žene u policiji.

AUSTRIJA

Marie von Ebner-Eschenbach: "Presuda se može pobiti, ali predrasuda ne"

Ministarstvo unutarnjih poslova Austrije je početkom ove godine na svojim službenim stranicama objavilo članak o ženama u policiji pod naslovom "Sve više žena želi u policiju". Mogućnost jednakog obrazovanja imaju od 1991. godine, a kad je 1993. godine u školi za policijsko obrazovanje ustrojen Centar za obrazovanje, od 25 polaznika za zanimanje policajac, bilo je osam žena. One probleme s prihvaćanjem od strane muških kolega nemaju. Izjave poput: "Žene bi se trebale držati stvari koje mogu obavljati. Recimo one su bolje odgajateljice djece u vrtiću od muškaraca" - kod ovih osam polaznica izazivaju smijeh.

- Kod mnogih djela upravo smo mi pokretači. Recimo, ukoliko se radi o ženama i djeci mi smo osjetljivije, ali ne zaboravite policijski službenici moraju dobro obavljati svoj posao bez obzira na činjenicu jesu li muškarci ili žene - kaže polaznica obrazovanja za zanimanje policajac.

Od 1. srpnja 2005. do 31. prosinca 2007. go-

dine broj žena u austrijskoj policiji sa 1.985 žena porastao na 2.925 žena i sada već iznosi 47 posto.

U ovo vrijeme posebno napete situacije na tržištu rada, policija je kao poslodavac vrlo zanimljiva. Tijekom 2009. u Austriji se za zanimanje policajac doškolovano ukupno 1.163 polaznika. Kandidati osim propisane najniže visine (za žene 1,63 i za muškarce 1,68 m) i fizičke spreme moraju posjedovati čvrstu osobnost. Slično kao i kod nas, žene moraju zadovoljiti manje zahtjevne kondicijske standarde te se od njih ne zahtjeva regulirana vojna obveza dok je to kod muškaraca uvjet. Prije su se prilikom prijema u policiju u obzir uzimale samo brojčane vrijednosti, dok sada u prvi plan dolaze vrijednosti poput crta ličnosti i osobnosti. Neka bolji pobijedi!

IZRAEL

Jednaka prava - manja količina

Jedina židovska država na svijetu održava pismenost žena od 93 posto i pismenost muškaraca od 97 posto. Vojna služba je obvezna za žene i traje 21 mjesec.

Zakonska regulativa zabranjuje diskriminaciju na spolnoj bazi ili prilikom prijema u policijsku službu. Sva su radna mjesta jednako dostupna ženama i plaće su im jednakе. Što se tiče ukupnog udjela žena u izraelskoj policiji, njih je 6.995 od ukupnog broja od 28.155, a što predstavlja udio od 25 posto. Po svim drugim točkama jednakе su u odnosu na muške kolege. Prosječne su starosti od 28 godina, u službi su oko 18 godina, školovale su se oko 13 godina, a fakultetsku diplomu ih ima oko 36 posto - a što vrijedi i za muške kolege. Unatoč svemu navedenom najveće pritužbe idu u smjeru da nakon rođenja djeteta žene često traže premještaj na administrativne poslove, a definitivno ih je najmanje na rukovodčim radnim mjestima. Točnije: 65 posto žena koje su prije rođenja djeteta radile na terenu, ostalu su na terenu dok se ostatak povlači na radna mjesta u administraciji.

Marina MANDIĆ

Policija je zajednička služba policajki i policajaca

Sindikat policije Hrvatske od kolovoza 1999. godine brani interese svih zaposlenih u Ministarstvu unutarnjih poslova RH. Kao politični i dosljedni borci za prava zaposlenih u MUP-u zadobili su podršku skoro 15 tisuća članova, a broj svakog dana raste

U članstvu Sindikata policije Hrvatske žene su zastupljene otprilike koliko i brojčano u policijskim upravama, a u svakoj policijskoj upravi nalazi se podružnica s povjerenikom ili povjerenicom te podružnice. U Sindikatu kažu da svoje članove ne razlikuju po spolu i statusu unutar MUP-a, oni su za njih članovi, a Sindikat služi svojim članovima. Sve aktivnosti Sindikata usmjerenе су prema dobrobiti svih zaposlenih u MUP-u, bez obzira na spol, dob, vjeru, nacionalnost... Ali sindikalni su povjerenici, kao i odvjetnički uredi koji ih zastupaju, visoko senzibilizirani oko posebnosti položaja žena zaposlenih u policiji. Upravo iz navedenih razloga na "vruću stolicu" oko prava žena stavili smo Dubravku Jagića, predsjednika prvog policijskog sindikata, i suočili ga s pitanjima o zastupljenosti žena u sindikatu i jesmo li uistinu tako ustrajne koliko voli reći.

MUP: Kakvo su žene članstvo i jesu li po nečemu specifične?

Dubravko Jagić: Iz naših dosadašnjih iskustava mogu reći da su žene dobre članice, iako kao što sam rekao, članove nećemo dijeliti prema njihovom spolu, jer dobri članovi su i muškarci. Naravno da postoje specifičnosti ili određeni problemi s kojima se većinom susreću žene, kao što su razni oblici seksualnog zlostavljanja i slično.

MUP: Kakvi ih problemi najčešće muče i na što se najviše žale?

Dubravko Jagić: Problemi koji muče žene - muče i njihove muške kolege, a to su: male plaće, neriješen sustav napredovanja (za koji se nadamo da će novi Zakon o policiji konačno riješiti), neriješeno stambeno pitanje, svakodnevni problemi u radu, poput potrebe pravne zaštite u disciplinskom postupku i slično. Naravno, da smo imali nekoliko prijava zbog navodnih seksualnih ili sličnih zlostavljanja, a s tim da riječ "navodno" podrazumijeva činjenicu da je u fazi podnošenja prijave sve "navod-

no". Susreli smo se i s mišljenjima pojedinih naših članica da su zbog spola zakidane u napredovanju. Mi smo u svim tim slučajevima dali punu podršku i pravnu pomoć naših sindikalnih povjerenika i odvjetničkih ureda koji zastupaju sindikalne podružnice i članove. Moram primijetiti, hvala Bogu, da to ipak nije toliko česta pojava, iako je uvriježeno mišljenje kako je policija isključivo muška služba. Muške su kolege u pravilu kolegialni i profesionalni u odnosu s kolegicama, što je dobro.

MUP: Jesu li žene ustrajne u svojoj „borbi“ i „idu li do kraja“? A ukoliko odustaju, zbog čega to čine?

Dubravko Jagić: Na to pitanje je teško dati načelan odgovor jer ovisi od slučaja do slučaja. Mi kao Sindikat nikad nećemo prisiljavati naše članove da podnose prijave niti ih prisiljavati da idu „do kraja“. U potpunosti poštujeмо njihovu odluku i mi smo njihov servis. O svemu, kao i o eventualnom odustajanju od prijave, odlučuju sami članovi. Jedan od razloga odustajanja može biti ukoliko član shvati da neka prijava nije dovoljno „čvrsta“ zbog nedostata-

ka dokaza, ali o tome, kao što sam rekao, odlučuje isključivo naš član.

MUP: Koje je Vaše mišljenje o ženama u policiji i jesu li zastupljene u dovoljnem broju?

Dubravko Jagić: Naše je mišljenje da su žene dobrodošle u policiji, a obzirom na to da se posljednjih godina značajno povećala zastupljenost žena u policiji danas možemo reći da je policija zajednička služba i policajki i policajaca. Što se tiče brojnosti, uvjek ima mogućnosti za poboljšanjem. Konačna ocjena je relativno zadovoljavajuća u odnosu na prijašnja vremena.

MUP: U Vašem sindikatu na kojem je najvišem položaju žena?

Dubravko Jagić: Na najvišem položaju je povjerenica SPH za MUP RH Sjedište Ljiljana Jurić, a koja je ujedno i članica Statutarne komisije SPH.

MUP: Želite li nešto poručiti svojim članovima i oni koji će to tek postati?

Dubravko Jagić: Sindikat policije Hrvatske je u svakom trenutku za vas tu!

„U praksi je bilo slučajeva povreda prava žena koji su bili doista teški i koji su me kao čovjeka i policijskog službenika, kolegu i sindikalista ganuli i duboko potresli.“

Marina MANDIĆ
Foto: Ivica LAJTNER,

Ljepša strana odore

Anita Drkulec, Martina Hajdarović, Ivana Homan, Andrea Mejašić i Ivana Pupavac - pripadnice su „nježnijeg“ spola, supruge i majke, predane i uspješne, samaritanskog duha, zadovoljne i zaljubljene u „policiju“...

Sve ih je više, u svim rodovima policije, na svim razinama i obavljaju sve zadaće koje se pred njih postave. One su u interventnoj policiji, one su pomoćnice šefova smjena, u specijalnoj policiji, u unutarnjem osiguranju i koordinatorice za kontakt policiju. One su pripadnice „nježnijeg“ spola, supruge i majke, predane i uspješne, samaritanskog duha, zadovoljne i zaljubljene u „policiju“, u njenu dinamičnost, raznovrsnost i specifičnost još od 90-tih. Anita Drkulec, Martina Hajdarović, Ivana Homan, Andrea Mejašić i Ivana Pupavac su sve to i mnogo više od toga.

Sveobuhvatan, netipičan i složen - pravi su epiteti koje je policijskom poslu dala Homan. Pojam „žene u odori“ koja takav posao uspješno obavlja bio je izazov koji je prihvatile. Za Andreu policijsko je zanimanje plemenito. Baš tako i Martina voli komunicirati s građanima, pomagati im i utjecati na red u društvu.

Sve su stajališta kako inače u životu mora postojati potpuna ravnopravnost. Ne dijeli poslove na „muške“ i „ženske“. Posebice ne u policijskom

Andreja Mejašić

Anita Drkulec

zanimanju. I u pravu su!

- Podjela poslova na „muške“ i „ženske“ sve je više stvar vremena koje prolazi i sve je manje moguće argumentirati da doista postoje poslovi u kojima žene ne mogu biti jednako uspješne kao muškarci. Ukoliko i žene i muškarci u jednakoj mjeri sudjeluju u svim sferama društvenog, obiteljskog i profesionalnog života, ravnopravnost je jedini logičan sljed i ne bi trebala biti upitna - smatra Homan.

Ivana Pupavac također daje svoj glas potpunoj ravnopravnosti.

- Zašto ne, borit ćemo se, svatko za svoje mjesto pod suncem! – kaže Ivana.

Među policijkama vlada mišljenje kako se ženama u policiji ne dodjeljuju uvijek isti zadaci kao njihovim muškim kolegama. Jesu li žene u policiji ipak pošteđene nekih poslova?

- Muškarci nemaju povjerenja u njih - kaže Martina.

- Ako vas kolege smatraju sebi ravnima, rijet-

Ivana Pupavac

Ivana Homan

ko ćete biti pošteđeni - sigurna je Ivana.

Vjerujete li da je ženama u policiji teže napredovati nego muškarcima, da se moraju puno više dokazivati? Zbog nepovjerenja muškaraca u žene i njihove sposobnosti izvršavanja određenih zadataka kvalitetno? Možda. Svatko ima različita iskustva i stavove, ali većina ipak smatra kako sposobna i kompetentna žena može napredovati bez problema. Prilike za uspjeh u policijskom poslu danas su jednakost dostupne i muškarcima i ženama. Muškarci su

biološki jači spol i time su u prednosti u zadacima u kojima se zahtijeva fizička spremnost.

- Ako se radi o nekom fizičkom poslu - tu ipak treba „uskočiti“ muškarac, ako zbog ničeg drugog, onda zbog svoje fizičke konstitucije - obrazložila nam je Andrea.

Iako žene mogu biti i vrlo dobri borci i poznavatelji borilačkih vještina, ističu se svojom smirenošću i snagom verbalne komunikacije. Martina kaže da žene realnije razmišljaju.

- Kad je neki događaj u tijeku žene zastanu, razmisle i onda postupe. Što znači da su većinom dobri šefovi - kaže Martina.

Rijetko se nađe muškarac koji nama može parirati u komunikaciji.

Martina Hajdarević

- Ono što oni rješavaju fizički u nekim situacijama, mi to riješimo komunikacijom. Mislim da smo bolji komunikatori i pregovarači od muškaraca u ovom poslu - odlučno će Ivana.

Većina vas će se složiti da nije isto vidjeti muškarca u policijskoj odori i ženu u policijskoj odori. Je li to zato što je policijska odora isključivo za muškarca? Pa, dobro im stoji, što jest-jest! Ili je ipak nekima draže i zanimljivije tražiti pomoći, komunicirati ili doživljavati prijekor od, možda, pristupačnije i „oku ugodnije“ žene u odori?

- Čak sam imala osjećaj da sam im baš zbog uniforme koju nosim na neki način bila simpatičnija - potvrdila nam je Andrea. Martina smatra da je: „Stav kojim nastupiš - pola obavljenog posla!“. Svida nam se tvoj stav Martina. Pogotovo ako „pali“!

Kako nam je Anita Drkulec opisala, neki pogledom na ženu u odori vide „slabu točku policije“.

- Nije vam ugodno kad ste na stadionu, a navijači vam svašta viču i dobacuju. Dok stojite u kordonu svatko će krenuti najprije na vas, smatrajući vas najslabijom karikom.

Ono što takvi ne znaju jest da Anita nije najslabija karika. A i nije sama! Oko nje je cijeli tim kolega, a, kako i sama kaže: „ Ako jedan krene, krene svi!“

Uleti za sjećanje

Jedna od uvijek prisutnih reakcija na ženu u odori, najčešće muškog dijela društva, jest zasigurno i „uletavanje“. Ako se to događa našim muškim kolegama, mora se događati i kolegicama! A znamo da „uleta“ ima svakavih. Neki su nam simpatični, neki baš i nisu. Mnogi misle „osmijehom sva vrata otvoriti“ i izvući se od kazne! Martina nam je, s druge strane, iznimka koja potvrđuje pravilo. Jedan joj je mladić izjavio: „S veseljem ću platiti tu kaznu – samo zbog Vas!“ I napuni on državni proračun. Bravo Martina! To je pravi dokaz da si uzorna policijska službenica, ljubazna prema građanima i za svaku pohvalu.

I Ivana je imala jednu konkretnu ponudu - bračnu ponudu!

- Moram napomenuti da je imao preko 2 promila alkohola u krvi - dodala je. To je, kaže, bio jedini put. U svim ostalim situacijama dok je na terenu čuvaju je njezini kontakt - policajci kao „pit bullovi“! - Oni me paze, cijene i pokazuju mi da sam policajac, jednaka kao i oni, a ne samo žena - ponosno je izjavila.

Sandra CAPAN

Foto: Ivica LAJTNER i privatni albumi

Policajke u odori

KSENIJA JURIĆ - IJP PUZ: Žene su ipak pošteđene nekih zadaća posebice ako se radi o talačkoj situaciji...

U policiji radi punih 17 godina. Sada je na radnom mjestu službenika logističara za naoružanje i opremu za cijelu interventnu jedinicu Policijske uprave zagrebačke koja ima oko 280 policijskih službenika.

Sjeća se da je još kao tinejdžerica gledala puno serija kao što su današnje „CSI“ i sl. te je poželjela raditi upravo taj posao. S navršenih 18 godina pružila joj se prilika da se prijavi u policiju, ubrzo su je i pozvali da dođe raditi. U ono vrijeme (1994.god.) nije se primalo puno djevojaka pa je bila presretna što su baš nju izabrali. Puna života i elana prihvatala je poziv.

Što se tiče ravnopravnosti, smatra da ne možemo nikada biti ravnopravni jer ima poslova koje muškarci odraduju bez problema, a koji su ženama nedostužni. Ali, isto tako, u nekim lakšim situacijama žena će odraditi određene zadatke lakše i smanjenije od muškarca.

S obzirom na to da je neko vrijeme radila na terenu, odnosno, bila interventna policajka, kaže da su žene ipak pošteđene nekih zadaća posebice ako se radi o talačkoj situaciji, o narušavanju javnog reda u većem obujmu, ako se upada u objekte za koje se sumnja da bi sumnjivci mogli imati vatreno oružje i slično.

Sad već dosta daleke 1994. godine, kad nije bilo toliko policajki, građani su se znali čuditi kad bi je vidjeli u odori i znali bi komentirati, ali samo sve najbolje.

Posebice je se dojmilo kad joj se jednom prilikom građanin obratio i rekao da uniforma ističe nešto više od same osobe te da se češće okrene za osobom u odori nego u civilnoj odjeći, što joj je pružilo dodatno samopouzdanje u poslu.

TATJANA MARKOVIĆ: Prije desetak godina žena u odori bila je atrakcija, dok danas građani na žene u odori više ne gledaju u čudu

S obzirom na to da je od malih nogu bila veliki zaljubljenik u motocikle, odmah nakon položenog vozačkog ispita 1995. godine Tatjana je kupila svoj prvi motocikl. Ispred zgrade PU zagrebačke primijetio ju je tadašnji zapovjednik Postaje prometne policije i ponudio joj posao. Bio je to početak svega. Tatjana je postala prva policajka na motociklu u Hrvatskoj.

Budući da je bila žena, u samom početku građani koji su činili prometne prekršaje nisu je shvaćali ozbiljno pa je neke kazne jednostavno morala - opravštati. Ipak, posao nije mogao ostati neodražen. Tatjana je morala smisliti novi pristup. To je značilo najprije zau staviti vozilo, zatražiti dokumente, a tek onda skinuti kacigu i „otkriti“ svoj spol.

Službeni motocikl koji je vozila teži tristo-tinjak kg, stoga je savladavanje tehnike vožnje od velike važnosti kako ne bi došlo do ozljeda ili padova. Najteže od svega bilo je višesatno stajanje na cesti po velikoj hladnoći ili vrućini prilikom ručne regulacije prometa.

Iako s građanima ili kolegama nije imala negativnih iskustava, Tatjana smatra da se žene u ovoj tzv. „muškoj“ službi, moraju daleko više truditi i raditi kako bi napredovale i bile uspješne. Ona sama zbog svog spola nikada nije bila pošteđena težih ili zahtjevnijih zadaća.

„Prije desetak godina žena u odori bila je atrakcija, dok danas građani na žene u odori više ne gledaju u čudu“, rekla nam je Tatjana koja sada radi u ekipi za očevide PU zagrebačke.

Ksenija Jurić

Tatjana Marković

Ružica Hatvalić

RUŽICA HATVALIĆ: Ženama je u policiji teže napredovati jer se više moraju dokazivati nego muškarci

U policiji je respektabilne 23 godine. Trenutno na radnom mjestu policijski službenik za prevenciju VI. PP Zagreb. Poziv policijskog službenika odabrala je prvenstveno zbog emocija nakon smrti pokojnog supruga, koji je također bio policajac i smrtno je stradao u službi prilikom obavljanja službenih zadataća.

Ružici je podjelu poslova u životu na „muške“ i „ženske“ poslove malo teže definirati jer je kao udovica i samohrana majka djeteta starog pet i pol mjeseci i muške i ženske poslove sama obavljala.

Ženama je u policiji teže napredovati jer se više moraju dokazivati nego muškarci, iako su žene djelotvornije i odgovornije na poslu. Žene bolje i kvalitetnije ublažavaju konfliktne situacije te takve situacije rješavaju nenasilnim metodama jer imaju bolje komunikacijske sposobnosti, što im omogućava lakšu suradnju s građanima prilikom intervencije, a naročito kad je građanin žrtva ili svjedok određenog događaja. Žene su djelotvornije na poslovima s djecom, starijim osobama, radu sa žrtvama nasilja, prikupljanju informacija, prevenciji, operativnom djelovanju i pripremanju dokumenta.

Što se policijskih poslova tiče, žene i muškarci posve su ravnopravni: i od jednih i drugih očekuje se da zakonito i profesionalno obnašaju službene zadaće.

Početkom Domovinskog rata, kad je prvi puta obukla hrvatsku odoru sa beretkom i šahovnicom, doživjela je predrasude građana, sljedbenika agresorske vojske u Belom Manastiru. Uvijek je nosila odoru hrvatske policajke s ponosom i da ima priliku ponovno birati - odabrala bi isti poziv.

Rođena je 1964. godine u Kozarcu kod Belog Manastira gdje se i zaposlila nakon smrti supruga Zvonimira. Tijekom agresije na Hrvatsku i pada Baranje, zajedno s kolegama premještena je na radna mjesta u druge policijske uprave. Tako je 1991./1992. god. obavljala poslove krim. službenika, a od 1992. godine do danas radila na više poslova u PU zagrebačkoj (voda sektora, šef smjene).

Zbog velike ljubavi prema policijskom pozivu u policiji joj rade sin, brat i nećakinja.

Aleksandra LJUBA
Snimio Ivica LAJTNER

Mihaela Špehar - jedina žena u IJP PU karlovačke

Iako je Mihaela Špehar unatrag godinu dana jedina žena u Interventnoj jedinici policije PU karlovačke, smatra da je dolaskom u Interventnu jedinicu uspjela ostvariti svoj životni san i da tek sada radi ono što je oduvijek željela

Mihaela ima 36 godina, udana je i majka dvoje djece. U policiji je radila poslove pomorske i temeljne policije, koji su uglavnom bili vezani za kancelarijski posao. Kako su djeca odrasla, odlučila je ispuniti svoj san: zatražila je premještaj iz temeljne policije u Interventnu policiju gdje je i premještena nakon fizičke provjere i zadovoljenja potrebitih normi. U početku joj uopće nije bilo lako jer je bila jedina žena, ali s vremenom kolege su je prihvatile kao ravnopravnog člana te i ne osjeća potrebu za društvom ženskih kolegica. S kolegama je po cijele dane: zajedno prolaze obuku, zajedno obavljaju zadatke i odlaze na osiguranje nogometnih utakmica. Priznaje da ju je ispočetka prilikom osiguranja nogometnih utakmica bilo strah, ali kad je vidjela da su pokraj nje kolege koje prije svega i na nju računaju, taj strah je ubrzo prošao.

Njezine muške kolege ističu da su vrlo zadovoljni njezinim dolaskom u jedinicu jer vide da je jedna normalna osoba na koju se mogu osloniti. Ne bi je voljeli izgubiti jer puno je lakše raditi kad je žena s njima jer s njom mogu do kraja obaviti svaki započeti posao posebice kad moraju pregledavati ženske osobe.

Mihaela Špehar ni u jednom trenutku nije požalila što je došla u Interventnu jedinicu policije PU karlovačke i dok god fizički bude mogla odradivati ovaj posao nema namjeru otići iz jedinice.

Tamara GRČIĆ
Foto: Radio Mrežnica

Žene koje ruše predrasude

Pronašli smo policajke koje su se dokazale i u tipično muškim sportovima kao što su streljaštvo i savate boks

One su brze i žestoke

Da nema mjesta predrasudama o muškim i ženskim mogućnostima u policijskom poslu potvrdile su nam policijske službenice Policijske uprave koprivničko-križevačke Dijana Žagar, Danijela Fuček, Romana Grotić i Kristina Stručić-Deković. Naime, ove su žene ostvarile odlične rezultate u natjecanju u streljaštvu povodom Dana policije 2007. i 2008. godine.

Dijana je bila jedina natjecateljica 2007. godine. Pripadala je ekipi Postaje granične policije PU koprivničko-križevačke, koja je završila na sedmom mjestu. Dijana je istaknuta kao jedna od 5 najboljih pojedinaca sa svojim rezultatom od 11,56. To je svakako bio odličan rezultat jedine žene - policijske službenice, od ukupno 32 natjecatelja.

Nedugo zatim, odmah na sljedećem natjecanju u streljaštvu, ženski je dio Odjela krim. policije svojim gađanjem „ispratio tur“ skoro svim ekipama! Te su tri žene, Danijela Fuček, Romana Grotić i Kristina Stručić-Deković, osigurale svojoj ekipi drugo mjesto na tom natjecanju. Štoviše, Danijela i Romana su, kao i njihova prethodnica, istaknute među najboljih pet pojedinaca među svim natjecateljima. Natjecanja su održana u ekipnim disciplinama, a gađano je iz službenih pištolja cal 9 mm u pojasne mete uz mjerjenje vremena ili kružne mete na udaljenosti od 25 metara pa slobodno možemo reći da su ove policijske strijelkinje brze i žestoke. Bravo kolege! A ostali pazite da ne postanete – mete!

Marija Kosi - policijska službenica PU varażdinske i prvakinja Europe u savate boksu

Marija Kosi, mlada policijska službenica - vježbenica Interventne jedinice policije PU varażdinske, slika je i prilika mlade, probitačne žene koja svojim trudom, odricanjem i hrabrošću osvaja svoje mjesto pod suncem. Naime, Marija se bavi sportom od svoje pete godine života. Deset je godina trenira-

la atletiku i to trčanje na 400 metara te 400 metara s preponama, gdje je postigla čitav niz uspjeha, između ostalog bila je državna prvakinja u toj disciplini. U prosincu prošle godine Marija je u francuskom gradu Carcassoneu na Europskom prvenstvu u savate boksu u disciplini combat osvojila naslov seniorske prvakinje u kategoriji do 60 kilograma, pobijedivši u finalnom dvoboju predstavnici Francuske, također policijku u francuskoj policiji.

Put k naslovu europske prvakinje u savate boksu joj nije olakšala ranija ozljeda, zbog koje se mogla samo dva tjedna pripremati za prvenstvo. Nakon pet dvobačnih toga dana, finalni je meč bio težak i neizvještan. U četiri runde po dvije minute Marija je, svojom fizičkom spremnošću i tehnikom, pobijedila svoju protivnicu.

Inače članica varażdinskog kluba „Omega boks“, osim savate boksa trenira boks i kickboxing, tako

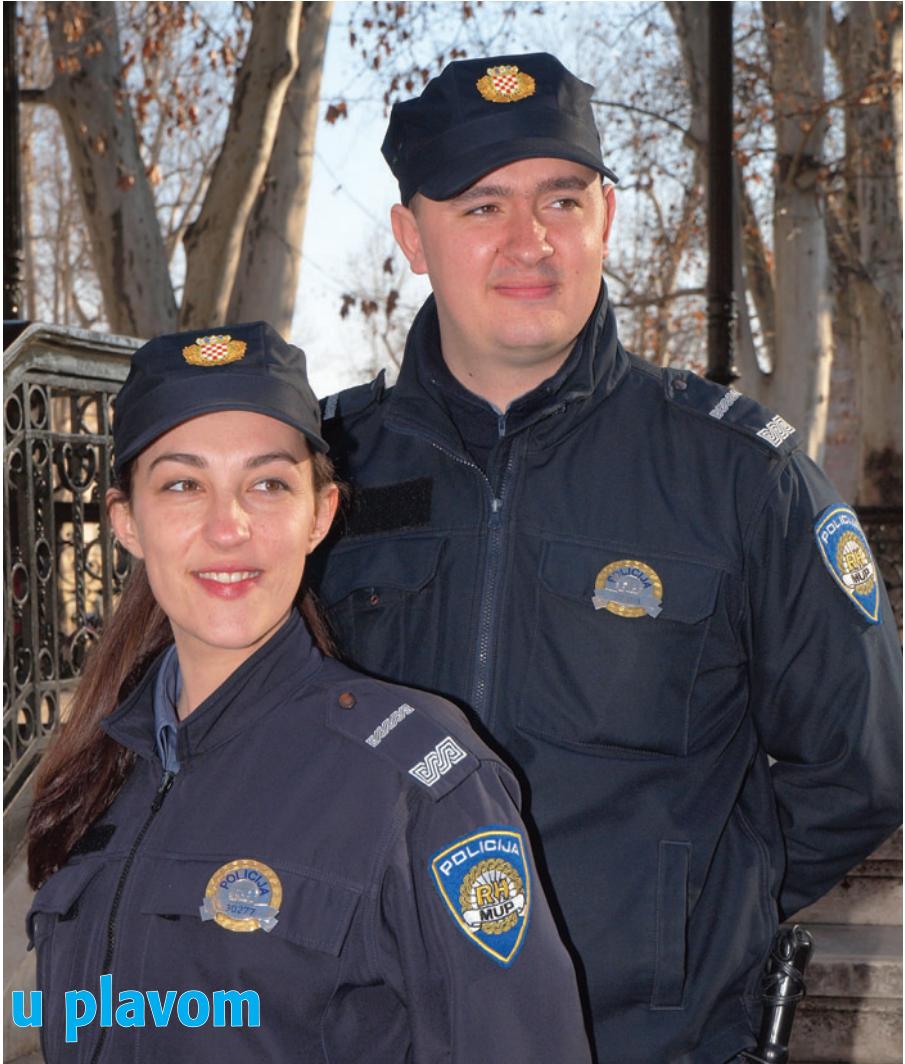
da je ove godine postigla niz značajnih rezultata u svim kategorijama: prva mjesto na Prvenstvu Hrvatske u savate boksu – assault, u boksu, kickboxingu - full contact te savate boksu - combat. Također je osvojila druga mjesto na Prvenstvu Hrvatske u kickboxingu - low kick i na Mediteranskim igrama u savate boksu - combat, kao i peto mjesto na Europskom prvenstvu u boksu.

Sav trud i rezultati plasirali su Mariju kao kandidata za Izbor sportaša 2010. godine, u organizaciji Zajednice sportskih udrug grada Varaždin.

U svemu ima podršku i svojih radnih kolega, koji kažu da vole isticati kako je Marija njihova policijska vježbenica te su na nju ponosni i uvjereni da će jednog dana postati vrhunska policijska djelatnica.

Svi smo ponosni na ovu policijsku vježbenicu. Ponosni smo što se žena njenih kvaliteta i sposobnosti našla upravo u policijskom poslu te postala vrijedna članica Interventne jedinice policije. Želimo joj čestitati na svim rezultatima koje je postigla isključivo svojim uloženim trudom i energijom te poželjeti još mnogo, kako sportskih uspjeha, tako i uspjeha u radu u policiji.

Sandra CAPAN

Bračni par u plavom

Jelena i Mate Budimir: Mislimo da se posao u policiji ne može dijeliti na muški i ženski

Zagrepčani Jelena i Mate Budimir su „plavi“ bračni par i mladi roditelji, smatraju kako se poslovi u policiji ne mogu dijeliti na muške i ženske. Svatko tko želi raditi takav posao i smatra se dovoljno sposobnim, treba to i učiniti. Oboje su kontakt-policajci, što im oboma pričinja zadovoljstvo, svakome na svoj način. U različitim su policijskim postajama i najčešće rade u suprotnim smjenama pa nam otkrivaju u kojem je dijelu policijskog posla bolja Jelena, u kojem Mate, kako uspiju uskladiti radno vrijeme i provesti dio slobodnog vremena zajedno te tko im sve pomaže u ispunjavanju sve zahtjevnijih uloga roditelja, supružnika i policajaca.

MUP: Gdje ste se upoznali? Jeste li se upoznali „u okviru službe“?

Jelena i Mate: Upoznali smo se za vrijeme tečaja za prekvalifikaciju u zvanje policajac, godine 2003./2004. Tada smo pohađali isti odjel, a u braku smo od listopada 2007.

MUP: Koliko dugo radite u policiji?

Jelena: Mate radi u policiji od studenoga 2004., a ja od veljače 2005. godine.

MUP: Kako radno vrijeme utječe na vaše viđanje? Pokušavate li se dogоворити како бисте били у истој смјени или у suprotnoj? Izlaze li vam rukovoditelji u tom smislu u susret?

Jelena i Mate: U posljedne dvije godine radimo kao kontakt-policajci pa radno vrijeme prilagođavamo potrebama službe. Nade se prostora da koji put radimo u istoj smjeni, no tada nam više odgovara jutarnja smjena. U većini slučajeva

radimo u suprotnim smjenama, tako da se preko tjedna viđamo jako malo. Izgubljeno vrijeme nadoknađujemo tijekom vikenda, kada pokušavamo što kvalitetnije provoditi zajedničko vrijeme. Ru-kovoditelji, u većini slučajeva, imaju razumijevanja. Jelena češće radi prekovremeno i vikendom, zbog većeg obima posla i manjka djelatnika u VIII. PP Trnje. Ali dobrim se planiranjem sve da riješiti.

MUP: Viđate li se u okviru posla, unutar radnog vremena?

Jelena i Mate: Uglavnom ne, budući radimo u različitim postajama, osim iznimno, kada sudjelujemo na osiguranjima raznih događaja za koja je potreban angažman više policijskih službenika iz više policijskih postaja.

MUP: Imate li djecu?

Mate: Da, sina od 3 godine, a i drugo dijete je na putu. Supruga je u četvrtom mjesecu trudnoće.

MUP: Kako se dogovarate tko će ga „pokupiti“, ako je u vrtiću?

Jelena i Mate: Sin ide u vrtić a iznimno, ako radimo vikendima ili praznikom, „uskače“ baka. No, nije baš blizu, tako da „baka-servis“ koristimo rijede. Što se tiče preuzimanja djeteta iz vrtića, dogovaramo se dan ili više ranije. Roditelj u popodnevnoj smjeni taj dan, ujutro odveze dijete, a pokupi ga drugi, koji završava s jutarnjom smjenom. Znalo se dogoditi da oboje ostanemo na poslu prekovremeno. Tada „uskaču“ baka i djed.

MUP: Kad pitaju sina „što rade roditelji?“, što im on odgovori? Ima li sin želju postati policajac kao i njegovi roditelji?

Jelena: Za sada ne znamo kakvo je sinovo mišljenje o tome jer je još mali, no Mate je glavna „atrakcija“ kad u odori dođe po sina u vrtić. Tada bi svi njegovi vršnjaci htjeli biti policajci!

MUP: S obzirom na to da ste oboje kontakt-policajci te da ste u stalnom kontaktu s građanima, što vam čini najveće zadovoljstvo u poslu?

Mate: Osobno mi zadovoljstvo pričinjava situacija u kojoj uspijem trajno rješiti neki problem na terenu na zadovoljstvo građana te kad mi se zadovoljni građani, koje nakon toga srećem, obraćaju s pozivima na druženje, a ne s brigom i novim pritužbama.

Jelena: Ponajprije volim pomoći građanima nekim konkretnim rješenjem, bez oslanjanja na druge institucije s kojima suradujemo. Građani vole kada s njima razgovaram kao njihova sugrađanka, a ne kao policajka. Na taj se na taj način osjećaju slobodni i kažu mi koju informaciju više nego u nekom službenom razgovoru, a mislim da je upravo to bit kontakt policije.

MUP: Mate, smatrate li da je Vaša žena u nekom dijelu posla bolja od Vas?

Mate: Mislim da moja supruga ima više strpljenja i razumijevanja za stranke te lakše i bolje komunicira s njima. Time i u samom postupanju nailazi na manje otpora, stoga neke situacije rješava bolje od mene.

MUP: Jelena, a što Vi mislite: u čemu je Vaš muž, kao policajac, bolji od Vas, a u čemu ipak Vi, kao policajka? Kako se snalazite u Vašoj ulozi supruge, majke i policijske službenice? Možete li ih poredati po prioritetima? Što Vam je na prvom mjestu?

Jelena: Mate se bolje snalazi s većim skupinama ljudi. Bolji je u komunikaciji s javnošću i definitivno je bolji vozač. A za sebe mogu samo reći da kao žena uvijek dvaput promislim prije nego što nešto učinim, što nije slučaj kod nekih muških kolega.

MUP: Kakvi su vaši stavovi o podjeli poslova na „muške“ i „ženske“? Jeste li za potpunu ravno-pravnost?

Jelena i Mate: Mišljenja smo da se posao u policiji ne može dijeliti na muške i ženske. Svatko tko želi raditi neki posao i smatra da je dovoljno sposoban obavljati ga, to treba i učiniti. Logično je da se žene, prilikom fizičkih poslova, moraju malo više potruditi. S druge strane, muškarci se, kao kontakt-policajci, moraju više senzibilizirati u radu s djecom. Bitno je da svatko zna što želi raditi i prema tome se usmjeriti, izabrati rod policije i policijske poslove koji mu najviše odgovara-ju. Također smatramo da se i policajac i policajka moraju prilagoditi radnome mjestu, bilo fizičkom spremom bilo obrazovanjem.

Sandra CAPAN
Snimila Dubravka PAVKOVIĆ-POGAČAR

„Naravno da mi je obitelj na prvom mjestu, iako je bilo dana kad sam morala ostati prekovremeno i u kratkom roku organizirati čuvanje sina. To je problem jer ni moji ni Matini roditelji nisu u blizini. Ipak, odabrala sam policijski posao vlastitom željom. Spremna sam se dodatno potruditi kako bih uspjela posvetiti dovoljno pažnje, na prvom mjestu, svojoj obitelji, a nakon toga da profesionalno i u skladu s očekivanjima, ispunjavam svoje službene zadaće“

Na prvom katu zgrade Kriminalističke policije u zagrebačkoj Heinzelovoj ulici nalazi se odsjek u kojem suvereno dominiraju policijske službenice. Kadrovski podaci kažu da upravo u Odsjeku za maloljetničku delinkvenciju nježniji spol nosi ovu liniju policijskog rada. Sedam policijskih službenica i njihova voditeljica, Martina Pernar, zadužene su za vjerojatno najosjetljiviji dio u zbiru kaznenih djela – djecu kao žrtve.

Sjeli smo za stol s policijskom službenicom Tatjanom Batušić – Korade koja je, uz kavu, objasnila zašto se ovaj posao i voli i mrzi u isto vrijeme.

MUP: Treba li dobra operativka biti i dobar psiholog?

Tatjana Batušić – Korade: Da bi radila maloljetničku delinkvenciju mora imati adekvatnu stručnu spremu, visoku u prvih devet postaja u Upravi i dodatnu stručnu edukaciju u vidu certifikata. Mi smo linija rada koja ima svoj zakon, Zakon o sudsivima za mladež i po njemu radimo jer je u članku 117. točno određeno koja kaznena djela pripadaju u naš posao. Kadrovskim planom određeno je da u policijskim postajama PU zagrebačke, u prvih osam postaja u Upravi, budu po dva službenika visoke stručne spreme i po jedan na ostalih devet.

Kako radimo kazneno-pravnu zaštitu djece i mladeži (silovanja, bludne radnje zadovoljena po hote, dječja pornografija, čedomorstva, zlostavljanje i zanemarivanje djece, obiteljsko nasilje...) također pokrivamo i problematiku članka 4. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji (kaznenu i prekršajnu), zbog čega dobra operativka, uz opća kriminalistička znanja mora imati dodatna znanja i vještine i iz područja psihologije i pedagogije.

MUP: Koji slučajevi su najmučniji za raditi?

Tatjana Batušić – Korade: Najmučniji slu-

čajevi? Definitivno dječja pornografija i seksualno zlostavljanje djece i maloljetnika. Mislim da vam je u životu previše vidjeti samo jedan takav video. Ili, kad razgovarate sa žrtvom seksualnog nasilja, prolaziti korak po korak kroz slučaj. Ovo je jedan izuzetno specifičan i izuzetno težak posao koji nosi premali broj ljudi s obzirom na vrstu i obim posla. Zašto su tu samo žene? Zato što većina muškaraca ne želi to raditi (smijeh). Pitajte njih!

MUP: Kako se onda rješavate stresa?

Tatjana Batušić – Korade: Vjerovali ili ne, isključivo i samo međusobnim razgovorima među nama, kolegicama, najbolje se razumijemo.

MUP: Pati li zbog tog privatni život?

Tatjana Batušić – Korade: Ovisi. Ovisi koliko tko dopušta da mu pati i koliki je prag tolerancije osobe. S druge strane, koliko god da je teško, postoji i ogromno zadovoljstvo kad slučaj riješite. Na primjer: nazove vas Klaićeva bolnica da imaju djevojčicu od 10 godina koja je na pregledu i da sumnjaju da je nad njom izvršeno kazneno djelo. I onda vi krećete.

Odete u bolnicu, obavite razgovor s djetetom, roditeljima, medicinskim osobljem, pribavite potrebnu dokumentaciju i drugo, uz napomenu da vam je nekad i nekoliko sati potrebno da obavite samo razgovor s djetetom - žrtvom, dok dijete ne stekne povjerenje u vas. Steknete nekakav odnos i polako vam se to dijete otvara. Prema izjavi djeteta, koja je presudna, kreirate daljnju obradu, s kim još trebate razgovarati, koje dokaze prikupiti i na kraju privodite osumnjičenog. Nema većeg zadovoljstva nego kad vam priznaju što su napravili.

Antonio HADROVIĆ

Foto: PU zagrebačka

Mirovne misije bez žena ne mogu uspjeti

Žene u mirovnim misijama lakše i brže od muških kolega mogu uspostaviti kontakt i komunikaciju s lokalnim stanovništvom, posebice s mlađim ženama i djecom

U listopadu 2000. godine na sjednici Vijeća sigurnosti, izglasan je temeljni dokument o utjecaju i posljedicama koje rat ostavlja na žene, ali i o doprinosu žena održivom miru "Rezolucija 1325 -Žene, mir i sigurnost".

Temeljem prijašnjih zbivanja i iskustava, Rezolucija je prepoznala utjecaj koji rat i sukob ostavljuju na žene i djecu te ističe važnost uloge žena u sprječavanju i rješavanju konflikata i izgradnji mira. Naglašava važnost jednakе participacije žena i njihovog uključenja u sve napore na održavanju i promicanju mira i sigurnosti, kao i potrebu povećanja njihove uloge u donošenju odluka koje se tiču sprečavanja i rješavanja sukoba. Žene imaju i moraju imati važnu ulogu u sprječavanju sukoba, mirovnim pregovorima i operacijama očuvanja mira, kako na međunarodnoj tako i na nacionalnoj razini odlučivanja.

U starijoj literaturi žene se nisu povezivale s pojmom sigurnosti. Dok su se muškarci tradicionalno povezivali s ratovanjem, žene su imale pasivnu ulogu promatrača. Tek krajem 90-ih odnos prema ženama u sigurnosnim pitanjima se mijenja jer feministički znanstvenici privlače pozornost medija na ženska iskustva u ratu.

U današnje vrijeme moramo obratiti pozornost na važnu ulogu žena „mirovnjakinja“, odnosno, žena u peacekeeping misijama. Htjeli mi to priznati ili ne iskustva su pokazala da u mirovnim misijama neka vrata za muškarce jednostavno ostaju - zatvorena. Žene u mirovnim misijama lakše i brže od muških kolega mogu uspostaviti kontakt i komunikaciju s lokalnim stanovništvom, posebice s mlađim ženama i djecom. One na neki način postaju idoli lokalnim ženama koje s njima odluče podijeliti neke korisne informacije koje muškarci ne smatraju bitnima. Mirovne misije, bez uključenosti žena u post-konfliktna područja, nikako ne mogu do kraja uspostaviti mir, sigurnost i stabilnost jer žene su te koje mogu povećati ugled same misije među lokalnim stanovništvom i pridonijeti boljem prihvaćanju mirovnjaka u nekoj misiji.

Mirovne misije bez žena ne mogu uspjeti. Ako u nekoj nestabilnoj zemlji želimo u potpunosti uspostaviti mir, stabilnost i osigurati poštivanje ljudskih prava te omogućiti društveni i ekonomski

razvoj društva, u misije moramo poslati i žensko osoblje. Lokalno stanovništvo, posebno mladi, žene i djeca, puno će lakše uspostaviti komunikaciju sa ženom nego muškarcem. Potvrdu zahtjevima Rezolucije 1325 daju pozitivna iskustva iz mirovnih misija, posebno u Afganistanu, jer ranije mirovne misije u Africi koje su bile sastavljene uglavnom od muškaraca nisu završile slavno. Pratili su ih skandali oko zlostavljanja žena i djece i time su zauvijek narušili ugled misije i organizacije koja ju je provodila.

Hrvatska iskustva

Vođeni svjetskim iskustvima i Ministarstvo unutarnjih poslova RH u mirovne misije, u kojima sudjeluje Hrvatska, šalje policijske službenice. Prva policijska službenica poslana je u mirovnu misiju 2005. godine. Bila je to Kornelija Jakupec, koja je provela godinu dana u misiji UNMIK na Kosovu, gdje je radila u Odjelu za forenziku, a kasnije i kao voditeljica Jedinice za zaštitu djece od nasilja i obiteljskog nasilja.

Od tada do danas Hrvatska je u peacekeeping misije poslala devet policijskih službenica što u usporedbi sa ukupnim brojem odlazaka u misiju (83 odlaska) i nije velik broj. Postavlja se pitanje zašto je taj broj tako mali. Međutim razloga je mnogo. Kao prvo potrebno je uzeti u obzir da se mnogo manje žena, u odnosu na muškarce, odvazi na takav pothvat. Tako se primjerice na posljednji natječaj proveden prošle godine od ukupno 134 kandidata, koji su se prijavili za mirovnu misiju, na popisu našlo samo šest žena. Nakon prijave svi kandidati prolaze testiranje na kojem određen broj kandidata ne zadovolji. Tako da se u konačnici

mali broj žena uopće nađe na popisu za odlazak u mirovne misije. O razlozima tako slabog odaziva žena možemo samo nagađati, ali vrlo vjerojatno znatan utjecaj ima činjenica da je velik broj policijskih službenica zasnovalo obitelj te se kao supruge i majke teže odlučuju na odlazak u nepoznato.

Hrvatske policajke odabiru samo dvije misije

Hrvatske policijske službenice, iako na izbor imaju pet mirovnih misija, upućivane su samo u dvije: onu na Kosovu i na Cipru. Razlog tome je, po riječima načelnika Odjela za mirovne misije Gorana Jurića, činjenica da policijske službenice, same prilikom prijave iznose želju u koju mirovnu misiju žele biti upućene, pa su to najčešće ove dvije misije. Po njegovom iskustvu (godina dana u misiji UNFICYP na Cipru) prilagodba na život u misiji ne ovisi ni o spolu ni o obiteljskom statusu, već isključivo o pripremljenosti samog policijskog službenika, osobno, ali i od strane Odjela za mirovne misije. Za iskustva sa ženama u misiji ima samo riječi hvale pogotovo jer mu je nadređena u misiji, glavni rukovoditelj UN-ove civilne policije - bila žena. - Imala je ogromno iskustvo iz nizozemske policije i međunarodnih misija i od nje sam puno naučio - rekao je Jurić.

Voden iskustvom rukovoditelja, istaknuo je kako u policijskom poslu spol nije predispozicija za dobro odraden posao jer se zbog specifičnosti osoba ili ima „nos“ za taj posao ili nema, a svatko može pogriješiti, ljudska priroda je takva.

Iako svaka od naših kolegica zasluguje svoje mjesto u ovom prilogu, izabrali smo četiri koje će, vjerujemo, dostojno predstaviti sve koje su do sada bile, a i koje će tek otići u mirovne misije diljem svijeta.

U misiji vrijediš onoliko koliko dokažeš da znaš

Marijana Patrlj-Popović, službenica Uprave za europske integracije, ujedno i prva policijska službenica koja je „odradila“ dvije misije i to dvije različite misije. Prvu 2006. godine kad je poslana u UNMIK na Kosovu, gdje je radila kao Deputy Chief Crime Pillar Monitors (šef osoblja) i drugu 2010. godine kad je poslana u EULEX Kosovo, a tamo je, pak, radila kao savjetnik za međuetnički kriminalitet. U prvoj misiji imala je odgovornost kao zamjenica, a u drugoj kao voditeljica hrvatskog kontingenta. Ta odgovornost za nju je bila i dodatan izvor frustracija ponajviše jer je od osam ljudi koliko je brojao kontingenat ona bila jedina žena, a i sam teren na kojem se nalazila, Kosovo, je teren koji je još uvijek patrijarhalan, zajednica u kojoj se žena mora znati snaći i postaviti. Međutim, iako se kosovsko društvo po razvoju nalazi koju stepenicu niže od našega, stvari se tamo mijenjaju. Žene na Kosovu postaju sve zastupljenije u raznim sferama života kako u političkom tako i u kulturnom i gospodarskom životu Kosova. Čak i u policijskim snagama broj žena je znatno povećan pa bi se moglo reći da su, možda, zastupljenije nego u Hrvatskoj. Žene u misiji doživljavaju prvenstveno kao policajce i vrlo ih cijene, pogotovo iz Hrvatske koja je prošla kalvariju rata i osamostaljenje te ih možda bolje razumiju od ostalih pripadnika misije. U misiji vrijediš onoliko koliko dokažeš da znaš i koliko se sam prezentiraš svojim iskustvom i osobnošću. Jedina diskriminacija koju je tamo doživjela pozitivna je diskriminacija koju međunarodne institucije i organizacije potiču, a odnosi se na povećanje broja žena na rukovodećim i mjestima na kojima se donose odluke. Sama Hrvatska radi na promidžbi svoje policije u misijama, a time i na promidžbi žena u njima i nastojat će i dalje da se broj žena koje se šalju u misije poveća.

Žene su organizirane

Lidija Werhas, službenica Odjela za mirovne misije, nedavno se vratila iz misije EULEX na Kosovu. Na odlazak u misiju se odlučila ponajviše iz profesionalnih razloga. Kao službenici ovog odjela, iskustva iz misije uvelike će joj pomoći u daljnjoj organizaciji posla, ali i unapređenju ovog odjela koji na brzi ima sve mirovnjake iz redova MUP-a. U misiji je radila kao savjetnik granične policije Kosova za operativno planiranje. Tamo je svakodnevno komunicirala s lokalnom policijom za koju ističe da nije osjetila nikakvu zadršku u njihovom odnosu prema njoj jer iako patrijarhalno društvo, Kosovo se iz dana u dan mijenja i otvara svjetskim standardima. Kao jedinu zamjerku ističe činjenicu

da je radno vrijeme većinom provodila u uredu iako joj je želja bila ponekad izaći i na teren. Žene se smatra organiziranjima pa su je dopale zadaće koje iziskuju veće organizacijske sposobnosti, a to znači ured. Želja joj je donekle ostvarena zračnim obilascima granične crte koji su u nekoliko navrata organizirani helikopterima. Sam život u misiji malo joj je teže pao jer, za razliku od Zagreba gdje je ponuda društvenih i kulturnih događanja priличno bogata, a i ponuda aktivnosti je raznovrsna, na Kosovu se osjećala prilično ograničeno po tom pitanju. Nema nekog izbora aktivnosti kojima se čovjek može okupirati u slobodno vrijeme, tako da se većina vremena troši na druženja što opet nije loše. Prijateljstva stečena u misiji obogaćuju kako društveni tako i profesionalni život.

Za misiju treba želja i podrška obitelji

Božena Vojak, voditeljica smjene na PGP Macelj, podijelila je s nama svoje iskustvo koje je nazvala predivnim i poučnim. Ona je 2008. godine otputovala na Cipar, otok koji je već desetljećima podijeljen na sjeverni dio gdje se nalazi samoproglašena Turska Republika Sjeverni Cipar i južni dio gdje se nalazi međunarodno priznata Republika Cipar. U toj misiji sudjelovao je 71 policijski službenik, od čega sedam žena. Odlazak u misiju nije bio težak jer ju je tamo vodila velika želja i be-

rezervna podrška obitelji. Većinu svojeg mandata provela je na turskom dijelu otoka. Budući da je obnašala dužnost zamjenika vode sektora te dužnost PPC-a (police patrol coordinator) često je bila u kontaktu s lokalnom policijom koja ju je prihvatala bez ikakve zadrške, unatoč činjenici da je na taj dio otoka Republika Turska naselila stanovništvo iz ruralnih dijelova Turske, ponajviše Anatolije, u kojima je patrijarhat još uvijek znatno izražen. Činjenica da je žena nije im ni najmanje smetala, a put do njihovih srca osvojila je svojim podrijetlom. Naime, hrvatski mirovnjaci jako su dobro prihvaćeni na čitavom otoku. Svoj život na Cipru opisuje kao nevjerojatno iskustvo koje joj je donijelo lijepo uspomene i brojna prijateljstva diljem svijeta.

Mogućnosti napredovanja kod nas su ograničene

Sandra Bašić, policijska službenica Interventne jedinice u Splitu zamijenila je Boženu Vojak u misiji UN-a na Cipru. Kao i Božena obavljala je posao PPC-a (police patrol coordinator) i živjela na

Kornelija Jakupec-prva policijska službenica upućena u misiju

turskom dijelu otoka. Život u misiji je opisala kao pozitivno iskustvo koje joj je uvelike obogatilo život, kako privatni, tako i profesionalni. Dolaskom u misiju saznaла је да ће живjeti i raditi u Famagusti, gradu koji se nalazi na turskom dijelu otoka. Ta је činjenica učinila pomalo skeptičnom prema prilagodbi na misiju (drugačija kultura, način života, moralne vrijednosti). Međutim, već nakon par dana njezine sumnje su nestale. Činjenica da je bila jedini pripadnik UN-ove policije koji je živio i radio na turskoj strani otoka, možda je predstavljao i dodatan pritisak. No, na život u misiji vrlo se brzo prilagodila. Kolege misionari prihvatali su je bez zadrške, a u komunikaciji s lokalnom policijom, vojskom pa i lokalnim stanovništвом nije imala problema. Kao veliku prednost samog sudjelovanja u misiji ističe mogućnosti edukacije, usavršavanja i apliciranja za zahtjevнијa radna mjesta, koja su joj tamo dostupna dok u Hrvatskoj, smatra, mogućnosti napredovanja ipak nisu toliko dostupni.

Sve naše sugovornice slažu se da im činjenica da su žene nije predstavljala dodatni problem kako kod odluke o odlasku tako i u samom životu u misiji. Podrška obitelji je jedan od najvažnijih preduvjeta za odlazak u misiju i naše sugovornice ističu da bilo žensko, bilo muško, bez podrške obitelji teško da će se odvaziti na odlazak.

Sudionici misija redom su ljudi koji su kod kuće ostavili obitelji, svoj život i prilagodba im je svima

Hrvatska je od 2005. godine do sada poslala devet policijskih službenica u 11 mandata u misijama UN-a i Europske unije.

UNMIK Kosovo:

2005.	Kornelija Jakupec
2006.	Marijana Patrlj- Popović
2007.	Katarina Domitrović
2008.	Maja Martinić

EULEX Kosovo:

2009.	Marijana Patrlj-Popović
2010.	Lidija Werhas
2011.	Tihana Kozlica

UNFICYP Cipar:

2007.	Tihana Kozlica
2008.	Božena Vojak
2009.	Sandra Bašić
2010.	Ines Češnjaj

podjednako teška, bez obzira na spol. Međutim, kad nastupi kriza i napadne nostalгија tu je sve prisutni internet koji u trenu spaja ljudе па tako i naše misionare sa svoјим najmilijima, a osim toga godina dana proleti u trenu. Također, sve se slažu da je broj žena u misijama premalen. Po njihovim iskustvima Hrvatska po zastupljenosti žena koje šalje u pojedine mirovne misije ne zaostaje za ostalim zemljama. One čine otprilike 25 do 30 posto ukupnog broja policijskih službenika koje pojedine zemlje šalju u mirovne misije.

Što se tiče rukovodećih mјesta stvari su posve drugačije. Od pet misija u kojima su naše sugovornice sudjelovale samo je u misiji u kojoj je Božena sudjelovala žena bila na rukovodećem položaju. Bila je to Carla van Maris iz Nizozemske, šefica UN-ove civilne policije u toj misiji. Unatoč pozivu Rezolucije 1325, po iskustvima naših sugovornica, žene su na takvим, ali i odgovornijim mjestima zastupljene u vrlo malom, gotovo, nezamjetnom broju.

- Potrebno je među policijskim službenicama promovirati važnost njihovog uključivanja i razviti svijest policijskih službenica i njihove okoline kako njihovo učešće može uvelike utjecati na njihov pozitivan profesionalni razvitak i da to ujedno ne treba stvoriti nikakve negativne konotacije u krugu obitelji, prijatelja i na radnom mjestu - istaknuo je načelnik Goran Jurić.

Vlatka POTOČIĆ
Foto: Dubravka PAVKOVIĆ POGAČAR
i privatni albumi

Poznati o ženama u policiji

Što poznati misle o ženama, policijskim službenicima, saznali smo postavivši im nekoliko pitanja: što misle općenito o ženama u policiji, kakva su njihova iskustva s njima te koje su eventualne prednosti ili nedostaci policajki u odnosu na njihove kolege policajce u obavljanju policijskih poslova.

Evo što su nam odgovorili:

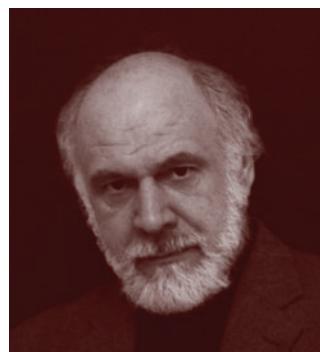
Sanja Doležal, pjevačica i TV voditeljica

„Zaista mislim da su žene potpuno sposobne nositi se sa svim vrstama poslova, pa tako i s policijskim. Žene su, inače, suptilnije i senzibilnije od muškaraca, a mislim da su to osobine koje su dobrodoše u svakom poslu pa tako i u policijskom. Usprkos tome, žene mogu biti vrlo snažne, odlučne a čini mi se, zbog majčinskog instinkta, i vrlo hrabre. Zato podržavam žene u policiji. Mislim da treba srušiti predrasude ukoliko još kod nekih postoje da su žene slabiji spol i da zbog toga ne mogu obavljati neke poslove. Mogu sigurno! Pitanje je samo žele li to?! Nisam imala puno iskustava sa ženama koje obavljaju policijske poslove, osim možda u dva navrata kad su u prometnoj policiji bile i žene. Moja su iskustva inače s policijom uvijek dobra, bez obzira na spol. Čak i u trenucima kada su me zapisivali ili možda i kaznili uvijek su to činili fer i korektno.“

Dimitrije Popović, slikar

„Mislim da žene mogu i, naravno, imaju pravo obavljati ovako odgovoran i na svoj način opasan posao kao i muškarci. Pridodamo li tome posebnost ženske intuicije onda je sigurno da će povjereni posao profesionalne policajke uraditi na zadovoljavajući način. Uostalom, poznato je iz mnogih zemalja svijeta

da su žene u toj profesiji izvrsne suradnice u složenim zadacima sa svojim kolegama. Iskazuju poštovnost i hrabrost. Stoga smatram da ljudi koji suprotno misle podliježu običnim predrasudama. Žene su u svim poslovima ravnopravne muškarциma. Uostalom, i vojska ih regrutira sve više u svoje redove. Intuicija je kod žena izuzetno naglašena i to im svojstvo daje prednost u procjeni ili osjećaju kako i na koji način, uz svu svoju temeljnu naobrazbu i iskustvo, u datom trenutku odreagirati. Što se tiče nedostataka, u određenim situacijama, to se poglavito odnosi na fizičku snagu. Ako je npr. policijska djelatnica kako se ubičava reći „na terenu“ onda će u datim okolnostima muškarac brže i dulje trčati. U eventualnom fizičkom nasrtuju osumnjičenog, ona može doći u opasnu situaciju i biti ugrožena. U svakom slučaju, pozdravljam ulazak sve više žena u redove policijskih institucija u administrativnom ili praktičnom radu.“

Dani Stipaničev, pjevač

„Mislim da su žene u mnogim situacijama odlučnije i hrabrije od mnogih muškaraca, zbog čega su potrebne i u policiji. Osim u zračnim lukama nisam imao konkretnijih iskustava sa ženama koje obavljaju policijske poslove. Tamo su vrlo se- riozne i predane poslu. Ako žene igraju nogomet, košarku, vaterpolo, boksaju - čemu onda prepreka za bavljenje policijskim poslovima pa i onim najzahtjevnijim segmentima tog posla.“

Danijela Trbović, voditeljica na HTV-u

„Žene policajke mnogo rjeđe viđam od muškaraca policajaca, a njihov veći broj u policiji neće unazaditi nego unaprijediti rad policije. U svakom poslu bitno je da

postoji određena ravnoteža između muškaraca i žena. Žene će same po sebi donijeti senzibilitet koji je u tom poslu nužan. Ne mislim pri tom na sukњe i na lijep osmijeh, već na žensku percepciju stvari i drugačije reakcije od reakcija muškaraca. Svakako: donijet će nužnu dozu i pameti i zrelosti. Kažemo li da bi se izgled policije „na van“ poboljšao s većim brojem žena, bio bi to čisti seksizam, ali u svakom slučaju čini mi se da policija više nije toliko zatvorena dok vojska još uvijek možda jest.“ („MUP“, br. 26, siječanj 2009.)

Sonja Šarunić, radijska voditeljica

„Kao i u politici, tako bi i žene u policiji trebale unijeti element ženstvenosti i suošjećanja. U maloj razlici između muškaraca i žena - žene imaju prednost božjeg dara koji podrazumijeva suošjećanje. Žene u policiji ne bi se trebale koristiti muškom energijom, niti se od njih kad obuku uniformu očekuje da budu muško. Ona je i dalje žena. Djeluje po propisima ove države, čuva red, mir i provodi zakon, ali na ženstven način. Od žena policajki ne očekujem da se borilačkim vještinama bore protiv kriminalaca: mislim da to bolje rade muškarci. . . („MUP“, br. 32, srpanj/kolovoz 2009.)

Vlado Vurušić, novinar Jutarnjeg lista

„Žene kao i svugdje daju poseban šarm u jednom pozivu koji se smatra muškim, a pogotovo policiji koju mnogi doživljavaju isključivo kao “repräsentativni” aparat - dok im ne zatreba. Policajke su svakako osvježenje i mislim da bi ih trebalo još i više: s lijepim osmjesima i ljubaznošću koja nekad nedostaje njihovim muškim kolegama. Čim se onako lijepo nasmije u uniformi ne možeš se pravdat da, recimo, nisi vozio vise od dopuštenog. S jedne strane, na žalost, imao sam iskustava s policajkama, što znači da sam “pao”. Ali, moja su iskustva pozitivna premda me, priznajem, iskre-

nost koštala prilično! A „pao“ sam na osmijeh i blagi, gotovo prijateljski ton razgovora. . .

Đurđa Adlešić, nezavisna saborska zastupnica

„Mislim da, općenito, postoje oni koji dobro i profesionalno rade svoj posao i oni koji ne zadovoljavaju kriterije bilo da su muškarci ili žene. Uistinu mislim da su se žene u policiji pokazale kao dostojni partneri muškarcima dorasle svakom zadatku. Činjenica je da se žene diljem svijeta sve više angažiraju u poslovima koji se stereotipno smatraju muškim. I u Republici Hrvatskoj se sve više mijenjaju stajališta spram uloge žene u društvu.

Osobnih iskustava sa ženama policajkama nemam, osim što poznajem nekolicinu žena koje rade u policiji i vrlo predano obavljaju svoj posao. Njihove obitelji podnose veće žrtve nego kad žena radi neki drugi posao. Sve su se one dokazale svojom visokom razinom profesionalizma u obavljanju svojih zadaća. Možda je prednost žena što su senzibilnije i imaju jaču intuiciju. Također po svom habitusu pedantnije su od muškaraca, a mislim da im je sve to prednost. I ne samo u policijskom poslu! Vjerujem da je velika odgovornost na ženama koje obavljaju poslove u MUP-u jer usprkos predrasudama i preprekama s kojima se svakodnevno susreću, one su majke i supruge i istovremeno vrlo uspješne u svojim poslovima.“

Maja Vučić, pjevačica, psihologinja i Unicefova ambasadorka

„Sve više žena se zapošljava u policiji i brojka stalno raste. Predrasuda da je žena preslabaa da bi bila policajka još uvijek postoji među mnogima, ali žene u policiji iz dana u dan dokazuju suprotno. Moja iskustva sa ženama u policiji su jednaka iskustvima s muškarcima u policiji. Njihovo ponašanje je različito ovisno o razini educiranosti, njih-

vom osobnom zadovoljstvu i osobinama ličnosti. Uglavnom su to bila vrlo pozitivna iskustva, ali bilo je i onih manje pozitivnih. Policia je veliki aparat i kako se razlikuju radna mjesta. Nije isto raditi na izdavanju dokumenata ili npr. u krim. policiji. Razina stresa i izloženost riziku na ta dva radna mjesta se jako razlikuju. Kad su žene mlade i bez obitelji spremnije su više se izlagati rizicima, biti često u noćnim smjenama, odnosno, svoj život u potpunosti podrediti poslu, što neke pozicije u policiji zahtijevaju. Iako se i žene i muškarci u policiji školiju na isti način primjećujem razliku među njima. Žena gotovo da i nema na visokim pozicijama. Osobno još uvijek nisam upoznala načelniku neke uprave. Bez obzira na osnivanje obitelji ne vidim razloga zašto žene ne bi bile sposobne obnašati visoke dužnosti unutar policije, koje su u Hrvatskoj još uvijek rezervirane uglavnom za muškarce. Prednosti žena policajki u odnosu na kolege policajce u obavljanju policijskih poslova ovise o radnom mjestu. Žene su u prednosti u odnosu na muškarce kad je u pitanju obavljanje više poslova istovremeno (tzv. multi tasking). Ako je žena koordinator ili voditelj tima ljudi koji se bave različitim stvarima imat će bolju sposobnost vođenja i pregleda stvari nad cijelim timom. Žena koja je u tajnoj pratišti može odigrati niz uloga, a da pri tom nitko ni ne pomisli da je policajka dok su muškarci uvijek „sumnjiviji“. Žene su strpljivije kao edukatori i kad rade s velikim brojem ljudi brže dolaze do rezultata u obrazovnim ustanovama unutar policije. Bolje su u uočavanju detalja od muškaraca. Žene svojom nježnjom vanjštinom i senzibilnošću pokazuju bolje rezultate u obavljanju obavijesnog razgovora sa žrtvama nasilja, odnosno, osobama koje su bile izložene traumi pa čak i kad vode razgovor s muškim počiniteljima kaznenih djela lakše ih „otvaraju“ i dolaze do iskaza bolje no što to čine muškarci. Ono što vidim kao nedostatak je, primjerice, biti dio krim. tima odjela za narkotike, kojima je radno vrijeme noćna smjena, i to samo ako je žena i majka. Takve policajke žive noću i spavaju danju, a takav život je neodrživ ako si majka. No, takvi poslovi su visoko stresni i nakon dugog ciklusa obavljanja takvog posla, bez obzira na majčinstvo, dobro je napraviti odmak i neko vrijeme raditi mirniji posao.“

Denis Ahmetašević, pjevač grupe Soul Fingers

„Moja draga prijateljica iz školske kluge stalno me dovodila u red. Znao sam da je pitanje trenutka kad će i društvo početi dovoditi u red. Danas je inspektorica u policiji: izgleda sretno i radi posao

koji voli. Ako se to „broji“ ne mogu reći da nisam imao iskustva sa ženama u policiji. Tih se iskustava uvijek rado sjećam, a srećom negativnih iskustava nisam imao. U današnje vrijeme nema tipično muških ili ženskih zanimanja pa pojave policajke ne čudi. Ukoliko nisi nešto zabrljaо, prekršajno ili kazneno, ipak je ugodnije razgovarati s policijkom. A ako si nešto zabrljaо - zaista ti je svejedno s kim razgovaraš od službenih osoba jer loše ti se piše!“

Na pitanje misli li da je danas dovoljno žena zaposleno u policiju i općenito u „opasnim“ zanimanjima u Hrvatskoj Denis kaže:

„Mi sigurno nismo najpozvaniji procijeniti koliko žena treba zaposliti u policiji. Štoviše, u našem bendu uvijek ih je bilo mnogo i uživali smo u njihovom društvu. Želimo tako svim policijama svijeta. Zamislite vod policajki nasuprot navijačkoj skupini! Vjerujemo da bi tada bitno opao borbeni entuzijazam navijača (Ha ha hal!).“

**Haris Ahmetašević,
pjevač grupe
Soul Fingers**

„U prirodi našeg posla su česta putovanja. Prelasci granica i duge vožnje autocestama nas dovode u česti dodir s policijom gdje zadnjih godina uočavamo sve veći broj žena u uniformi što policiji daje manje agresivan izgled i samim tim pozitivno ozračje. Mislim da je ženama prirođena funkcija veće brije i nadzora u obiteljskom životu. Kad se ta moć translatira u sferu posla u kojem je sadržan nadzor i društvena briga, kao što je to u policiji, tada su one u laganoj prednosti pred muškarcima. Također mislim da poslove policije koji imaju preventivni karakter žene obavljaju bez greške jer žene uvijek djeluju preventivno. Muškarci su prirodno korektivni i interventni sudionik u društvu i radije uskaču kada je već gužva nastala.“

Na pitanje misli li da je danas dovoljno žena zaposleno u policiju i općenito u „opasnim“ zanimanjima u Hrvatskoj, Haris kaže:

„Je li opasno zanimanje čuvati Gadafija? Pa u njegovoj gardi su same žene!!!“

Marija ŽUŽUL

Slike: Ivica LAJNER, Dubravka PAVKOVIĆ-POGAČAR,
iz privatnih albuma

Zašto simpatiziram policajke i zbog čega mislim da danas svaka ozbiljna i kvalitetna policija mora obuhvaćati i veliki postotak pripadnica ljepešeg spola?

Odgovor je jednostavan. Što sam stariji, a nadam se da to znači i zrelij, sve više uviđam kako svaka ozbiljna institucija, radni tim, vijeće, redakcija, udruga, ukratko svaka skupna ljudi okupljena s nekim ciljem, mora sadržavati i ženski i muški element. Kad uđem u kafić i vidim da unutra sjeđe sami muškarci, okrećem se i odlazim. Čudna vibra takvih mjesta, koja me podsjeća na atmosferu vojarne ili navijačke skupine, naprsto mi ne djeluje nimalo inspirativno: uglavnom rađa specifičnu vrstu nezdrave, nekriticke solidarnosti. Da se razumijemo, isto vrijedi i za čisto ženske „ekipe“, koje također izbjegavam. Samo što tu imam dojam da nezdravu solidarnost muške skupine koja se kompenzira viškom agresivnosti prema svima izvan nje, u ženskom slučaju zamjenjuje rivalitet, podmetanja, tračanja unutar samog društva. Čini mi se da su miješana, muško-ženska društva prirodnja, više organska, stabilnija i učinkovitija unutar civilizacije koja je, barem deklarativno, dosegla ravnopravnost spolova.

Više policajki - manje problema

Dosadašnje iskustvo me poučava kako su u svakoj vrsti posla najbolji timovi koji sadržavaju i žene i muškarce. Tu se stvara posebna sinergija i stabilna ravnoteža. Pošto nismo bića samo jedne dimenzije, u ovom slučaju spolne, nego smo više-dimenzionalni, isti princip se, za svaku složeniju skupinu, može primijeniti i na npr. dobne skupine. Uvijek je jači onaj tim koji spaja iskustvo i mladost. Svet i ljudska zajednica su beskrajno komplikirani, stoga kompleksnije skupine, koje imaju

mogućnost spojiti poglede na svijet iz različitih perspektiva, imaju veću mogućnost približavanja istini i pravdi.

Policija je služba unutar društva specijalizirana i ovlaštena za čuvanje javnog reda i poretka. A budući da naše društvo sačinjavaju i žene i muškarci, logično je i da važan segment društva kao što je policija, koji se na specifičan način odnosi prema društvu u cjelini, sadržava oba elementa. Zbog specifičnosti policijskog posla koji u nekim segmentima često iziskuje i velike fizičke napore i izdržljivost, muškarci kao, uglavnom grublji spol, su za takve stvari prirodno „talentirani“. Jasno je stoga da će u specijalnim postrojbama muškarci uvijek dominirati. Ali u složenom sustavu kao što je policija u većini područja bi žene morale biti znatno više zastupljene.

Pri tome nije riječ samo o tome da se puki brojčani omjer muškaraca i žena u policiji približi onome u društву, već je važnije da u većini policijskih poslova muški i ženski senzibilitet budu ravnopravno prisutni.

Ukoliko i imam ozbiljnijih zamjerki na rad žena u policijskoj uniformi, to se ne odnosi na njihovu ženskost, već uglavnom na potrebu nekih od

njih da se uklope u starije, muške sheme „policajskog ponašanja“, na način da su nastojale biti veće muškarčine od muškaraca. Ne treba nam policija u kojoj će biti 51 posto žena koje će se prilagođavati „muškom“ obrascu ponašanja, već ona u kojoj će biti što više samosvesnih žena koje će maksimalno iskoristiti svoje komparativne prednosti kao što su mudrost, intuicija, strpljenje, emocionalna inteligencija, verbalne sposobnosti, čvrstina, red itd.

Ukratko, uvjeren sam da ženskost, pa i ženstvenost, danas više ne trebaju promatrati kao manjkavost, već naprotiv kao prednost za policijski posao.

P.S. Ukoliko se u budućnosti odnos žena i muškaraca u policiji preokrene, pa npr. 2041. žene budu činile 90 posto policijskih snaga u Hrvatskoj, zadržavam pravo da u istom ovom listu objavim tekst „Više policajaca-manje problema“ u kojem ću apelirati na povećanje broja muškaraca u policiji navodeći iste argumente o superiornosti mješanih, muško-ženskih društava.

Nino RASPUDIĆ
fotografija: Nino Raspudić by Mario PERIŠA

Ljepša strana policije

Muško-ženska kombinacija je bolja za rad

Vlasta Strugar u policiji radi od 1991. godine, a kao kontakt-policajka u PP Črnomerec od 2003. godine. Tada je bila jedina žena u postaji na tom radnom mjestu.

Radim kao kontakt-policajac od samog početka tog projekta. Što se tiče radnog mjesta kontakt-policajca, imam samo najbolja iskustva. Građani su nas od samih početaka vrlo dobro prihvatali i što je najvažnije oni znaju da postojimo te nam se redovito javljaju sa svojim problemima – ispričala nam je Vlasta.

Kaže da nikada nije imala problema kao žena u policiji i da su je kolege ravnopravno prihvaćali i tako se uvijek prema njoj ponašali.

Na Črnomercu su me svi odlično prihvatili, a s obzirom na veličinu postajnog područja stekla sam puno iskustva. Kolege s kojima sam radila rekli su mi kako im je muško-ženska kombinacija bolja za rad nego obrnuto. Mlađi kolege su s obzirom na moje policijsko iskustvo pogotovo željeli raditi sa mnom i nikada nisam imala loših iskustava kao žena u policiji – rekla je kontakt-policajaka.

Vlasta se prisjetila i jedne anegdote.

- Rješavajući jedan predmet otišla sam na adresu stanovanja jedne starije gospode. Pozvoniла sam na portafon njezinu stana, predstavila se i rekla joj da trebam provjeriti njezinu adresu. Sva u nevjericu, gospoda mi je odgovorila da kako ja mogu biti policajka, da policajke ne postoje. Poklopila mi je slušalicu na što sam ja ponovno pozvoniла. Gospoda se opet javila, a ja sam joj ponovno objasnila da trebam s njom u četiri oka porazgovarati. Na to mi je rekla da ju zafrkavam i da zasi-

gurno nešto prodajem te da je nemoguće da sam policajka. Opet mi je poklopila slušalicu. Pozvoniла sam i treći put nakon čega me je pustila da dođem do njezinog stana. Kada sam došla na njezina vrata gospoda se prekrižila i sva iznenadena rekla: pa žene policajke stvarno postoje, u nevjericu me dotakla i rekla: „Da sam barem mlađa, i ja bih bila policajka!“

Mario MAČKOVIĆ

Ne mogu zamisliti da radim nešto drugo

Kada je **Nataša Štikić** u svibnju 1988. godine, počela raditi u PU istarskoj bilo je zaposleno svega osam žena. Prisjeća se kako je tada situacija bila znatno drugačija nego danas.

Policajski sustav bio je dosta sličan vojnom sustavu te je nekako više bilo bitno iskustvo, a manje stručna spremna. Danas su, demilitarizacijom policije policijski službenici otvoreniiji prema javnosti te su više u službi građana, a kroz moderniji menadžment veće su i mogućnosti stručnog usavršavanja djelatnika – rekla nam je Nataša.

Kaže kako je tada javnost bila pomalo skeptična prema ženama u policiji, pogotovo ženama u odori te je uvijek bilo začuđenih pogleda, ali da su njezini muški kolege bili izuzetno kolegialni.

Žene su kao i danas radile sve zadaće te nije bilo podjele na „muške“ i „ženske“ poslove. Svi smo bili „milicioneri“, odnosno normalno smo radile u ophodnji, sudjelovale u racijama i zasjedama te obavljale ostale aktivnosti, kao i naše muške kolege – prisjetila se Nataša Štikić i dodala kako je ipak postojala neka vrsta zaštitničkog odnosa pa su uvijek imale osjećaj da nas prilikom obavljanja terenskih zadaća kolege na neki način štite, što je naravno uvijek bio njihov osobni izbor.

Nataša je U PU istarskoj radila na raznim poslovima – granične i temeljne policije, a neko vrijeme i na upravnim poslovima te kao radio-vezist. Od 1998. godine radi u OKC-u, a od 2000. godine kao voditelj smjene. Zanimalo nas je da li je požalila što je odabrala policijsku karijeru?

Moja velika strast je umjetnost te sam namjeravala studirati modni dizajn u Ljubljani, no zbog nekih subjektivnih, ali i objektivnih okolnosti, dogodilo se da sam se nakon srednje škole ipak zaposlila u policiji. Tijekom godina sam uz rad i obitelj završila i Fakultet ekonomije i turizma "Dr. Mijo Marković" u Puli te sam s vremenom zavoljeala ekonomiju i policijski posao, tako da se danas ne bih mogla zamisliti na nekom drugom mjestu.

Jednostavno, nema riječi kojima bih mogla opisati osjećaj kad pomogneš nekoj nepoznatoj osobi, koju najvjerojatnije nikada nećeš imati prilike upoznati – ispričala nam je Nataša.

Suzana SOKAČ

Policajska narednica uspješno detektira drogu

Policajska službenica **Milka Miškulin** u službi MUP-a je od 1993. godine od kada i radi na graničnim poslovima. U Postaji granične policije Rupa radi kao voditelj smjene graničnog prijelaza i u zvanju je policijskog narednika. Specijalnost joj je rad na suzbijanju krijumčarenja na granici osobito krijumčarenje opojnih droga. Naime, Milka kao bivša medicinska sestra ima iskustva za efikasno obavljanje tog posla jer posjeduje i znanja potrebna za detekciju droge. Policajska narednica konstantno u svom radu postiže zapažene rezultate te je do sada nekoliko puta pohvaljivana od načelnika PU primorsko-goranske.

Mirjana KULAŠ

Kad skinem kacigu, svi se zabezeknu

Sandra Tomac, policijska službenica za obavljanje granične kontrole u Policijskoj postaji Delnice, u policiji radi od 1995. godine. Kaže da se ne

Marinko Krmpotić/Novi list

boji posla i misli da ga obavlja jednako stručno i kvalitetno kao i većina muških kolega. Motocikle obožava oduvijek. U svom privatnom vlasništvu posjeduje već treći po redu motocikl i to Kawasaki ER5. Policijske poslove na motociklu MUP-a obavlja od proljeća 2010. godine. Kao zanimljivu anegdotu iz posla navodi da ju građani i kolege često zamijene za kolegu iz postaje Arsena Cetinskog, koji također vozi motocikl.

Često me pozdrave sa: „Ej, Cetinski!“, a kad skinem kacigu, svi se zabezeknu – ispričala nam je Sandra.

Tomislav VERŠIĆ

Prve žene koje službeni psi slušaju

Zagrebačke policijake **Andreja Teodorović** i

Bobana Radosavljević prve su i za sada jedine vodice službenih pasa. Nakon dvije godine rada u interventnoj policiji Andreja Teodorović završila je tečaj za obuku vodiča i dresuru službenih pasa za praćenje ljudskog traga. Kaže da joj je to bio veliki izazov jer su do sada taj posao radili smo muškar-

ci. Ona sa psom Jakiem radi u zagrebačkoj interventnoj policiji. Njezina kolegica Bobana Radosavljević prije je radila u PP Jastrebarsko, a od kada je završila tečaj, njezina ovčarka Lara za detekciju droga i ona imaju novo radno mjesto u zagrebačkoj Zračnoj luci, odnosno aerodromskoj policiji. Andreja i Bobana poručuju svim kolegicama koje vole životinje neka se prijave na tečaj, kako one ne bi ostale jedine službene žene vodići pasa.

Ana Marija VOJKOVIĆ
Snimio: Ivica LAJTNER

Smiješna strana policije

Policijski posao, koliko god bio težak i opasan, ponekad sa sobom nosi i smiješnu stranu. Pronašli smo nekoliko anegdota iz svakodnevnog života i rada naših službenika.

Manekenka

Nazove građanin operativno dežurstvo I. Policijske postaje Zadar i dežurnom policajcu se žali na kaznu za parkiranje koju je našao ispod brisača automobila. Policajac mu pokušava pomoći i objasniti te ga pita tko mu je napisao kaznu, kako izgleda policajac. Građanin mu odgovara da je bio jedan mladi zgodni policajac i mlada visoka i zgodna policajka. Kaže izgleda kao manekenka. Na to mu dežurni odgovara: „Morate nazvati pomorsku policiju, tamo su manekenke, takvih kod nas nema“.

Halo policija, tražim curu!

Jednom mladiću iz Zadra se svidjela policajka koju je često viđao u svom kvartu. Nije imao mira već se danima svugdje raspitivao o njoj, kako se zove, gdje radi i tražio je njen broj mobitela. Na kraju je doznao da djevojka radi u Postaji aero-

dromske policije i odlučio tamo nazvati. Na telefon mu se javio dežurni u postaji. Mladić mu je opisao djevojku pokušavajući od njega saznati ime. Dežurni ga je pažljivo saslušao i na kraju pitao što on zapravo hoće. Momak mu odgovori da mu se cura sviđa i da bi je rado pozvao na piće. Dežurni će mu na to: „E moj momak, ne traži se cura preko operativnog dežurstva!“.

Put u nadzor

Dvije linijske inspektorice Policijske uprave brodsko-posavske prije nekoliko godina krenule su u policijskoj odori službenim civilnim vozilom u nadzornu djelatnost u PP Vrpolje. Spletom okolnosti u jednom selu istočno od Slavonskog Broda (rosulja, vlažan kolnik) nakon zanošenja automobila našle su se iznad kanala. Vozilom su premostile odvodni kanal koji je izgledao kao most. Iz vozila izашle dvije policajke (plavuša i brineta), a da stvar bude gora, na ramenima „čvarci“ – samostalne policijske inspektorice!!! A jooo , sramote.....

Začas se okupilo cijelo selo, vrteći glavama i pitajući: „Cure svaka čast! Kako vam je to pošlo za rukom? Nikad ovakvo što nismo vidjeli!“.

Srećom, nitko nije bio ozlijeden, a i automobil je ostao neogreban.

U tili čas su seljani dovukli svu moguću mašineriju, traktore, bagere, daske, fosne i dali se na raspolažanje.... kako bi se izvuklo vozilo bez oštećenja. Akcija spašavanja je bila uspješna,a kolegici je stigao i prekršajni nalog.

Naravno, šef je bio zabrinut, pa je kolegice pozvao da se vratre, jer je mislio da su se toliko uplašile i da su u šoku, no one su odgovorile: „Šefe, mi nastavljamo svojim putem, zar nismo krenule u nadzor?!“.

Marina MANDIĆ
Foto: Stiletto Design

Može li policija poučno prevenirati?

Svakako! To su učinile kolege grofovije Hampshire u Velikoj Britaniji. Nikako nisu htjeli propustiti ponudu oglašavanja na stražnjem dijelu lokalnog autobusa. Sve je bilo za 5+, osim sitnice: nitko nije uzeo u obzir položaj ispušne cijevi.

Iva Hranitelj

Čehinje u minicama

Češko Ministarstvo unutarnjih poslova dosjetilo se kako u teškim vremenima štednje utjecati na svijest vozača kako bi se smanjio zabrinjavajuće velik broj nesreća posljednjih mjeseci. Naime, oni su uz ceste postavili kartonske policajke u mini-suknjama u prirodnoj veličini. Iako povoljno s proračunske

strane, izazvali su posve suprotni efekt. Naime, broj nesreća na cestama nastavio je rasti. Štoviše: udvostručio se! A vozači su se čak požalili ministru policije navodeći kako takve policajke odvlače pozornost od ceste pa vozači ne mogu gledati kuda voze... Ah, ti Česi!!!

Marina MANDIĆ

Neprobojni grudnjaci za policijske službenice

Savezne policije Republike Njemačke, objasnila je kako kod običnih grudnjaka udar metka uzrokuje da se metalni i plastični dijelovi grudnjaka zabiju u tijelo i stvore ozbiljne ozljede. Neprobojni grudnjaci su testirani i nakon dva mjeseca propisani kao sastavni dio odore za njemačke policajke.

Dakle, kako izgleda taj „bullet-proof wonderbra“? Pa, sličan je sportskom grudnjaku: bijel, izrađen od pamuka i poliestera, a na dnu je otisnuta riječ „Policija“. Od presudne je važnosti da ovi posebni grudnjaci nemaju u sebi ušivenu žicu ni kopču ni bilo što drugo izrađeno od metala ili plastike što bi moglo uzrokovati ozljedu. Glasnogovornik Njemačke federalne policije Ruediger Carstens rekao je kako novi grudnjaci predstavljaju pionirski rad i dodao da to pokazuje da je sigurnost njihovih časnika glavni prioritet. Sve u svemu, iako su neobavezni te svaka policijska službenica može odlučiti hoće li ga koristiti ili ne, njemačke su policijske službenice ohrabrene nositi ih na dužnosti.

Sandra CAPAN

Hidžab kao dio uniforme

www.TheHijabShop.com

Još 2004. godine Maha Sukkar postala je prva policijska službenica koja je u britanskoj policiji nosila tradicionalni muslimanski hidžab kao dio svoje uniforme. Time je britanska policija otvorila svoja vrata muslimankama koje žele služiti u policijskim redovima. Glavna povjerenica britanske policije "Victoria police", Christine Nixon je tada rekla da žele privući više žena i više regruta kulturno različitog podrijetla koji reflektira njihovu društvenu zajednicu. Stariji časnici vjeruju da su dotadašnja pravila o uniformama odvraćala značajan broj muslimanki od policijskog poziva. Plavi, lagani hidžab, posebno dizajniran za Sukkar, ima čičak koji omogućava njegovo opuštanje u slučaju da bude zatečena u tučnjavi. Novi modni dodatak je i jednostavna crna marama od nezapaljivog materijala, a policijske službenice preko nje mogu nositi i standardnu kapu.

Sandra CAPAN

Kandidati za CIA-u

CIA ima iznimno važnu misiju za koju mora naći adekvatnog čovjeka, jednog ubojicu. Na kraju široke selekcije ostala su tri kandidata: dva policajca i jedna policajka. Ostala je zadnja proba. Prvome policajcu jedan član komisije stavi u ruke pištolj i kaže:

- U susjednoj sobi se nalazi tvoja supruga. Uzmi ovaj pištolj i ubij je.
 - Ne dolazi u obzir, pa ona je moja supruga.
 - Žao mi je, ali niste prošli test. Ne slušate zapovijedi. Drugom muškarcu daju isti zadatak, ovaj uđe u sobu i nakon pet minuta izade pogнуте glave.
 - Ne mogu to učiniti, ona je majka moje djece.
 - Ni vi niste položili krajnji ispit. Niste izvršili zapovijed. Logično, i policajku čeka isti zadatak.
 - U sobi iza ovih vrata na stolici sjedi vaš suprug. Trebate ući unutra i ustrijeliti ga.
- Ona mirno uzme pištolj, uđe u sobu i začuju se pucnji. Nakon što je ispučala sve metke, čuje se lomljava namještaja, udarci. Nakon što se sve stišalo, izade iz sobe i kaže ispitnoj komisiji:
- Dali ste mi čorke pa sam ga morala ubiti stolicom!

Otvoren krov auta

Dvije policajke izgubile su ključ automobila i pokušavaju ga otvoriti pomoću žice. Kaže jedna: „Požuri, uskoro će pasti kiša, a krov auta je otvoren!“

Mrtva ptica

Šetaju dvije policajke parkom i jedna drugoj kaže: „Gle mrtva ptica!“ Druga policajka podigne glavu i pita: „Gdje, gdje?!“

Žmigavac

Što kaže policajka kad je pitaju radi li joj žmigavac?
Radi, ne radi ... Radi, ne radi...

Život na jabukama

Pričaju dvije policajke. Kaže prva:

- Doktor mi je rekao da idućih par dana živim samo na jabukama.

Kaže druga: A što ako padneš?

Jogurt

Što se dobije kad se policajku polije jogurtom?
Batine!

Tik-tak

Zašto policajke ližu satove?
Zato jer tik-tak ima samo dvije kalorije.

Propuh

Zašto policajka drži pušku kraj prozora?
Da je ne ubije propuh.

Naočale za sunce

Ulazi policajka u prodavaonicu pa pita:

- Imate li naočale?
- Za sunce?
- Ma, jok, za mene!

Zeleno svjetlo

Zašto se policajke ne peru?

- Jer čekaju zeleno svjetlo na bojleru!

Ogledalo

Zaustavlja policajka plavušu zbog prebrze vožnje:

- Vozačku, molim.
- A, kako to izgleda?
- Četvrtasto, s Vašom slikom.

Plavuša traži po torbi i nađe ogledalo:

- Ah, evo ga!
- Policajka pogleda ogledalo i reče:
- Joooj, pa što ne kažete da ste kolegica!

Žena u policiji

Što je žena u policiji?

- Rupa u zakonu !

Vic o policajcima

Pita Mujo svoju prijateljicu policajku: Ajde da ti ispričam jedan vic o policajcima? Odgovara mu policajka na to: Ali Mujo, ja sam policajka... a Mujo će njoj na to: Ma nema veze, tebi ću ispričati dva put...

Svećenik

Zaustavi policajka svećenika zbog prebrze vožnje, a svećenik je zamoli da mu oprosti jer i on oprاشta ljudima.

- Dobro, oprošteno vam je - reče policajka - ali za pokoru ćete platiti 300 kuna!

Indeks

Negdje oko ponoći policajka zaustavlja studenta na ulici i traži ga osobnu iskaznicu.

Student joj reče:

- Nemam osobnu! Može li indeks?
- Može - kaže policajka.

Student joj da indeks, ova prelistava pa kaže:

- Uh, a jesu se ti naputovao...

Tablice

Stoje dvije policajke pokraj auta, jedna piše prednju, a druga zadnju tablicu.

Kočnica

Policajka zaustavlja vozača:

- Ne valja vam kočnica. To će vas koštati 300 kuna.
- Super! Za isto su mi u servisu htjeli uzeti 1.500!

PO POVRTAKU S RODITELJSKOG DOPUSTA

Ako ste žena koju su upravo preplavili osjećaji rođenja vlastitog djeteta ili ste ponosni suprug koji je uskočio supruzi i tijekom godine bio na rodiljnom ili roditeljskom dopustu duže od 6 mjeseci, po povratku na posao u MUP mogli biste se neugodno iznenaditi. Naime, Zakon o državnim službenicima, mnogi pravilnici i uredbe, koje su na snazi i reguliraju prava zaposlenih u MUP-u RH, i to posebno oni koji se odnose na:

- napredovanje,
- upućivanja na rad u inozemstvo,
- daljnje školovanje,
- stručno usavršavanje,
- i stjecanje viših zvanja i promaknuća,

u svojim odredbama kao uvjet sadrže godišnju ocjenu za „najmanje dvije uzastopne godine“, „posljednje tri godine“ ili „pet godina u istom zvanju“.

E sada, budući da ste više od 6 mjeseci u godini dana bili na rodiljnom ili roditeljskom dopustu, rukovoditelj vas neće moći ocijeniti i ostat će te neocijenjeni i automatski nećete imati dvije, tri ili pet uzastopnih godišnjih ocjena te vam izmiče napredovanje, školovanje, stjecanje većeg zvanja ili odlazak u inozemstvo zbog toga što ste postali roditelj.

Rađanje je privilegija žena, a roditeljstvo pravo i obveza oba roditelja i svakako zbog toga ne bi smjeli biti zakinuti, već to treba biti primjer pozitivne diskriminacije. Ne pozitivne diskriminacije žena ili muškaraca - već roditelja.

S obzirom na proceduru donošenja novog Zakona o policiji, nakon kojeg će uslijediti donošenje niza podzakonskih akata, ovo je dobro vrijeme za promišljanje radi li se o ravnopravnosti ili se, s obzirom da u najvećem postotku žene koriste rodiljni i roditeljski dopust, ipak radi o diskriminaciji žena koje zbog toga, ako ništa, sporije napreduju.